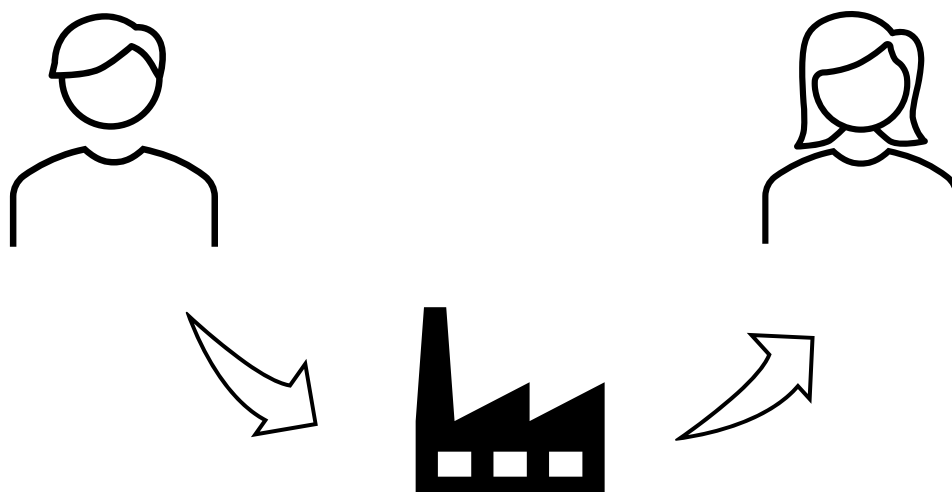

Generationsskifte

De skattemæssige og økonomiske konsekvenser for
personligt ejet virksomhed og aktieselskab

Heidi Westergaard

Studienummer: 125552

Vejledere:
Peter Høgsted
Christian Skovgaard Hansen

Antal anslag: 156.588
Antal sider i alt (inkl. bilag,
litteraturliste og forside) : 85

Abstract

This thesis will go through the laws and rules of generational ownership transfer. This analysis will use the rules and laws to examine how a generational ownership transfer is cheapest for both the person who is handing over his company and for the person who is receiving the company.

The analysis looks at both taxation and the economic consequences of the generational ownership transfer. To check how a generational ownership transfer is cheapest for both the person, who is handing over his company and the person who is achieving the company. The analysis will be made of both a personal owned business and a stock company. The analysis shows which generational ownership transfer model, will be the best, according to taxation and economic consequences, for both parties in the generational ownership transfer. To check the valuation of the business/company, the thesis will go through the valuation model DCF (Discounted Cash Flow). The DCF-model analyses the expected value of the company, through an analysis of the future expected growth in the business/company.

The thesis is made on basis from a case-business, called *Andersen Diamantboring*. Which is a personal owned business, owned by Anders Andersen. He wants to make a generational ownership transfer to his daughter Emma Andersen. Therefor there will be an analysis of which generational ownership transfer model there will be the best for both Anders Andersen and Emma Andersen. To check if there will be a better generational ownership transfer model, the personally owned business will in theory be converted to a stock company, called *Andersen Diamantboring A/S*. The stock company will also be analyzed to see which generational ownership transfer model will be the best for both Anders Andersen and Emma Andersen. Both the personally owned business and the stock company will be analyzed with both a generational ownership transfer, where there will be taxation. They will also be analyzed according to the principals of succession.

The conclusion of the analysis of both *Andersen Diamantboring* and *Andersen Diamantboring A/S* is that there will be no direct answer, it depends on Anders Andersen and Emma Andersen's economic situation before and after the generational ownership transfer. So there will be two conclusions on how to make a generational ownership transfer. One where Anders Andersen will give the business to Emma Andersen. And one where Emma Andersen will pay for the business.

Indholdsfortegnelse

Abstract	1
1. Indledning.....	5
1.1. Problemformulering:.....	6
1.2. Afgrænsning.....	6
1.3. Metode og opgavestruktur	6
1.4. Anvendte forkortelser	7
2. Generationsskifte.....	8
2.1. Udskydelse af beskatningstidspunktet.....	9
2.2. Muligheder for generationsskifte for et selskab	10
2.2.1. Tilførsel af aktiver	11
2.2.2. Aktieombytning.....	12
2.2.3. Fusion	13
3. Succession.....	15
3.1. Betingelser for succession	16
3.1.1. Personkreds.....	16
3.1.2. Aktiver der kan succederes i	16
3.1.3. Nedslag i købspris eller gaveafgiftsgrundlaget for erhverver	17
3.1.4. Værdiansættelse af den latente skat	18
3.1.5. Passivpost.....	19
3.1.6. Pengetanksreglen.....	20
4. Værdiansættelse	21
4.1. DCF-modellen (Discounted Cash Flow – Diskonterede pengestrømsmodeller).....	22
4.1.1. Cash flow	24
4.1.2. Budgetperiode	26
4.1.2.1. Budgettering af driftsaktiviteten	28
4.1.2.1.1. Salgsvækst.....	28
4.1.2.1.2. Omsætningshastighed og netto driftsaktiver primo i året.....	29
4.1.2.1.3. EBIT-margin og driftsoverskud fra salg før skat	30
4.1.2.1.4. Skatteprocent og driftsoverskud fra salg, efter skat	30
4.1.2.2. Budgettering af finansieringsaktiviteten	31
4.1.2.2.1. Kapitalstrukturen og netto finansielle forpligtigelser	31
4.1.2.2.2. Lånerente og netto finansielle omkostninger	31
4.1.2.2.3. Nettooverskud og egenkapital	32
4.1.2.2.4. Nettodividende og gældsfinansiering	32
4.1.3. Terminalperiode.....	33
4.1.4. Capital Asset Pricing Model (CAPM)	33
4.1.5. WACC (Vægtede gennemsnitlige kapitalomkostninger)	34
4.1.5.1. Den risikofri rente	35
4.1.5.2. Markedsrisikopræmie.....	35
4.1.5.3. Betaværdi	35
4.1.5.4. Selskabsspecifikt risikotillæg	36
4.1.6. Markedsværdi af ikke-driftsmæssige aktiver og rentebærende gæld	36
4.2. EVA-modellen.....	37

5.	Muligheder for overdragelse/finansiering	38
5.1.	<i>Gaveoverdragelse</i>	38
5.1.1.	Nedsat gaveafgift	38
5.1.2.	Henstand af gaveafgift	39
5.2.	<i>Gælds brev</i>	40
6.	Andersen Diamantboring	40
7.	Generationsskifte Andersen Diamantboring.....	41
7.1.	<i>Skattepligtigt generationsskifte.....</i>	41
7.2.	<i>Succession</i>	43
7.2.1.	Succession uden gaveoverdragelse.....	43
7.2.1.1.	Gælds brev.....	44
7.2.2.	Succession med gaveoverdragelse.....	44
7.2.2.1.	Nedsat gaveafgift.....	45
7.2.2.2.	Henstand	46
7.3.	<i>Delkonklusion – Generationsskifte Andersen Diamantboring.....</i>	46
7.3.1.	Betydning for ændring af BAL §§ 23a og 36.....	48
7.3.2.	Bedste generationsskiftemetode for Anders Andersen.....	48
7.3.3.	Bedste generationsskiftemetode for Emma Andersen	49
7.3.4.	Bedste generationsskiftemetode	49
7.3.4.1.	Anders Andersen vil have vederlag for Andersen Diamantboring	49
7.3.4.2.	Anders Andersen vil ikke have vederlag for Andersen Diamantboring	50
8.	Omdannelse til af personlig ejet virksomhed til selskab	50
8.1.	<i>Stiftelse af selskab.....</i>	50
8.2.	<i>Skattepligtig virksomhedsomdannelse</i>	51
8.2.1.	Beskatning ved skattepligtig virksomhedsomdannelse	52
8.3.	<i>Skattefri virksomhedsomdannelse</i>	53
8.3.1.	Økonomien i en skattefri virksomhedsomdannelse.....	54
8.4.	<i>Delkonklusion – Virksomhedsomdannelse</i>	54
9.	Generationsskifte Andersen Diamantboring A/S	55
9.1.	<i>Skattepligtigt generationsskifte.....</i>	55
9.2.	<i>Succession</i>	56
9.2.1.	Succession uden gaveoverdragelse.....	56
9.2.1.1.	Gælds brev.....	58
9.2.2.	Succession med gaveoverdragelse.....	58
9.2.2.1.	Nedsat gaveafgift.....	59
9.2.2.2.	Henstand	59
9.3.	<i>Omstrukturering</i>	60
9.3.1.	Skattefri tilførsel af aktiver.....	60
9.3.2.	Skattefri aktieombytning.....	61
9.3.3.	Skattefri fusion	62
9.4.	<i>Delkonklusion – Generationsskifte Andersen Diamantboring A/S.....</i>	63
9.4.1.	Betydning af ændring i BAL §§ 23a og 36.....	66
9.4.2.	Bedste generationsskifte måde for Anders Andersen	66
9.4.3.	Bedste generationsskifte måde for Emma Andersen.....	67

9.4.4.	Bedste generationsskifte måde.....	68
9.4.4.1.	Anders Andersen vil have vederlag for Andersen Diamantboring A/S.....	68
9.4.4.2.	Anders Andersen vil ikke have vederlag for Andersen Diamantboring A/S.....	69
10.	Konklusion.....	69
10.1.	<i>Anders Andersen vil have vederlag for Andersen Diamantboring</i>	<i>70</i>
10.2.	<i>Anders Andersen vil ikke have vederlag for Andersen Diamantboring</i>	<i>71</i>
11.	Perspektivering	73
Bilag.....		74
	<i>Bilag 1 – Regnskabstal for Diamantboring.....</i>	<i>74</i>
	<i>Bilag 2 – Beregning af ydelse ved gældsbev fra ”fremmed” – Andersen Diamantboring.....</i>	<i>77</i>
	<i>Bilag 3 – Beregning af ydelse ved henstand – Andersen Diamantboring.....</i>	<i>78</i>
	<i>Bilag 4 – Beregning af ydelse ved gældsbev fra ”fremmed” – Andersen Diamantboring A/S</i>	<i>80</i>
	<i>Bilag 5 – Beregning af ydelse ved henstand – Andersen Diamantboring A/S</i>	<i>81</i>
	<i>Bilag 6 – Den risikofri rente</i>	<i>82</i>
Litteraturliste		83
	<i>Bøger.....</i>	<i>83</i>
	<i>Artikler og andre udgivelser</i>	<i>83</i>
	<i>Domme og afgørelser.....</i>	<i>84</i>
	<i>Love og bekendtgørelser</i>	<i>84</i>

1. Indledning

Et generationsskifte er når en virksomhed bliver overdraget fra en ejer til en ny ejer. Generationsskifte er oftest imellem en forældre og vedkommendes barn, men kan også være til et andet nærtstående familiemedlem, en nær medarbejder eller en tredje som har interesse i at overtage virksomheden. I mange familieforetagender kommer et generationsskifte ofte på tale når den oprindelige ejer har nået en alder, hvor at han eller hun ikke længere kan eller vil styre virksomheden mere og derfor vil lade den gå videre til den næste generation og på den måde kan den oprindelige ejer sikre sig at virksomheden kører videre, også ved ejerens eventuelle død. Man kan gennemføre et generationsskifte ud fra forskellige generationsskiftemodeller.

En model er at et generationsskifte kan gennemføres som et almindeligt salg af virksomheden til erhververen af virksomheden. Her vil erhververen ikke overtage nogle forpligtigelser fra overdrageren. I tilfælde hvor at generationsskifte gennemføres som almindeligt salg af virksomheden, vil overdrageren blive beskattet af salget og erhververen skal have en større kapital for at kunne overtage virksomheden. En anden model er succession, som er indført ved KSL § 33C, for at lette den ellers tunge kapitalbyrde, der kan være ved et generationsskifte. Succession er hvor at erhververen af virksomheden indtræder i overdragerens skattemæssige sted. Hermed indtræder erhververen i de skattemæssige forpligtigelser, som hvis det stadig havde været overdrageren, der havde virksomheden. Erhververen kan finansiere overtagelsen af virksomheden på flere måder. Imellem nærtstående familier medlemmer, som f.eks. forældre og barn, er det muligt at overdrage hele eller dele af virksomheden som en gave. Ved overdragelse af virksomheden som hel eller delvis gave, er der flere beregninger der skal tages højde for, i forhold til at finde frem til både overdrager og erhververs skattemæssige og økonomiske stilling efter generationsskifte.

Der er over de seneste år først lavet en mulighed for at der ved generationsskifte med succession og gaveoverdragelse, var mulighed for at få nedsat gaveafgift, ved at indføre BAL §23a, som over en årrække nedjusterede gaveafgiftsprocenten for generationsskiftet med succession, med gaveoverdragelse. Herefter er der pr. 1. januar 2020 lavet en ændring til BAL § 23a, så det ikke længere er muligt at få nedsat gaveafgiften ved generationsskifte med succession og gaveoverdragelse. Gaveafgiften er pr. 1 januar 2020 hævet til igen at være 15%. Der er i samme ændringslov, lavet ændringer forhold til BAL § 36, som omhandler henstand. Efter d. 1. januar 2020 er det muligt for erhververen at en virksomhed/selskab som bliver overdraget med succession, som gave at vælge henstand på gaveafgiften og dermed få en afdragsordning, på op til 30 år, som bliver forrentet med markedsrenten.

1.1. Problemformulering:

Med udgangspunkt i ovenstående indledning, vil de skattemæssige regler for generationsskifte i levende live og de økonomiske aspekter for værdiansættelse af en virksomhed blive klarlagt og med afsæt i en case-virksomhed bliver det undersøgt *Hvordan det bedst muligt kan betale sig for overdrager og erhverver at gennemføre et generationsskifte. Ved at omdanne til aktieselskab eller gennemføre generationsskiftet som en personligt ejet virksomhed?*

For at belyse problemformuleringen, vil følgende delproblemstillinger blive afklaret:

- *Hvordan værdiansættes en virksomhed/selskab forud for et generationsskifte?*
- *Hvilke økonomiske og skattemæssige konsekvenser er der for overdrager og erhverver i personligt ejet virksomhed?*
- *Hvilke økonomiske og skattemæssige konsekvenser er der for overdrager og erhverver i et aktieselskab?*
- *Hvilke muligheder foreligger for at omdanne en personligt ejet virksomhed til et aktieselskab? Og hvilke økonomiske og skattemæssige konsekvenser har det for ejeren?*
- *Hvilke muligheder foreligger for finansiering af generationsskiftet?*
- *Hvilken betydning har ændringen af BAL §§ 23a og 36 for erhververen?*

1.2. Afgrænsning

Denne afhandling vil kun tage udgangspunkt i generationsskifte af danske personligt ejede virksomheder og danske aktieselskaber. Reglerne omkring andre selskabsformer og udenlandske selskaber, vil derfor ikke benævnes. De generationsskiftemodeller der analyseres, vil kun blive analyseret ud fra et generationsskifte til familiemedlemmer jf. BAL § 22. Da denne afhandling undersøger hvordan det bedst muligt kan betale sig at gennemføre et generationsskifte, for både overdrager og erhverver, vil der ikke blive gjort undersøgelser af generationsskifte fra dødsboer.

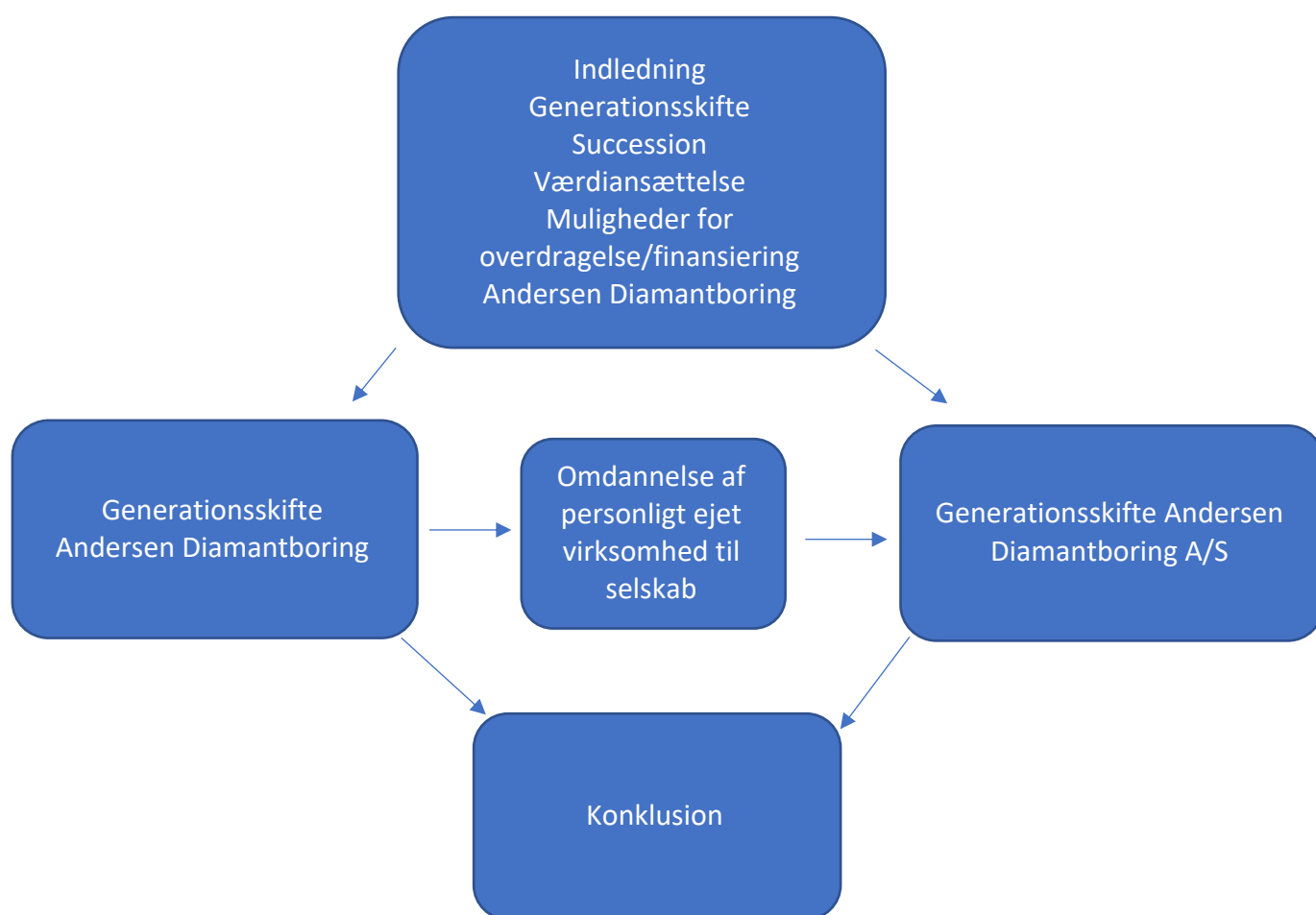
1.3. Metode og opgavestruktur

Afhandlingen består af en teoretisk og en praktisk del. Den starter ud med den teoretiske del, her er der benyttet den retsdogmatiske metode, hvor der startes ud med at beskrive og fortolke på gældende retskilder, så som lovgivning og domme. For derefter at benytte de gældende retskilder til at vurdere og analysere case-virksomheden i den praktiske del af opgaven.

Afhandlingen benytter som udgangspunkt primær litteratur, såsom retskilder, herunder love, domme og afgørelser. Derudover benyttes der også sekundær litteratur, såsom faglitteratur og internetkilder. Validiteten af litteraturen der er benyttet, vurderes at være høj, da retskilderne ikke

kan betvivles i forhold til validitet og faglitteraturen og de internetkilder der benyttes også har en høj validitet i forhold til at det f.eks. er Den juridiske vejledning, m.m.

Opgavens opbygning er illustreret nedenfor. Den startes ud med den teoretiske del af opgaven, som ligger op til at afprøve teorien på case-virksomheden Andersen Diamantboring, som medfører at der også laves en analyse af Andersen Diamantboring omdannet til et aktieselskab. Den praktiske del, med analyserne af de to virksomheder leder til en konklusion.

1.4. Anvendte forkortelser

ABL	Aktieavancebeskatningsloven	PSL	Personskatteloven
BAL	Boafgiftsloven	SEL	Selskabsskatteloven
FUSL	Fusionsskatteloven	SFL	Skatteforvaltningsloven
GBL	Gældsbrevsloven	SL	Selskabsloven
KSL	Kildeskatteloven	STL	Statsskatteloven
LL	Ligningsloven	VOL	Virksomhedsomdannelsesloven
PBL	Pensionsbeskatningsloven		

2. Generationsskifte

Generationsskifte kan både være hel eller delvis overdragelse af en virksomhed til en ny ejer eller en medejer af virksomheden. Virksomhedsejeren skal inden et generationsskifte kigge på sin virksomhed og se på hvorvidt virksomheden kan overdrages og videreføres af en anden person. Kan erhververen af virksomheden køre virksomheden direkte videre, eller er der nogle færdigheder som overdrageren har, som erhververen skal lære, som f.eks. relevant uddannelse eller specielle færdigheder. Overdrageren af virksomheden skal også kigge på hvem der vil være bedst til at overtager virksomheden, er det ens eget barn, en nær medarbejder eller en tredje person, som vil være den bedste kandidat til at erhverve virksomheden. Ved en personligt ejet virksomhed, hvor det er overdrageren selv, der har startet virksomheden eller det har været en virksomhed, der har været i familien gennem i flere generationer, vil der også være nogle bløde værdier i virksomheden, som hverken har økonomisk eller juridisk betydning for generationsskiftet. Overdrageren har sine ideer om hvordan virksomheden skal føres videre og erhververen har også en ide om hvordan virksomheden skal køres videre. For overdrageren kan virksomheden være hans livsværk og der skal derfor i generationsskiftet tages hensyn hertil og gøre erhververen opmærksom på, hvad han eller hun går ind til. Hvis overdrageren fortsætter i virksomheden, kan der også være særlige hensyn i forhold til at overdrageren førhen har været vant til at tage alle beslutningerne selv og nu er det erhververen, der er beslutningstageren for virksomheden. Det er ikke sikkert at erhververen tager de samme beslutninger, som overdrageren ville have taget. Derfor skal der foreligge en klar aftale mellem overdrager og erhverver om hvordan man fortsætter efter overdragelsen, hvis overdrageren ønsker at fortsætte i virksomheden. Der skal specielt tages hensyn hvis overdragelsen ligger indenfor familiekredsen, så generationsskiftet ikke skaber splid i familien. Her kan det både være mellem forældre og barn i forhold til ambitionerne for virksomheden. Det kan også være børn imellem, hvis der er flere børn i familien og det kun er det ene barn, der overtager virksomheden. Eller hvis der er flere børn, der sammen overtager en forældres virksomhed og de ikke har de samme kompetencer eller ambitioner for hvordan virksomheden skal køres. Derfor er det godt man i forbindelse med generationsskifte til et eller flere af sine egne børn, kigger på både testamente og samejeoverenskomst, så alt er aftalt på forhånd.¹

Ved et generationsskifte er der flere økonomiske overvejelser, der skal tages stilling til for både overdrager og erhverver. Overdrageren af virksomheden skal se på, hvordan han eller hun vil fortsætte efter generationsskiftet, om vedkommende skal leve af provenuet fra salget af virksomheden, som generationsskiftet jo er, eller vedkommende måske skal på pension. Hvordan overdragerens økonomiske situation ser ud, både før og efter generationsskiftet, har en stor

¹ Erhvervsbeskatning, side 499 + 501f.

betydning for, hvorledes overdrageren har lyst til at sælge virksomheden billigst muligt eller overdrageren vil have flest muligt penge ud af virksomheden til at leve for efter overdragelsen. Hvis overdrageren er en forælder og erhververen er vedkommendes barn, kan det også have en betydning for at overdrageren vil sælge virksomheden billigst muligt, for erhververen får virksomheden billigst muligt og dermed har størst mulighed for at køre virksomheden videre.

I forbindelse med generationsskifte har erhververen også flere økonomiske aspekter at tage stilling til. For erhververen skal virksomheden have en pris og nogle vilkår, som er med til at sørge for at erhververen kan føre virksomheden videre og have mulighed for at videreudvikle virksomheden. Udover overvejelser omkring virksomheden, har erhververen også overvejelser om muligheden for fremtidigt at kunne foretage lån i f.eks. bank til at kunne videreudvikle virksomheden, så erhververen ikke står med en virksomhed, som han eller hun ikke kan køre videre.²

Når virksomheden er blevet værdiansat og generationsskiftet er gennemført, skal overdrageren af virksomheden beskattes i afståelsesåret jf. STL § 4. For en personligt ejet virksomhed er der forskellige måde hvorpå aktiverne fra virksomheden bliver beskattet. De aktiver, der omhandler inventar, genvundne afskrivninger, immaterielle rettigheder og varelagre, skal avance eller tab beskattes som personlig indkomst jf. PSL § 3. Hvorimod avance, der er opgjort efter ejendomsavancebeskatningsloven eller kursgevinstloven skal beskattes som kapitalindkomst jf. PSL § 4.

2.1. Udskydelse af beskatningstidspunktet

Ved generationsskifte findes der undtagelser til hovedreglen i STL § 4 om at der skal beskatning i afståelsesåret. Den første mulighed for udskydelse for beskatningstidspunktet, er ved at overdrager og erhverver har et gensidigt bebyrdende aftale om dele af vederlaget for virksomheden betales som løbende ydelser. Kravene i Ligningsloven for at noget kan beskattes som en løbende ydelse, er at det er en række betalinger over enten en ukendt tid eller en ukendt beløbsstørrelse. Det kan f.eks. være den resterende del af vederlaget betales som en procentsats af virksomhedens overskud. Ved løbende ydelser omfattet af LL § 12B, vil overdrageren blive fuldt ud beskattet i afståelsesåret og de løbende ydelser vil ikke blive beskattet, medmindre at de overstiger den kapitaliserede værdi.³

Overdrageren har også den mulighed at indsætte den skattepligtige avance på en særlig pensionsordning med løbende udbetalinger jf. PBL § 15 A. For overdrageren kan indskyde avancen

² Erhvervsbeskatning, side 500f.

³ Erhvervsbeskatning, side 63f.

på en særlig pensionsordning er der nogle betingelser der skal være opfyldt. Den første betingelse er - overdrager skal være fyldt 55 år før afståelsen af virksomheden jf. PBL § 15 A, stk. 1, sidste pkt. Overdrageren skal have drevet selvstændig erhvervsvirksomhed eller været hovedaktionær i et selskab, ud fra beskrivelsen i ABL § 4, i 10 år indenfor de sidste 15 år, der er dog intet krav om at de 10 år skal være sammenhængende jf. PBL § 15 A, stk. 2. Derudover må overdragerens erhvervsvirksomhed eller den virksomhed som erhververen er hovedaktionær i, ikke overvejende grad være bestående af passiv kapitalanbringelse jf. PBL § 15 A, stk. 3 og 4. Der kan maksimum indbetales 2.866.600 kr.(2020-niveau) på den særlige pensionsordning jf. PBL § 15 A, stk. 6. Overdrages virksomheden over en længere periode, kan der ikke indbetales mere end der i stk. 6 er nævnt og der kan maksimum indbetales til den særlige pensionsordning i 10 år jf. PBL § 15 A, stk. 7.⁴ Overdrageren bliver ved brug af en pensionsordning ikke beskattet i afståelsesåret, men vil blive beskattet når vedkommende begynder at få udbetalinger fra pensionsordningen. PBL § 15 A er med til at sørge for at selvstændige erhvervsdrivende også har en brugbar pensionsordning, som kan give dem en ordentlig pension, da der ofte ikke er mange selvstændige erhvervsdrivende, der har lavet en pensionsopsparing, da fokus har været på deres virksomhed.

Den sidste metode for at udskyde beskatning er succession, som beskrives i afsnit 3.

2.2. Muligheder for generationsskifte for et selskab

Selskaber som skal i gang med et generationsskifte, har flere måder at gennemføre generationsskiftet på. De fleste af dem involverer at der i selskabet skal ske en omstrukturering, da der er forskel på beskatning i forhold til om det er et selskab eller en person der overdrager/sælger et selskab. De muligheder der foreligger for et selskab at gennemføre et generationsskifte er⁵:

- Succession - som gennemgås i afsnit 3.
- Tilførsel af aktiver
- Aktieombytning
- Fusion

De 3 omstruktureringer kan gøres både skattefrit og skattepligtigt. I forhold til tilførsel af aktiver og aktieombytning kan man selv vælge om man ved den skattefrie omstrukturering vil gøre det med tilladelse fra SKAT eller ej. Hvorimod den skattefrie fusion skal gennemføres uden tilladelse fra SKAT.

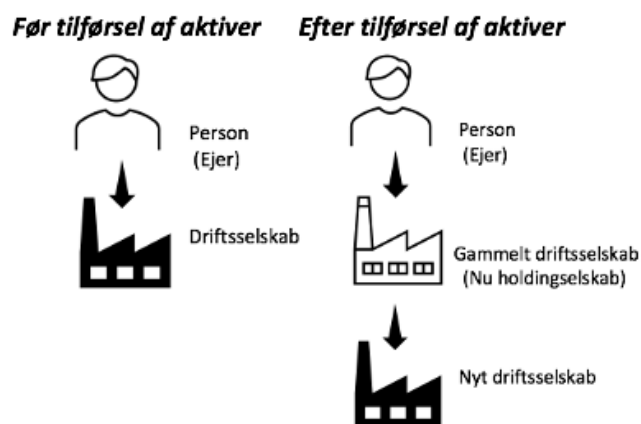
⁴ Erhvervsbeskatning, side 521ff.

⁵ Ud over disse 4 muligheder for generationsskifte/omstrukturering af selskabet, findes også spaltning, men da selskabet i denne afhandling skal overdrages helt, er det ikke relevant at gennemgå.

2.2.1. Tilførsel af aktiver

En skattefri tilførsel af aktiver omhandler at et selskab tilfører hele eller dele af selskabet til et andet selskab, mod et vederlag af aktier i det modtagende selskab. Bestemmelserne om tilførsel af aktiver har hjemmel i fusionsskatteloven, nærmere bestemt §§ 15 c og 15 d. Begge selskaber skal være omfattet af bestemmelsen om at være et selskab i en medlemsstat jf. artikel 3 i direktiv 2009/133/EF og det må ikke ses som en transparent enhed i forhold til beskatning i Danmark jf. FUSL § 15 c, stk. 1, 1. pkt. Der kan opnås en skattefri tilførsel af aktiver med tilladelse fra Told- og skatteforvaltningen og uden tilladelse fra Told- og skatteforvaltningen. Hvis der gennemføres en omstrukturering af selskabet med tilførsel af aktiver uden tilladelse fra Told- og skatteforvaltningen, så er det betinget af, at det selskab, der overdrager aktiver til det modtagne selskab, ikke afstår sine aktier i det modtagne selskab i 3 år jf. FUSL § 15 c, stk. 1, 4. og 5. pkt. Hvis omstruktureringen gennemføres uden tilladelse, skal omstruktureringen stadig meldes til Told- og skatteforvaltningen. Det modtagne selskab skal melde at de har modtaget tilførsel af aktiver senest samtidig med det modtagende selskabs indgivelse af selvangivelsen for det indkomstår, hvor at det modtagende selskab har fået tilført aktiver jf. FUSL § 15 c, stk. 1, 1. pkt. I tilfælde hvor det ikke er hele det overdragne selskab, der tilføres til det modtagende selskab, foreligger der i FUSL § 15 c, stk. 2 en beskrivelse af at det skal være en gren af virksomhed, som udgør en selvstændig drift. Bestemmelserne i FUSL § 15 d tager stilling til de skattemæssige virkninger af omstruktureringen. Såfremt både overdragende og modtagende selskab er hjemmehørende i Danmark, finder bestemmelserne om succession fra FUSL § 8 anvendelse. Derfor anses værdien af de modtagne aktiver og passiver som anskaffet på samme tid og samme pris, som det overdragende selskab har erhvervet dem. Fortjeneste eller tab på de overdragne aktiver og passiver indgår ikke i det overdragne selskabs skattepligtige indkomst, såfremt de overdrages til et dansk selskab jf. FUSL § 15 d, stk. 1. Aktierne som det overdragne selskab modtager for de tilførte aktiver, har en værdi der er tilsvarende handelsværdien på de tilførte aktiver og passiver jf. FUSL § 15 d, stk. 4.

Rent praktisk hjælper tilførsel af aktiver til at få oprettet en holding struktur, som kan gøre et generationsskifte nemmere. Nedenfor er der illustreret hvordan ejerstrukturen ser ud før og efter omstruktureringen.

Kilde: Egen illustration

Holding strukturen er med til at driftsselskabet er ejet af et holdingselskab, hvilket er med til at der kan ske generationsskifte på andre måder end fra person til person. Ved en holding struktur kan generationsskiftet også gennemføres fra holdingselskab til holdingselskab. Ved overdragelse mellem selskaber er der en anden beskatning end ved overdragelse mellem personer.

Som det ses på illustrationen ovenfor, så vil der ved tilførsel af aktiver bliver oprettet et nyt driftsselskab, som det gamle driftsselskab tilfører hele selskabet til, mod at få aktier som vederlag. Dermed bliver det gamle driftsselskab nu til et holdingselskab, som ejes af den ejer, der også tidligere ejede det gamle driftsselskab.

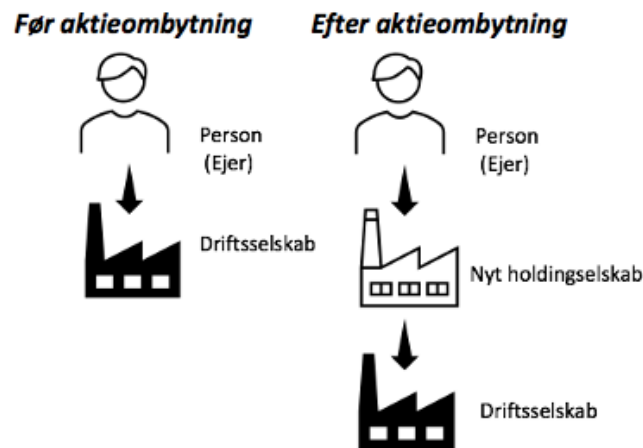
2.2.2. Aktieombytning

Reglerne for aktieombytning er meget lig reglerne for tilførsel af aktiver. Aktieombytning har lovhjemmel i ABL § 36. Den skattefri aktieombytning, kan ske med tilladelse fra Told- og skatteforvaltningen jf. ABL § 36, stk. 1 eller uden tilladelse fra Told- og skatteforvaltningen jf. ABL § 36, stk. 6. Ved en aktieombytning uden tilladelse, kan aktierne ikke afstås i de første 3 år. Told- og skatteforvaltningen skal oplyses om det erhvervende selskab har deltaget i en aktieombytning, senest samtidig med indgivelsen af selvangivelsen for det indkomstår, hvor aktieombytningen har fundet sted jf. ABL § 36, stk. 7. Selskaberne, der skal ske aktieombytning mellem, skal begge være omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat ud fra artikel 3 i direktiv 2009/133/EF. Derudover gælder også her bestemmelsen om selskaberne ikke i danske skattemæssig henseende må være transparente enheder jf. ABL § 36, stk. 1. I aktieombytning er der et majoritetskrav i ABL § 36, stk. 2, det selskab der erhverver aktier i erhvervede selskabs aktieandel, skal opnå et stemmeflertal. Vederlaget for aktierne i det erhvervede selskab er aktier i det erhvervende selskab. I tilfælde hvor det erhvervende selskab erhverver hele aktieandelen i det erhvervede selskab, kan Told- og

skatteforvaltning tillade at fortjeneste/tab ikke medregnes i den skattepligtige indkomst og successionsprincipperne i FUSL § 10 finder anvendelse, jf. ABL § 36, stk. 3.

I illustrationen nedenfor ses hvordan en aktieombytning rent praktisk udføres.

Der indskydes et holdingselskab imellem ejer og driftsselskab og herefter bytter person og holdingselskab aktier, så person ejer alle aktierne i holdingselskabet og holdingselskabet ejer alle aktierne i driftsselskabet.

Kilde: Egen illustration

Som illustrationen viser, så skaber aktieombytning, ligesom tilførsel af aktiver, en holding struktur. Men hvor det ved tilførsel af aktiver, er det gamle driftsselskab der bliver til et holdingselskab, er det her et nyt selskab der skydes ind mellem ejer og driftsselskab. Med denne model, er der administrativt mindre, der skal gøres i driftsselskabet, da medarbejdere og aktiver og passiver bliver i selskabet, hvorfor der f.eks. ikke skal laves nye kontrakter til medarbejderne og ej heller laves om i regnskaberne i forhold til virksomhedens aktiver og passiver.

2.2.3. Fusion

En fusion er når et selskab overdrages helt til et andet selskab og de 2 selskaber dermed bliver til et selskab jf. FUSL § 1, stk. 3. Hvis en fusion ikke benytter sig af reglerne i fusionsskatteloven, så er det en skattepligtig fusion. En skattepligtig fusion medfører at det indskydende selskab opløses og selskabets subjektive skattepligt ophører jf. SEL § 5. Når det er en skattepligtig fusion, så ses fusionen for det indskydende selskab skatteretligt som om der er sket et salg af aktiverne og passiverne, som beskattes.

Benyttes bestemmelserne i fusionsskatteloven er det en skattefri fusion. Fusionsskatteloven bygger på principperne om succession, hvor modtager indtræder i overdragers skattemæssige

forpligtigelser for de aktiver og passiver, der er blevet overdraget i fusionen. Det modtagende selskab indtræder i det indskydende selskabs anskaffelsestidspunkt, anskaffelssum, afskrivninger og nedskrivninger, som var det, det modtagende selskab selv, der havde foretaget de førnævnte ting med de aktiver og passiver, der er overdraget i fusionen jf. FUSL § 8. For at bestemmelserne i Fusionsskatteloven finder anvendelse, er det et krav at vederlaget til ejerne af det indskydende selskab, kun modtager aktier i det modtagne selskab som betaling. Der kan dog være en kontant udligningssum jf. FUSL § 2⁶.⁷

Fusionsdatoen er den dag, hvor det modtagende selskab overtager alle forpligtigelserne fra det indskydende selskab. FUSL § 5, stk. 1 beskriver at fusionsdatoen, er datoen for åbningsstatus for det modtagende selskab. Derudover skal fusionsdatoen falde på samme dag som regnskabsårets begyndelse for det modtagende selskab. For det indskydende selskab, bliver dets regnskabsår forlænget frem til fusionsdatoen og perioden fra det normale regnskabsår, for det indskydende selskab, og frem til fusionsdatoen ansættes jf. FUSL § 7⁸.

Fusionen har en betydning for ejeren af det indskydende selskab. De aktier ejeren får i det modtagende selskab, finder successionsprincipperne anvendelse, så de aktier fra det modtagne selskab anses for erhvervet på samme tid og til pris se aktier, der er blevet ombyttet fra det indskydende selskab jf. FUSL § 11. Ydes der en kontant udligningssum til ejeren af det indskydende selskab, bliver denne beskattet som udbytte, såfremt ejeren fortsat har aktier i det eller et andet koncernforbundet selskab jf. FUSL § 9. Hvorimod, hvis ejeren efter fusionen ikke fortsat ejer aktier i enten det modtagende selskab eller andre koncernforbundne selskaber, vil ejerne blive beskattet efter aktieavancebeskatningslovens regler, da dette betegnes som en aktieafståelse⁹.

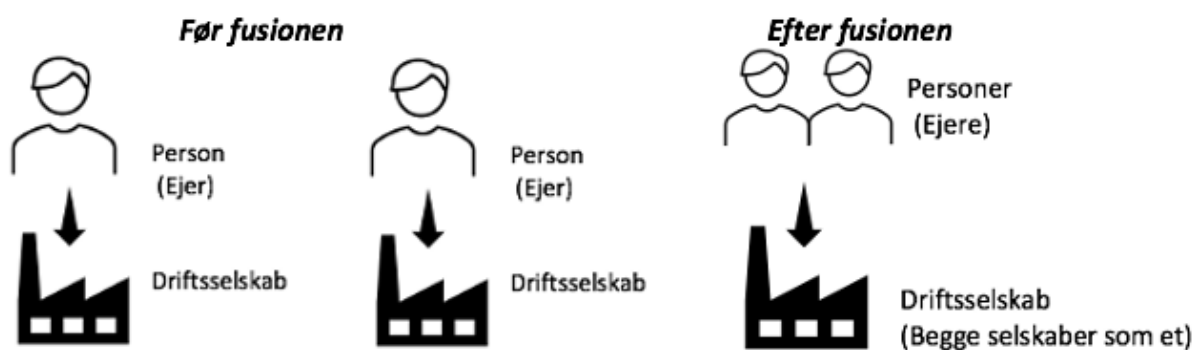
Som illustrationen nedenfor viser, så er der før fusionen to selskaber, med hver sin ejer. Efter fusionen er der 2 ejere til et selskab, da ejerne fra det ophørende selskab nu også ejer aktier i det modtagne selskab.

⁶ Skatteretten 2, side 638ff.

⁷ Der er en række formkrav og regler for anmeldelse, som ikke gennemgås her, da det ikke har en skatte- eller økonomisk betydning for selskabet, såfremt selskabet overholder formkravene.

⁸ Lærebog om indkomstskat, side 994ff.

⁹ Lærebog om indkomstskat, side 1001f.

Kilde: Egen illustration

3. Succession

For at gøre det nemmere at gennemføre et generationsskifte inden ejeren af en virksomhed er død. Valgte man i 1988 at indføre successionsreglerne i KSL § 33C og ABL § 34. Begge love gør det muligt for en virksomhed at gennemføre generationsskiftet med en nært beslægtet eller til en nær medarbejder, imens den nuværende ejer stadig er i levende live. Successionsreglerne ændrede på at man nu som erhverver af den overtagne virksomhed, kan indtræde i overdragerens skattemæssige stilling, hvis generationsskiftet overholder betingelserne herfor.¹⁰ Ved generationsskifte med succession, vil der ikke ske beskatning af fortjenesten hos overdrageren jf. KSL § 33C, stk. 2, 1. pkt. og ABL § 34, stk. 2, men erhververen indtræder i en latent skatteforpligtigelse. Beskatningen bliver derfor udskudt til erhververen afstår virksomheden. Ved afståelsen af virksomheden, vil erhververen, som nu bliver sælger, blive beskattet af avancen. For parterne kan benytte sig af successionsreglerne, skal begge parter være enige og give meddelelse herom til told- og skatteforvaltning jf. KSL § 33C, stk. 7 for virksomheder og ABL § 34, stk. 4 for selskaber. Overdragelsen af virksomheden kan ske både mod fuldt vederlag eller ved hel eller delvis gaveoverdragelse. Det har for successionsmulighederne ingen betydning om generationsskiftet udføres på den ene eller den anden måde. Der vil ved hel eller delvis gaveoverdragelse påregnes en gaveafgift for erhververen. Reglerne for gaveafgift og beregning heraf, gennemgås i afsnit 5.1.¹¹

¹⁰ Skatteretten 2, side 598ff.

¹¹ Lærebog om indkomstskat, side 657f.

3.1. Betingelser for succession

For generationsskifte kan ske med succession, skal en række betingelser være opfyldt. Både overdrager og erhverver skal være enten fuldt skattepligtige til Danmark jf. KSL § 1 eller være begrænset skattepligtig til Danmark omhandlende virksomheden jf. KSL § 2. Ved fuld skattepligt, kan erhverver succedere fuldt i alle den overdragne virksomheds aktiver.¹²

Det er en betingelse for succession at det enten er en erhvervsvirksomhed, en del af flere erhvervsvirksomheder eller en andel af en eller flere erhvervsvirksomheder jf. KSL § 33C, stk. 1. Hvis hele virksomheden eller den andel af virksomheden der overdrages, ikke er en selvstændig erhvervsvirksomhed, på overdragelsestidspunktet, kan den ikke overdrages med succession.¹³

Ved succession af aktier fra et selskab, er der i ABL § 34, stk. 1, nr. 2 et krav om at aktierne der overdrages, skal udgøre mindst 1% af aktiekapitalen.

3.1.1. Personkreds

Generationsskifte med succession, kan ikke ske til hvem som helst, der er en bestemt personkreds, som virksomheden kan overdrages til. Den personkreds som der kan overdrages til jf. KSL § 33C, stk. 1 og ABL § 34, stk. 1, er nærtstående familie, en nær medarbejder jf. KSL 33C, stk. 12 og ABL § 35 eller den tidligere ejer jf. KSL § 33C, stk. 13 og ABL § 35A. I denne afhandling, vil det kun være overdragelsen til et nærtstående familiemedlem der bliver behandlet. Den nærtstående familie er i forbindelse med succession defineret som børn, børnebørn, søskende, søskendes børn og søskendes børnebørn. I familier med stedbørn og adoptivbørn, vil disse også indgå i den nærtstående familie og sidestilles med egne børn. Udover de førnævnte familiemedlemmer, kan også en samlever indgå i den nærtstående familie, såfremt samleveren lever op til kravene i BAL § 22, stk. 1, litra d, om at have haft fast bopæl som overdrager i en sammenhængende periode over de seneste 2 år.

3.1.2. Aktiver der kan succederes i

Ved succession er det ikke nødvendigvis alle aktiver i virksomheden der succederes i. Overdrager og erhverver kan aftale om der skal succederes i de enkelte skatteobjekter¹⁴ eller om det enkelte skatteobjekt skal overdrages uden succession og at overdrager dermed beskattes, hvis der forekommer fortjeneste af salget. Der kan kun succederes i hele skatteobjekter, og man kan derfor

¹² Erhvervsbeskatning, side 527f.

¹³ Den juridiske vejledning C.C.6.7.2 – Succession efter KSL § 33C – Betingelser for succession

¹⁴ "Et skatteobjekt svarer til formuegoder, der skattemæssigt behandles som én enhed, såsom varelager og driftsmidler" definition fra Erhvervsbeskatning, side 531

ikke kun succedere i f.eks. nogle driftsmidler. Driftsmidler anses alle for at være et skatteobjekt og der succederes derfor i dem alle eller ingen af dem. Det samme gælder for f.eks. varelager, der kan ikke succederes i kun halvdelen af varelageret, det er det hele eller intet af det. Den juridiske vejledning oplister de aktiver der kan succederes i. Det er:¹⁵

- Afskrivningsberettigede bygninger
- Maskiner, inventar og lignende driftsmidler
- Landbrugets husdyrbesætninger
- Fast ejendom, når overdrageren driver næring med køb og salg
- Fast ejendom, hvor avancen beskattes efter ejendomsavancebeskatningsloven, og som indgår i overdragerens eller overdragerens samlevende ægtefælles erhvervsvirksomhed
- Aktier og obligationer, når overdrageren driver næring med køb og salg
- Luftfartøjer
- Skibe
- Varelager, herunder landbrugets beholdninger.

Erhverver kan jf. KSL § 33C succedere i alle de aktiver, der ved afståelse ville give fortjeneste for overdrageren. Er der et aktiv, der ved overdragelsen giver tab, vil det som ved almindeligt salg give fradrag i overdragerens skattepligtige indkomst. Når der er et aktiv som giver tab, vil der ikke kunne succederes i netop det aktiv og erhverver vil ikke kunne indtræde i overdragerens skattemæssige stilling for det aktiv jf. KSL § 33 C, stk. 3.

3.1.3. Nedslag i købspris eller gaveafgiftsgrundlaget for erhverver

Ved overdragelse af virksomhed med succession, kan erhverver få et nedslag i enten købsprisen for virksomheden, eller et nedslag i gaveafgiftsgrundlaget. Nedslaget kan gives på 2 måder. Den ene er mulighed er at der kan beregnes en passivpost, hvis noget af virksomheden overdrages som hel eller delvis gave. Den anden mulighed er at der kan gives compensation for den latente skat i form af et værdinedslag i aktivernes værdi. Der kan kun tages højde for den samme skatteforpligtigelse en gang, der kan derfor ikke både beregnes en passivpost og gives compensation for den latente skat. Det er en betingelse for at der kan beregnes en passivpost, at dele af virksomheden er overdraget som gave. I tilfælde, hvor virksomheden benytter virksomhedsordningen og virksomheden overdrages som hel eller delvis gave og der dermed beregnes en passivpost, vil det give beskatning for overdrageren, da dette vil ses som en hævning i virksomhedsordningen, medmindre erhververen succedere i hele kontoen for opsparet overskud. Ved at der benyttes et værdinedslag i stedet for gave, vil det ikke ses som en hævning i virksomhedsordningen og den oprindelige ejer vil ikke blive beskattet af nedslaget. I tilfælde hvor virksomheden overdrages til en person uden for

¹⁵ Den juridiske vejledning C.C.6.7.2 – Succession efter KSL § 33C – Aktiverne

overdragerens særlige personkreds for gaver jf. BAL § 22, stk. 1, vil det være et værdinedslag der benyttes, da overdragen her ikke har incitament til at overdrage virksomheden som gave og erhverver derfor vil blive beskattet af gaveafgiften. Værdinedslaget fortages efter KSL § 33C, som ikke har en specifik beregningsmetode. Aktiverne værdiansættes til handelsværdien, som hvis de skulle sælges til tredjemand og nedsættes med den latente skat der vedrører aktiverne.¹⁶

3.1.4. Værdiansættelse af den latente skat

Ved værdiansættelsen af den latente skat er der flere faktorer, der skal tages højde for, da den latente skat ikke er betalingsforpligtigelser der er sikret at der falder til beskatning senere hen, men det er en eventualforpligtigelse, som kun kommer til beskatning, hvis erhververen senere sælger den overdragne virksomhed videre. Skatterådet har fastslået at den latente skat ikke kan kursfastsættes til kurs 100, da det skal matche hvad et salg af aktiverne ville være ved salg til tredjemand og det antages at det aktiv, der overdrages vil være ejet af erhververen i længere tid. Skatterådet har opstillet disse faktorer, som der skal tages højde for i forbindelse med værdiansættelse af den latente skat:¹⁷

- det enkelte aktivs art
- det enkelte aktivs faktiske værdiforringelse
- det enkelte aktivs forventede levetid/ejertid
- markedsrenten på overdragelsestidspunktet
- udsigten til hvorvidt og hvornår den latente skat aktualiseres.

Der er stor usikkerhed i disse faktorer i forhold til værdiansættelsen af aktiverne. Den forventede ejertid er svær at vurdere, da det er umuligt at vide, hvor længe erhververen af aktiverne, vil beholde det enkelte aktiv. Ved værdiansættelsen tages højde for den forventede ejertid. Forventes der en lang ejertid, vil aktivet kursfastsættes lavere end hvis der forventes en kort ejertid. Da skatten ved lang ejertid først vil blive aktualiseret mange år efter, hvis den bliver aktualiseret.

Det blev i SKM 2018.552 LSR fastslået at der ved beregningen af den latente skat, kigges på den forventede ejertid og jo længere ejer tid, der forventes at være, jo lavere kursfastsættes den latente skat, da der vil være længe til skatten aktualiseres. I denne afgørelse er klager 29 år og Landsskatteretten fastslog at kursfastsættelsen af den latente skat er sat til kurs 80, med en forventet ejertid på 30 år.

¹⁶ Erhvervsbeskatning, side 561ff.

¹⁷ Den juridiske vejledning C.C.6.7.2 – Succession efter KSL § 33C – Passivpost og latent skat – Værdiansættelse af latent skat

Skatterådet har fundet at den latente skat skal værdiansættes og beregnes for hvert aktiv og i tilfælde med involverede ejendomme, skal hvert aktiv omhandlende ejendomme, værdiansættes for sig selv, så driftsbygninger for sig, stuehus for sig, udlejede bygninger for sig og jord og eventuelle andre ejendomsaktiver for sig.¹⁸

3.1.5. Passivpost

Ved virksomhedsoverdragelse med succession jf. KSL § 33C, stk. 1, 12 og 13 eller ABL §§ 34, 35 og 35A, hvor overdragelsen sker som hel eller delvis gave, skal der jf. KSL § 33D, stk. 1 tages hensyn herfor i forbindelse med afgiftsberegningen og indkomstbeskatningen. Ved virksomhedsoverdragelse med succession, hvor der pålægges gaveafgift, skal der i opgørelsen af gaven beregnes passivposter, som udligner den skat der eventuelt kommer ved et senere salg i henhold til aktiverne. Hvis gaven skal indkomstbeskattes efter SL § 4, litra c skal gavens værdi nedsættes med et beløb, der svarer til den eventuelle skatteforpligtigelse, der opstår ved et fremtidigt salg af virksomheden.

Passivposten skal beregnes af den lavest mulig skattemæssige fortjeneste, hvis overdrager havde solgt aktivet til tredjemand på overdragelsestidspunktet jf. KSL 33D, stk. 2.

Det blev i SKM 2001.28 LSR af Landsskatteretten fastslået at beregningen af passivposten skal beregnes af hele avancen af aktiverne der overdrages, også i tilfælde hvor det er delvis gaveoverdragelse. Dette på baggrund af at passivposten er et udtryk for den eventuelle skat der kan opstå i fremtiden. Den eventuelle beskatning der kan opstå i fremtiden, er baseret på de aktiver der er succederet i og det har derfor ingen betydning at der er ydet vederlag for en del af aktivet. Derfor beregnes passivposten af hele avancen, for de aktiver der succederes i.

Ved succession i fast ejendom, er det kun for den fortjeneste der er i den faste ejendom, at passivposten beregnes jf. KSL § 33D, stk. 2, 2. pkt. Passivposten for personlig aktiver fra en personlig ejendoms virksomhed udgør 30% af den fortjeneste, der er beregnet ud fra KSL 33D, stk. 2 og ved aktier udgør passivposten 22% af den beregnede fortjeneste, jf. KSL 33D, stk. 3. Succedere man i konto for opsparet overskud beregnes der en passivpost, hvor virksomhedsskatten også regnes med.

¹⁸ Den juridiske vejledning C.C.6.7.2 – Succession efter KSL § 33C – Passivpost og latent skat – Latent skat

Beregningen af passivposten for succession i konto for opsparet overskud, vil der kun kunne tillægges virksomhedsskat efter år 1990 og der er forskellige procentsatser for de forskellige indkomstår. Den procentsats der skal beregnes for hvert enkelt år er:¹⁹

1991	9%
1992 – 1998	12%
1999 – 2000	13,5%
2001 – 2004	15%
2005 – 2006	16,5%
2007 – 2013	18,75%
2014	19,1%
2015	19,9%
2016 og efter	21%

Passivposten vil derfor skulle beregnes forskelligt for konto for opsparet overskud ud fra hvilket indkomstår overskuddet er optjent i.

Hvis der efter KSL § 33C, stk. 6 skal beregnes passivpost af indestående på konjunkturudligningskontoen med et tillæg af den konjunkturudligningsskat der tilknytter sig til indkomstårene efter år 1992. Derfor vil år 1993 – 1998 have en procentsats på 12% og ellers er det de samme procentsatser og indkomstår som ved konto for opsparet overskud.

Beregnete passivposter, der er beregnet af Told- og skatteforvaltningen, er bindende for både overdrager og erhverver jf. KSL § 33D, stk. 7. Den beregnede passivpost kan dog påklages til skatteankenævnet jf. SFL § 5, nr. 7.

Gældende for både værdinedslag svarende til den latente skat eller ved beregning af passivpost, er at den værdi for aktiverne der er i overdragelsesaftalen, er den værdi, der lægges til grund for opgørelsen af overdragelsessummen.

3.1.6. Pengetanksreglen

Pengetanksreglen omhandler et selskab, som i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse. Hvis selskabet i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse, kan bestemmelserne i ABL § 34, stk. 2, som omhandler beskatning af overdragelse af aktier i levende live, ikke finde anvendelse jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 3.

¹⁹ KSL § 33D, stk. 4

Beskrivelsen af om et selskab er omfattet af pengetanksreglen, er beskrevet i ABL § 34, stk. 6:

- 50% eller mere af selskabets indtægter (nettoomsætning + andre indtægter) kommer fra udlejning af fast ejendom, værdipapirer og lign., opgjort over de seneste 3 år.
- 50% eller mere af selskabets handelsværdi fra aktiver, stammer fra udlejningsejendomme, værdipapirer, etc., over en periode på 3 år.
- 50% eller mere af selskabets handelsværdi fra aktiver på overdragelsestidspunktet, stammer fra udlejningsejendomme, værdipapirer, etc.

I beregning af om det er over eller under 50% medregnes følgende ikke.

- Hvis selskabet ejer mere end 25% af aktiekapitalen i et datterselskab, da medregnes afkast og værdien af aktierne ikke.
- Indkomsten fra udlejning af fast ejendom mellem et selskab og dets datterselskab.
- Fast ejendom, der af lejer anvendes i driften og selskaberne er koncernforbundne, da anses den faste ejendom, der udlejes ikke som udlejningsejendom.

Hvis selskabet overstiger de 50% og dermed betegnes som et pengetanksselskab, så vil succession principperne ikke kunne anvendes jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 3 og et generationsskifte med succession vil ikke være mulig.

4. Værdiansættelse

Der findes flere måder at værdiansætte en virksomhed/selskab på. Der er de lovbestemte og de regnskabsmæssige. Fælles for dem alle, er at de giver et estimat om hvad værdien af en virksomhed/selskab, som der kan sættes en salgspris ud fra. Der findes 2 cirkulærer, der værdiansætter selskaber. Det ene er Goodwillcirkulæret og det andet er Cirkulære om værdiansættelse af aktier og anparter. Disse 2 er lovbestemte værdiansættelsesmetoder.

De metoder der findes for regnskabsmæssigt at værdiansættelse deles op i om de baseret på fremtidig indkomst, markedsmetoden eller omkostninger. De forskellige metoder kigger på:

1. Værdiansættelse baseret på fremtidig indkomst

Ved værdiansættelse, der er baseret på den fremtidige indkomst, beregnes værdi af virksomheden ud fra de fremtidige frie pengestrømme. De fremtidige frie pengestrømme tilbagediskonteres til en nutidsværdi, som er med til at give værdien af virksomheden.

2. Værdiansættelse baseret på markedsmetoden

Ved værdiansættelse, der er baseret på markedsmetoden, vil værdien af virksomheden blive beregnet ud fra sammenlignelige virksomheders værdi på markedsplan. Det kan være enten ved

den direkte prissammenligningstilgang, hvor det er den fulde pris for virksomheden der benyttes til at værdiansætte virksomheden. Det kan også være den relative prissammenligningstilgang, hvor der benyttes nøgletal fra en sammenlignelig virksomhed til at værdiansætte virksomheden.²⁰

3. Værdiansættelse baseret på omkostninger

Værdiansættelse, der er baseret på en virksomheds omkostningen, kan enten være baseret på historiske omkostninger for et aktiv eller fremtidige omkostninger hvis man skulle erstatte eller substituere et aktiv.

Den mest anvendte metode til værdiansættelse er DCF-modellen, som er en værdiansættelsesmodel der er baseret på den fremtidige indkomst. Værdiansættelse ud fra DCF-modellen analyseres nedenfor.

4.1. DCF-modellen (Discounted Cash Flow – Diskonterede pengestrømsmodeller)²¹

DCF-modellen er en værdiansættelsesmodel, der er baseret på indkomst. Det der i DCF-modellen værdiansættes på, er de forventede fremtidige frie pengestrømme, der bliver tilbagediskonteret for det værdiansættelsessubjekt der skal værdiansættes. Det kan f.eks. være et aktiv eller en virksomhed. Ved antagelse af at der er i fremtiden er et konstant afkastkrav ser vi DCF-modellen således²²:

$$EV_0 = \sum_{t=1}^{\infty} \frac{FCF_t}{(1 + WACC)^t}$$

EV = Estimeret værdi

FCF = Frit cash flow til selskabet

WACC = Vejede gennemsnitlige kapitalomkostninger

²⁰ Vejledninger til virksomheder – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 3.2 Værdiansættelse baseret på markedsmetoden.

²¹ Beregninger i dette afsnit er beregnet ud fra regnskabstallene i bilag 1.

²² Vejledninger til virksomheder – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.1 DCF-modellen.

Når DCF-modellen bruges i praksis, så er budgettet delt op i to perioder: Budgetperioden og Terminalperioden. Derfor er den DCF-modellen lavet om til en to-periodisk model, der ser således ud²³:

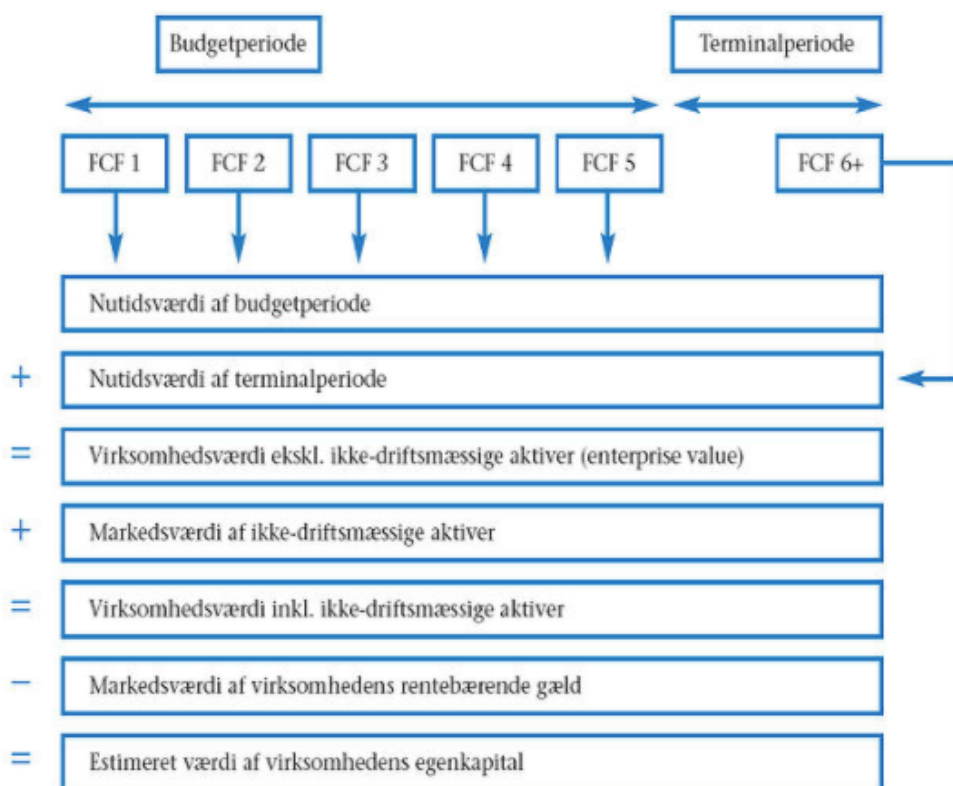
$$EV_0 = \sum_{t=1}^n \frac{FCF_t}{(1+WACC)^t} + \frac{FCF_{n+1}}{WACC - g} * \frac{1}{(1+WACC)^n}$$

g = Konstant vækst i FCF i terminalperioden

n = Antal år med (lav/høj) vækst i budgetperioden

Nedenstående illustration viser fremgangsmåden for hvordan DCF-modellen benyttes til at værdiansætte en virksomhed eller et aktiv.

DCF-modellen

Kilde: Vejledning for virksomheden – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.1 DCF-modellen

²³ Vejledninger til virksomheder – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.1 DCF-modellen.

Ud fra fremgangsmåden for DCF-modellen, kan den inddeles i 7 trin. Det første trin er at fastlægge det forventede frie cash flow (FCF) fra budgetperioden og terminalperioden. Det andet trin er at man skal estimere diskonteringsfaktoren (WACC). På det tredje trin skal man tilbagediskontere FCF for budgetperioden med WACC, for at finde nutidsværdien af FCF i budgetperioden. Som på illustrationen er den første vandrette bjælke. På trin fire skal man tilbagediskontere de forventede frie pengestrømme for terminalperioden med WACC, for at finde nutidsværdien af FCF i terminalperioden. Derefter finder man på trin fem den samlede nutidsværdi for budgetperioden og terminalperioden. Det giver virksomhedsværdi ekskl. ikke-driftsmæssige aktiver. Som på illustrationen er illustreret ved den vandrette bjælke nummer 3. Herefter skal man på trin seks lægge markedsværdien af de ikke-driftsmæssige aktiver til, som giver virksomhedsværdi inkl. ikke-driftsmæssige aktiver. Herefter skal man på trin 7 trække markedsværdien af virksomhedens rentebærende gæld fra, for at finde den estimerede værdi af virksomhedens egenkapital. Som også er virksomhedens estimerede markedsværdi.

For at kunne benytte DCF-modellen, skal cash flow og WACC findes.

4.1.1. Cash flow

Virksomhederne bruger penge til at holde virksomheden i gang. Penge går både ind og ud af virksomhederne og derfor er det vigtigt at holde styr på, hvad der går ind i virksomheden og hvad der går ud af virksomheden. Det kaldes for pengestrømme (cash flow). Cash flow'et er delt op i 3 kategorier. Den første kategori er pengestrømme fra driften. Den anden kategori er pengestrømme fra investeringer og den tredje kategori er pengestrømme fra finansieringsaktiviteter. Ud fra cash flowet, findes det frie cash flow, som er de penge, der er tilovers i virksomheden, som f.eks. kan udbetale til investorer (hvis det er et selskab) eller det frie cash flow kan benyttes til at betale af på virksomhedens gæld.²⁴

Nedenfor ses en illustration af hvordan et cash flow ser ud og hvordan det frie cash flow, som benyttes i DCF-modellen, beregnes.

²⁴ Fundamentals of Corporate Finance, side 65ff.

Beregning af FCF

	Nettoomsætning
—	Driftsomkostninger
=	Driftsresultat før skat (EBIT)
+	Afskrivninger og andre ikke likviditetskrævende omkostninger (eksempelvis hensættelser)
—	Betalt skat (af driftsresultat)
=	Cash earnings
+/-	Forskydning i arbejdskapital (varelager, tilgodehavender, driftslikviditet og driftsgæld)
=	Pengestrøm fra driften
+/-	Anlægsinvesteringer og -frasalg
=	Frit cash flow til långivere og ejere (FCF)
+/-	Finansielle ind- og udbetalinger (efter skat)
-/+	Afdrag/optagelse af ny gæld
=	Frit cash flow til ejere
—	Udbytte
=	Overskydende likviditet

Kilde: Vejledning for virksomheden – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.1.1.4
Åbningsbalance og udarbejdelse af budgetter.

Udregningen af det frie cash flow kan ligesom DCF-modellen deles op i trin. For at beregne det frie cash flow skal man igennem 4 trin. Det første trin er at finde virksomhedens driftsresultater før skat, ved at tage virksomhedens nettoomsætning og trække driftsomkostningerne fra. På trin 2, skal afskrivninger og andre ikke likviditetskrævende omkostninger lægges til og den allerede betalte skat af driftsresultatet skal trækkes fra. Det giver cash earnings, som er virksomhedens kontante indtjening. Derefter skal man på trin 3 enten trække forskydningen i arbejdskapitalen i forhold til sidste budgetperiode fra eller lægge den til. Den skal lægges til, hvis den er positiv og trækkes fra hvis den er negativ. Når man enten har trukket forskydningen i arbejdskapital fra eller lagt den til, så får man pengestrømme fra driften. Derefter skal man på trin 4 kigge på anlægsinvesteringer og frasalg. Anlægsinvesteringer dækker over de penge, der er bundet op på aktiver i virksomheden. Har virksomheden solgt aktiver fra, vil det være et negativt tal og det skal trækkes fra, har virksomheden investeret i aktiver, vil tallet være positivt og det skal lægges til. Når man enten har trukket anlægsinvesteringerne fra eller lagt dem til, får man det frie cash flow.

Til brug i DCF-modellen er det nok at finde det frie cash flow og stoppe udregningen der, men for at være sikker på, der er sammenhæng i regnskaberne, kan man tjekke op på at likviditetsforskydningen ultimo = likviditetsforskydningen primo + de overskydende likvider. Så for at tjekke dette tager man efter de 4 trin, for at finde frem til det frie cash flow, og kigger på de

finansielle ind- og udbetalinger. Har man udbetalt penge vil tallet være negativt, hvorimod hvis der har været indbetalinger til virksomheden vil tallet være positivt. Derudover skal der også kigges på den gæld virksomheden har. Hvis virksomheden i perioden har afdraget på gælden, skal det beløb, der er afdraget med trækkes fra. Hvorimod, hvis virksomheden har optaget mere gæld, skal det beløb som virksomheden har lånt lægges til. Det giver det frie cash flow for ejerne. For den overskydende likviditet kan udregnes, skal det udbytte, der er blevet udbetalt trækkes fra og dermed får man den overskydende likviditet i virksomheden.²⁵

4.1.2. Budgetperiode

For virksomheden kan værdiansættes korrekt, laves der et skøn over fremtidig overskud, pengestrømme og balance. De skøn laves som budgetter over en given periode. Hvor lang tid en budgetperiode skal vare, bestemmes ud fra virksomhedens branche. Nedenfor ses en figur, som beskriver, hvor lang en budgetperiode skal være ud fra vækstudsigterne for branche og om virksomheden har en konkurrencemæssig fordel. Er virksomhedens branche moden og der ikke er udsigter til vækst i branchen, så ligger budgetperioden på mellem 5-10år afhængigt af om virksomheden har en konkurrencemæssig fordel eller ej. Hvorimod en virksomhed som er i en nystartet branche, ligger budgetperioden på 20 år uagtet om der er konkurrencemæssig fordel for virksomheden eller ej²⁶.

		Vækstudsigter for branchen		
Virksomhedsspecifik konkurrencemæssig fordel		Lav (moden)	Medium (konsolidering)	Høj (opstart)
	Ingen	5 år	10 år	20 år
	Ja, men kun på kort sigt	5 år	10 år	20 år
	Ja, og på langt sigt	10 år	20 år	20 år

Kilde: Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang.

Ved bestemmelsen af budgetperiodens længde, skal der udover vækstudsigterne for virksomhedens branche. Også kigges på hvornår virksomheden, som bliver værdiansat, er i en konstant vækst inden for flere parametre. Budgetperioden starter i det indeværende regnskabsår og vil oftest løbe indtil det skønnes at virksomhedens vækst vokser konstant. De parametre, der

²⁵ Vejledning for virksomheden – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.1.1.4 Åbningsbalance og udarbejdelse af budgetter.

²⁶ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 320.

bliver kigget på i forbindelse med hvor lang en budgetperiode skal være er – om væksten fra salget opnår en konstant vækstrate. Om overskudsgraden forbliver konstant. Den samlede omsætningshastighed forbliver konstant. Og at den finansielle gearing forbliver konstant. For man kan sikre sig at virksomheden opnår en konstant vækst fra salget, skal budgetperioden være lang nok til at både branchens og virksomhedens salg ligger på et stabilt grundlag. Hvilket også forklarer, hvorfor virksomheder på nye markeder skal have en længere budgetperiode, end virksomheder på et etableret marked. For opnåelse af en konstant overskudsgrad skal budgetperioden være lang nok til at en eventuel konkurrencemæssig fordel er ovre sit højdepunkt på markedet, da en virksomhed ikke kan have en konkurrencemæssig fordel på markedet i længere tid ad gangen. Derudover har virksomhedens opbygning også en betydning for virksomheden, da en virksomhed, der har store udgifter til at opbygge deres brand, hvorimod en virksomhed, som allerede har opbygget et brand, ikke har de samme udgifter. En nystartet virksomhed vil derfor have en mindre overskudsgrad. Budgetperioden skal derfor være lang nok til at virksomheden kan have et stabilt regnskab, hvor udgifter og omsætning er i ligevægt. Omsætningshastigheden skal indenfor budgetperioden nå at blive konstant. En virksomhed kan have stordriftsfordele, da det ofte kan være billigere per producerede vare at producere mange på en gang, frem for at producere små mængder ad gangen. Når en virksomhed har stordriftsfordele, kan det være med til, at de kan holde priserne nede, hvorfor de sælger mere og dermed er deres omsætningshastighed højere. Budgetperioden skal være lang nok til at virksomheden ikke længere har stordriftsfordele og deres omsætningshastighed, stemmer overens med virksomhedens størrelse. Den finansielle gearing viser virksomhedens kapitalstruktur, hermed forholdet mellem virksomhedens gæld og egenkapital. Den finansielle gearing har ikke nødvendigvis en indvirkning på hvor lang budgetperioden skal være. Den kan dog have en lille betydning i forhold til hvordan virksomhedens økonomi ser ud og om der indenfor budgetperioden er normalperiode i forhold virksomhedens kapitalstruktur eller om det f.eks. er en periode med stor optagelse af gæld.²⁷

Budgetperiodens længde afhænger jf. ovenstående af flere faktorer, men de vigtigste faktorer er at der indenfor budgetperioden opnås at høj salgsvækst og unormalt høje overskud forsvinder.

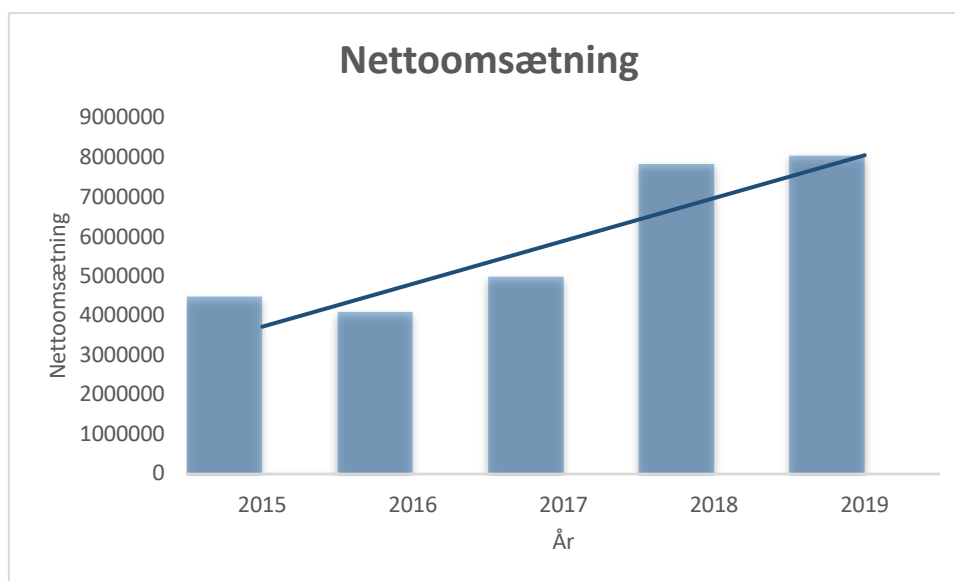
²⁷ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 318ff.

4.1.2.1. Budgettering af driftsaktiviteten²⁸

Når der skal laves et forecast for hvordan virksomhedens værdi ser ud for fremtiden, vil der være forskellige faktorer der skal budgetteres på. De skal alle indgå i budgetteringen for at få et retvisende billede af virksomhedens værdi.

4.1.2.1.1. Salgsvækst

For at kunne budgettere salgsvæksten, skal der både analyseres på virksomhedens historik og branchen salgsvækst. Som det ses på illustrationen nedenfor, kan det ses at Andersen Diamantborings nettoomsætning over de senere år er i stor vækst og anses at fortsætte med den store vækst i den nærmeste fremtid. En af faktorerne, der er med til at Andersen Diamantboring er i stor vækst, er at virksomheden er i udvikling, med at udvide antal ansatte og dermed have større mulighed for at kunne håndtere flere kunder.

Kilde: Egen illustration ud fra regnskaberne fra Andersen Diamantboring (Bilag 1)

Branchen for Diamantboring er en moden branche, hvor efterspørgslen på ydelsen som en diamantborer yder, er i vækst. Væksten indenfor diamantboring er baseret på de stigende renoveringer, der både ydes af det offentlige, til renovering af gamle huse og tilbygning af f.eks. ny metro. Men den stigende efterspørgsel kommer også fra private, som renoverer deres private hjem og vil have en præcis boring i f.eks. beton i gulvet eller væggen.

²⁸ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 322-327.

Andersen Diamantboring vil over den næste periode fortsat udvide virksomheden med op til 10 ansatte og derfra være en større aktør på markedet for diamantboring. Da Andersen Diamantboring er i konsolideringsfasen, vil deres budgetperiode være på cirka 10 år. Indenfor den periode vil Andersen Diamantboring ende på en konstant salgsvækst, som følger BNP'ens vækst i Danmark og derefter vil det ikke længere være i budgetperioden, men i terminalperioden.

4.1.2.1.2. Omsætningshastighed og netto driftsaktiver primo i året

Omsætningshastigheden viser hvor mange gange værdien af virksomhedens aktiver, der bliver omsat om året. Omsætningshastigheden påvirkes både af investeringer i arbejdskapital og anlægskapital. Når der bliver investeret i arbejdskapital, vil det også være med til at omsætningshastigheden stiger, da man ved f.eks. at ansætte en ekstra medarbejder også kan arbejde mere og dermed omsætte mere. Hvorimod en investering i anlægskapital ikke giver samme straks reaktion i omsætningshastigheden, da f.eks. investeringen i en ny maskine ikke nødvendigvis giver en større omsætning lige nu og her, men kan være med til at der på langt sigt kan arbejdes mere og dermed sikrer en større omsætning. Omsætningshastigheden findes ved denne formel:

$\frac{\text{Nettoomsætning}}{\text{Samlede værdi af aktiver}}$. Såfremt omsætningshastigheden er 1, så vil det svare til at virksomheden omsætter værdien af sine aktiver en gang. I 2019 er Andersen Diamantborings omsætningshastighed $\frac{8.055.661}{1.636.564} = 4,92$. Dermed er Andersen Diamantborings omsætning næsten 5 gange så stor som virksomhedens aktivers værdi. Når man ser på den historiske omsætningshastighed i Andersen Diamantboring, ses det at den er stigende og at virksomheden dermed omsætter for mere end værdien af aktiverne. Med den stigning der ses historisk i virksomheden, ses det også at der fortsat vil være stigning i omsætningshastigheden.

Omsætningshastigheden anvendt på salget, viser hvor stor en størrelse netto driftsaktiver(primo) er. Nettodriftsaktiver er den investerede kapital og viser den samlede kapital som investorerne har investeret i virksomheden. Formlen til at finde netto driftsaktiver er²⁹ $\text{Netto driftsaktiver}_{t-1} = \text{salg}_t * \frac{1}{\text{omsætningshastighed}_t}$. I 2019 ville netto driftsaktiverne primo være $\text{Netto driftsaktiver}_{\text{primo } 2019} = 8.055.661 * \frac{1}{4,92}$. Netto driftsaktiver i 2019 er dermed 1.637.329. Nettodriftsaktiver opdeles i arbejdskapital, som er kortfristede driftsaktiver minus kortfristet driftsforpligtelser, og anlægskapital, som er materielle langfristede driftsaktiver + immaterielle langfristede driftsaktiver + andre langfristede driftsaktiver minus langfristede driftsforpligtelser³⁰.

²⁹ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 326.

³⁰ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 205.

4.1.2.1.3. EBIT-margin og driftoverskud fra salg før skat

EBIT-margin, som på dansk også kaldes overskudsgrad bruges til at se på hvor meget af virksomhedens omsætning, der reelt set bliver til overskud før afskrivninger og skat. Formlen til at finde overskudsgraden er således:

$$Overskudsgrad_t = \frac{Resultat\ før\ afskrivninger(EBIT)}{Nettoomsætning}$$

Overskudsgraden for Andersen Diamantboring i 2019 var $Overskudsgrad_{2019} = \frac{1.605.860}{8.055.661} = 0,1993$. Overskudsgraden i Andersen Diamantboring for 2019 viser dermed at næsten 20% af omsætning bliver til overskud. Når man ser historisk på Andersen Diamantboring, så ligger overskudsgraden nogenlunde stabilt imellem 14-32%, med en gennemsnitsoverskudsgrad på 21,7%. Ud fra denne observering, viser det at virksomheden selvom den er i vækst og udvider virksomheden, stadig har nogenlunde sammenhæng mellem omsætning og udgifter. Derfor vil driftoverskuddet fra salg før skat også ligge nogenlunde stabilt ud fra omsætningens størrelse. Driftoverskuddet fra salg før skat (EBIT) beregnes således, hvis det skulle findes i et forecast³¹: $EBIT_t = salg_t * overskudsgrad$.

4.1.2.1.4. Skatteprocent og driftoverskud fra salg, efter skat

Som personligt ejet virksomhed, som er en del af virksomhedsordningen, betaler man 22% i skat af den opsparede overskud i virksomheden³². Derfor vil den effektive skatteprocent være 22%. Er det et selskab, er selskabsskatten også på 22% og derfor vil den effektive skatteprocent også være 22% for et selskab. For at beregne hvad driftoverskuddet efter skat er, benyttes følgende formel: $Overskud\ efter\ skat_t = EBIT_t * (1 - effektiv\ skatteprocent)$.

Derudover er der et driftoverskud, som kaldes andet driftoverskud, som skal budgetteres med for at der bliver den rette værdiansættelse. Et andet driftoverskud kan f.eks. være indtægter fra kapitalandele fra et andet selskab i en koncern.

Ud fra de ovenstående 4 afsnitsindhold holdt sammen med WACC, vil det være muligt at beregne FCF for de forskellige år(perioder) indenfor budgetperioden.

³¹ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 326.

³² https://virksomhedsguiden.dk/erhvervsfremme/content/artikler/skat_og_moms/skat_af_personligt_ejet_virksomhed/beskatningsordninger_for_personligt_ejet_virksomhed/

4.1.2.2. Budgettering af finansieringsaktiviteten³³

Når der er lavet budgetter over driftsaktiviteten, så er det endnu ikke et færdigt forecast for hvordan virksomhedens værdi kommer til at se ud. Finansieringsaktiviteten har også en betydning for virksomhedens værdiansættelse og skal derfor også budgetteres med.

4.1.2.2.1. Kapitalstrukturen og netto finansielle forpligtigelser

Kapitalstrukturen er forholdet mellem egenkapital og gæld i virksomheden. Virksomheden skal gerne have et godt forhold mellem gæld og egenkapital, for at virksomheden ikke skylder for mange penge væk, i forhold til hvor mange penge der er i virksomheden. I 2019 var forholdet i Andersen Diamantboring på 55,2% var egenkapital og 44,8% var gæld. I Andersen Diamantboring, er det kortfristet gæld, såsom leverandørgæld og moms, der udgør gældsposten. Historisk set har Andersen Diamantboring haft en nogenlunde stabil kapitalstruktur på et forhold omkring 50%, der dog har lidt udsving både plus og minus for både gældsposten og egenkapitalen.

De nettofinansielle forpligtelser er f.eks. langfristet gæld til enten bank eller realkreditinstitut. De netto finansielle forpligtelser bruges sammen med netto driftsaktiver som beskrevet i afsnit 4.1.2.1.2 til at finde de netto finansielle forpligtigelser primo i året, ud fra denne formel³⁴:

$$\text{Netto finansielle forpligtigelser}_{t-1} = \text{Netto driftsaktiver}_{t-1} * \frac{\text{Netto finansielle forpligtigelser}_t}{\text{Netto driftsaktiver}_t}.$$

Denne sammenhæng viser hvor stor en del af de netto driftsaktiver der i forecastet finansieres af de nettofinansielle forpligtigelser.

4.1.2.2.2. Lånerente og netto finansielle omkostninger

Såfremt virksomheden allerede har et lån, vil det give udtryk for hvilken rente virksomheden har mulighed for at låne penge til. Såfremt virksomheden ikke allerede har en rentebærende gældspost, vil der fra långiver kigges på virksomhedens risikoprofil og ses på, hvor stor sandsynlighed, der er for at virksomheden kan tilbagebetale lånet og derudfra bestemme renten. Bankerne har dog en standard rente for de forskellige slags lån, der kan optages hos dem og det vil være en sådan rente der vil blive benyttet.

De netto finansielle omkostninger er de omkostninger, der er ved at have netto finansielle forpligtelser, altså langfristet gæld. De netto finansielle omkostninger beregnes ud fra denne formel³⁵: $\text{Netto finansielle omkostninger}_t = \text{renten}_t * \text{nettofinansielle forpligtigelser}_{t-1}$.

³³ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 327-329.

³⁴ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 328.

³⁵ Ibid.

4.1.2.2.3. Nettooverskud og egenkapital

Nettooverskuddet kan beregnes ud fra driftsoverskuddet og de netto finansielle omkostninger giver nettooverskuddet i det givne år. Når man er nået til det punkt, hvor at man beregner nettooverskuddet i virksomheden, i værdiansættelsen, er den budgetterede resultatopgørelse færdig. Når man derefter skal beregne den forventede egenkapital er også de budgetterede balancer færdige. Nettooverskuddet beregnes således³⁶:

$$\text{Nettooverskud}_t = \text{Driftsoverskud}_t - \text{Nettofinansielle omkostninger}_t.$$

Egenkapitalen kommer ud fra formelen³⁷:

$$\text{Egenkapital}_{t-1} = \text{Netto driftsaktiver}_{t-1} - \text{Netto finansielle forpligtelser}_{t-1}.$$

Egenkapitalen og nettooverskuddet viser tilsammen hvilken likviditet virksomheden har. Da de to faktorer tilsammen viser hvor meget overskud der i det indeværende år og hvor stor egenkapitalen er.

4.1.2.2.4. Nettodividende og gældsfinansiering

Når både de budgetterede resultatopgørelser og de budgetterede balancer er færdige, er det kun den budgetterede pengestrømsopgørelse, der mangler for at virksomheden er værdiansat. I pengestrømsopgørelsen skal der beregnes en nettodividende som beregnes således³⁸:

$$\text{Nettodividende}_t = \text{Nettooverskud}_t - \Delta \text{Egenkapital}_t.$$

Nettodividende viser dermed overskuddet i det pågældende år, minus forskellen i egenkapitalen for det år. Derudover skal der til pengestrømsopgørelsen findes en samlet gældsfinansieringen, som beregnes således³⁹:

$$\text{Samlet gældsfinansiering}_t = \text{Netto finansielle omkostninger}_t - \Delta \text{Netto finansielle forpligtelser}_t.$$

Det viser, hvor stor gældsfinansieringen er pr. år. Beregnet ud fra omkostningerne fratrasket ændringen i forpligtelserne i det pågældende år.

Med alle ovenstående faktorer beregnet og udført for de næste 10 år, da det er en virksomhed der er i stor vækst på et modent marked, men med en stor konkurrencemæssig fordel, i at de er på vej

³⁶ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 328.

³⁷ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 329.

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

op af markedet, de er i opstartsfasen og der er stor efterspørgsel på diamantboringsbranchens ydelser, vil Andersen Diamantboring være værdiansat og det 11. år herefter vil være terminalperioden, som er et udtryk for at virksomheden er nået til en stabil og konstant vækst jf. afsnittet nedenfor.

4.1.3. Terminalperiode

Når virksomhedens overskudsgrad, salgsvækst og omsætningshastigheder opnår et konstant stabilt niveau, slutter budgetperioden og terminalperioden starter. Beregningen af terminalværdi, som også har en stor indflydelse på den samlede værdi af virksomheden, beregnes ud fra forudsætninger fra ovennævnte faktorer. Den vigtigste forudsætning for beregningen af terminalværdien, er salgsvæksten, som skal følge væksten for økonomien. Da den ellers ved for stor vækst i forhold til økonomien, vil være hele økonomien. Og ved lavere vækst end den økonomiske vækst, vil blive mindre og mindre og til sidst forsvinde, dette sker, hvis et produkt mister sin efterspørgsel og dermed ikke længere er ønsket på markedet. Vækstraten for økonomien ligger på omkring 4-5%, hvor der både er indregnet den reelle vækst og inflationen. Derfor skal salgsvæksten også ligge omkring de 3-6% for at den følger den økonomiske vækst.

Forudsætningerne for omsætningshastigheder og overskudsgrader har også betydning for terminalværdien, men disse kan ikke sættes i boks med nøjagtigt, hvordan de hænger sammen, da der er forskellige sammenhæng for dem, alt efter hvordan virksomheden er sammensat og agere.⁴⁰

4.1.4. Capital Asset Pricing Model (CAPM)

CAPM benyttes til at beregne, hvad en given aktie kan give af afkast ud fra flere faktorer. De faktorer, der har en betydning for beregningen af ejerens afkastkrav, er: den risikofri rente, beta-værdi, forventede afkast i markedsportefølje, markedets risikopræmie. Formlen for CAPM-modellen ser således ud⁴¹:

$$r_e = r_f + \beta[E(r_m) - r_f]$$

r_e = ejernes afkastkrav

r_f = risikofri rente

β = beta-værdi

$E(r_m)$ = Forventede afkast i markedsportefølje

$[E(r_m) - r_f]$ = markedets risikopræmie

⁴⁰ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 321f.

⁴¹ Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 38f.

Elementerne i formlen for CAPM forklares der om nedenfor i afsnit 4.1.5 om WACC.

Ejernes afkast forventes således at være den risikofri rente plus markedets risikopræmie, som er proportional med beta-værdien for den givne aktie. Svinger aktien meget i forhold til markedet, vil markedets risikopræmie være større og dermed vil beta-værdien også være enten større eller mindre end 1, alt efter hvordan aktien svinger i forhold til markedet.

Ejernes afkastkrav benyttes også i beregningen af de vægtede kapitalomkostninger (WACC), for at finde frem til hvad virksomhedens kapitalomkostninger i virksomheden er.

4.1.5. WACC (Vægtede gennemsnitlige kapitalomkostninger)

WACC er et udtryk for de gennemsnitlige vægtede kapitalomkostninger i virksomheden. WACC kigger på både ejernes og långivernes afkastkrav og er et udtryk for hvilke kapitalomkostninger der er i virksomheden. WACC kan også benyttes til at se på om en investering er fornuftig, i det den kigger på hvilke afkastkrav der er fra både ejere og långivere, og dermed hvor stort et afkast, der skal være på en investering for at den kan betale sig. I forhold til værdiansættelse af en virksomhed, så er WACC med til at se på hvilken værdi virksomheden har, da en virksomhed med en lille WACC har en større værdi end en virksomhed med en større WACC⁴².

WACC beregnes således⁴³:

$$WACC = \left[\frac{FK}{V} * (1 - Skat) * R_{fk} \right] + \left(\frac{EK}{V} * R_e \right)$$

FK = Fremmedkapital andel (Gæld)

V = Total værdi (Fremmedkapital + Egenkapital)

R_{fk} = Risikofri rente + Selskabsspecifikt risikotillæg

EK = Egenkapital

R_e = Risikofri rente + (Betaværdi x Markedsrisikopræmie) → CAPM- beregningen.

Elementerne i formlen for WACC, beregnes eller findes således, jf. nedenstående:

⁴² Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang, side 41ff.

⁴³ Fundamentals of Corporate Finance, side 393.

4.1.5.1. *Den risikofri rente*

Den risikofri rente er afkastet af en risikofri investering. I praksis har Skattestyrelsen tilsluttet sig at der benyttes den effektive rente på et 10-årigt statsobligationslån. Hvis virksomheden, der skal værdiansættes, ikke er et dansk selskab, men et udenlandsk selskab skal det være den effektive rente på en statsobligation i det land, hvor virksomheden hjemmehører.⁴⁴

I juli 2020 kan den effektive rente på en 10-årig statsobligation findes til at være -0,41% i Statistikbanken.⁴⁵

4.1.5.2. *Markedsrisikopræmie*

Markedsrisikopræmie er en investors forventede merafkast i forhold til investering i en statsobligation med lang løbetid. Markedsrisikopræmien kan fastsættes på forskellige måder. Den kan fastsættes ud fra forventninger, historiske observationer eller rundspørge.⁴⁶ I artiklen "*Hvordan værdiansættes unoterede virksomheder i praksis?*" undersøges der, hvordan værdiansættelse foregår i praksis. Her finder de frem til at markedsværdipræmien på teoretisk plan ligger risikopræmien i Danmark mellem 1,9% og 3,2%. Men undersøgelsen viser at der i praksis bruges en markedsrisikopræmie på 4,5%. I artiklen kommer de frem til at forskellen i markedsrisikopræmien kan ligge i at der er en amerikansk dataundersøgelse, der kommer frem til at risikopræmien ligger på 4,3%.

4.1.5.3. *Betaværdi*

Betaværdien er sensitiviteten for en akties afkast i forhold til afkastet på en markedsportefølje. Beta er en risikofaktor, som giver udtryk for hvordan en given aktie reagerer på udsving i markedet. Aktier kan beskrives som defensive og aggressive. De defensive aktier er ikke særlig sensitive overfor udsving i markedet og derfor vil de have en lav betaværdi, på mindre end 1,0. Hvorimod at de aggressive aktier, har en stor sensitivitet i forhold til udsving i markedet og reagerer voldsomt på når markedet går op eller ned. Aggressive aktier har en høj betaværdi, på mere end 1,0. Når markedet stiger er det godt at være en aggressiv aktie, da de følger markedet og derfor også stiger, når markedet stiger. Hvorimod falder markedet, er det bedre at være en defensiv aktie, da det så ikke følger markedet og dermed ikke falder lige så meget som markedet falder. Beta beregnes ud

⁴⁴ Vejledning for virksomheden – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.1.2.2 Risikofri rente.

⁴⁵ Danmarks Statistik – Statistikbanken – Penge og kapitalmarked – Rente- og kursudvikling – Renter og aktieindeks – MPK3 Rentesatser – Bilag 6.

⁴⁶ Vejledning for virksomheden – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.1.2.3 Markedsrisikopræmie.

fra en måling over en længere periode, hvor man så kan se hvor meget afkastet fra en given aktie svinger i forhold til markedet.⁴⁷ Damodaran fra NYU fra Stern School of Business laver opgørelser over beta-værdier, som kan benyttes såfremt det ikke er muligt at beregne en beta-værdi⁴⁸.

4.1.5.4. Selskabsspecifikt risikotillæg

Det selskabsspecifikke risikotillæg beskriver det rentetillæg som långivere pålægger ekstra til virksomheden. Risikotillægget er pålagt for at kompensere for den risiko, som långiver har, ved at låne virksomheden penge. Risikotillægget er lavet ud fra en kredit-/risikovurdering af virksomheden.⁴⁹

For at kunne beregne risikotillægget, skal man kende til virksomhedens samlede renteudgifter og deres finansielle forpligtigelser. Da det er fra disse to tal, risikotillægget kan beregnes. Derudover skal man trække den risikofri rente fra:

$$\text{Risikotillæg} = \left(\frac{\text{Renteudgifter}}{\text{Finansielle forpligtigelser}} * 100 \right) - \text{Den risikofri rente}$$

Ud fra risikotillægget kan man se om virksomheden har en høj eller en lav kredit-/risikovurdering. Vurderer långiver at der er en stor risiko ved at låne virksomheden penge, vil risikotillægget være højere end hvis långiver vurderer at der er en lav risiko ved at låne virksomheden penge.

4.1.6. Markedsværdi af ikke-driftsmæssige aktiver og rentebærende gæld

Ikke-driftsmæssige aktiver, er aktiver som ikke indgår i beregningen af FCF. Det kan f.eks. være værdipapirer eller virksomheden ejer et eller flere datterselskaber. Hvert aktiv, som er et ikke-driftsmæssigt aktiv, skal værdiansættes hver for sig. Markedsværdien for børsnoterede værdipapirer kan findes på Fondsbørsen og skal derfor ikke beregnes. Der er forskellige metoder for at værdiansætte datterselskaber, ud fra om det er et 100% ejet datterselskab eller ej.

Rentebærende gæld er gæld til banker eller realkreditinstitutter, men ikke gæld til f.eks. leverandører.

⁴⁷ Fundamentals of Corporate Finance, side 358.

⁴⁸ Betaværdier: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/Betas.html

⁴⁹ Vejledning for virksomheden – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.1.2.5 og 4.1.2.6
Selskabsspecifikt risikotillæg og Selskabsspecifikt rentetillæg

4.2. EVA-modellen

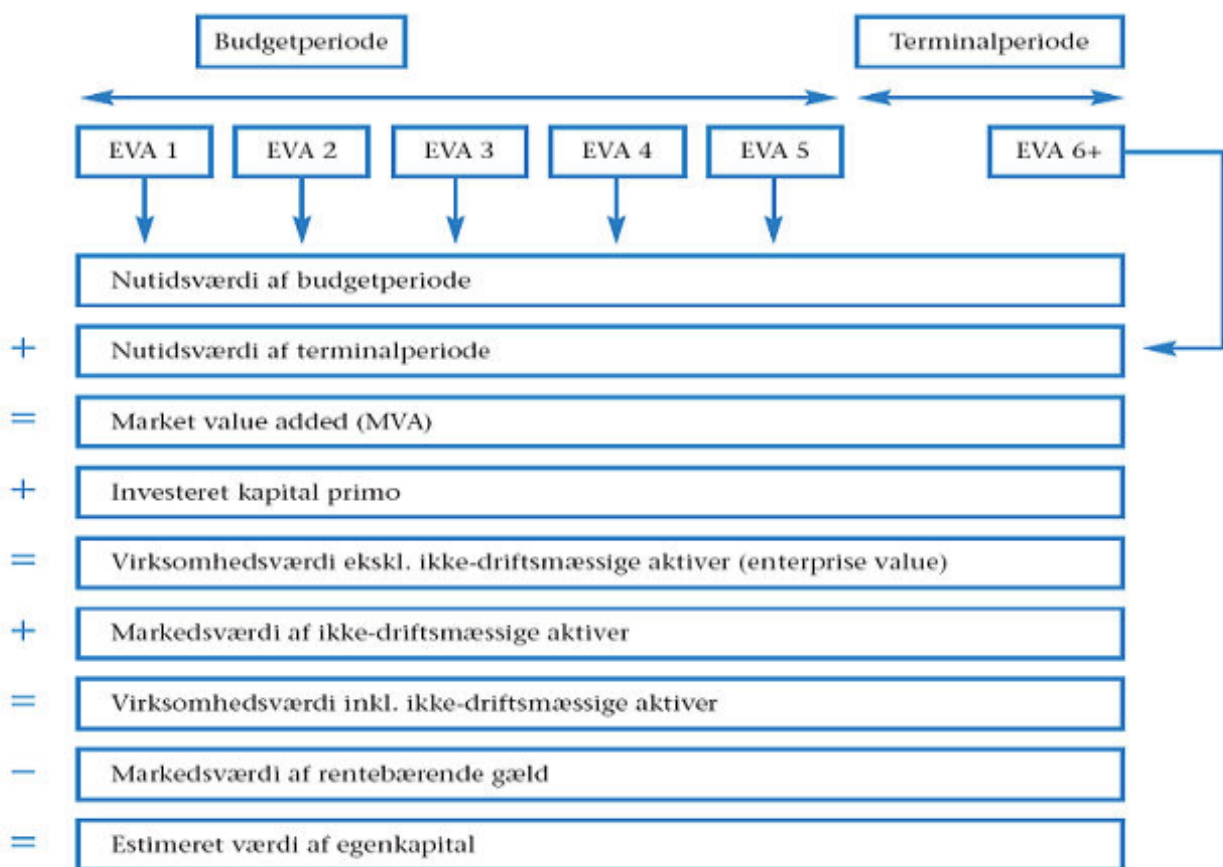
EVA-modellen kan benyttes til at kontrollere DCF-modellen, da disse to værdiansættelsesmodeller er baseret på samme metode og beregninger. EVA står for Economic Value Added. Den estimerede værdi af en virksomhed eller et selskab beregnes med EVA-modellen således⁵⁰:

$$EV_0 = kap_0 + \sum_{t=1}^{\infty} \frac{(ROIC_t - WACC) * kap_{t-1}}{(1 + WACC)^t}$$

ROIC = Afkast på investeret kapital (Return On Invested Capital)

Kap = Investeret kapital

Fremgangsmåden for beregningen af den estimerede værdi af virksomheden/selskabet med EVA-modellen er meget lig fremgangsmåden for DCF-modellen. Nedenfor ses fremgangsmåden for EVA-modellen:

Kilde: Vejledning for virksomheden – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.2 EVA-modellen

⁵⁰ Vejledning for virksomheden – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; værdiansættelse – 4.2 EVA-modellen

For at kunne beregne EVA skal man kende til: Primær driftsresultat efter skat, Investeret kapital primo, WACC, Budgetperiode, Terminalperiode, Værdi af ikke-driftsmæssige aktier og den Netto rentebærende gæld. Beregningen disse faktorer er gennemgået ovenfor under DCF-modellen.

Såfremt men ved udregningen af DCF-modellen og EVA-modellen kommer til samme resultat, kan resultatet antages at være rigtigt.

5. Muligheder for overdragelse/finansiering

I tilfælde hvor den modtagende part ikke har den nødvendige kapital til at købe virksomheden eller selskabet, er der mulighed for, der kan ske overdragelse som hel eller delvis gave eller virksomheden eller selskabet kan finansieres via gældsbev.

5.1. Gaveoverdragelse

Ved generationsskifte er der mulighed for at kunne overdrage hele eller dele af virksomheden som en gave. Boafgiftsloven har bestemmelser omhandlende hvilke muligheder der forefindes til gaveoverdragelse. En person har mulighed for afgiftsfrit at give 67.100kr. (2020-niveau) til en person fra deres nære familie. Den nære familie er beskrevet i BAL § 22 og indeholder bestemmelse om at der kan gives det afgiftsfrie beløb til børn, stedbørn, børnebørn, stedbørnebørn, afdødt barn/stedbarns ægtefælle, forældre, person der har boet sammen med gavegiver i de senest 2 år, plejebørn der har boet hos gavegiver i mindst 5 år (skal være startet inden barnet er fyldt 15år), stedforældre og bedsteforældre. Såfremt en gave gives til en person udenfor den nære familie eller man giver gave på mere end de 67.100kr. om året, så er gaveafgiften på 15% af det beløb, der overstiger det afgiftsfrie beløb for den nære familie og på hele gavens værdi for personer uden for den nære familie jf. BAL § 23, stk. 1. Fra 2016 og frem til og med 2019 har det været muligt at få nedsat gaveafgiften i forbindelse med gaveafgiften på gaveoverdragelse af aktier eller en virksomhed med succession jf. BAL § 23a. I Lov nr. 1589 af 27. december 2019 har man ændret boafgiftsloven til, man nu kan vælge henstand i stedet for en nedsat gaveafgift jf. BAL § 36.

5.1.1. Nedsat gaveafgift

I forbindelse med aktier eller virksomhed som overdrages med succession, er der i BAL § 23 a skrevet ind hvorledes gavemodtageren af aktier eller en virksomhed skal beskattes. Såfremt at BAL §§ 23a og b, skal finde anvendelse skal aktierne eller virksomheden kunne overdrages med succession ud fra ABL § 34, stk. 1. I 2016, 2017, 2018 og 2019 var det muligt ved gaveoverdragelse til den nære familie at få nedsat gaveafgiften til henholdsvis jf. BAL § 23a, stk. 4:

2016	2017	2018	2019	2020
13%	13%	7%	6%	5%

Før Lov nr. 1589 af 27. december 2019, har ændret boafgiftsloven § 23a med virkning fra d. 1. januar 2020, var gaveafgiften ved overdragelse af aktier eller virksomheder med succession, for 2020 på 5%. Efter ændringen om nedsat gaveafgift, er gaveafgiften i 2020 på 15%. I lovændringen er det vedtaget at der er mulighed for at vælge henstand i forhold til gaveafgiften og ikke som det var tidligere at man skulle opnå mulighed for henstand.

Betingelserne for man ville kunne benytte den nedsatte gaveafgift er⁵¹ at gavegiver skal have ejet virksomheden eller selskabet, det seneste år op til gaveoverdragelsen. Gavegiver eller et nært familiemedlem skal have været en aktiv del af virksomheden eller selskabet i et år af gavegivers ejertid. Modtages der samtidigt en gave, der skal beskattes ud fra BAL § 23, stk. 1 og en gave der skal beskattes ud fra BAL § 23a, stk. 1, så skal det afgiftsfrie grundbeløb jf. BAL § 22, stk. 1 fordeles forholdsmæssigt mellem de 2 gaver jf. BAL § 23 a, stk. 3.

5.1.2. Henstand af gaveafgift

Er der efter d. 1. januar 2020 gennemført et generationsskifte, der er gennemført med succession, der opfylder betingelserne i enten ABL § 34 eller KSL § 33C, stk. 1, kan der efter Lov nr. 1589 af 27. december 2019 vælges henstand jf. BAL § 36. Ved henstand kan betalingen af gaveafgiften afdrages over en periode på op til 30 år og dermed udskydes nogle af de skattemæssige forpligtelser der ville være ved overdragelsen, til et senere tidspunkt. Før ændringen der trådte i kraft d. 1. januar 2020 kunne der ikke vælges henstand, men Told- og Skatteforvaltningen kunne vælge at give henstand for gaveafgiften i forbindelse med generationsskifte, gennemført med succession.

Ved valg af afdragsordningen skal der betales lige store afdrag hvert år og beløbet der er hensat bliver forrentet ud fra standardrenten beregnet ud fra SEL § 11 b, stk. 2. I 2020 er standardrenten 2,5%⁵².

⁵¹ Jf. BAL § 23a, stk. 2, nr. 1 og 2.

⁵² <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2292425>

5.2. Gældsbreve

Et gældsbreve er en ensidig fordring på et pengebeløb⁵³. Gældsbreve har lovhjemmel i Gældsbrevsloven. Tilbagebetalingen af lånet der er ydet i forbindelse med udstedelsen af gældsbreve, kan aftales til at tilbagebetales over en længere periode med et fast afdrag. Såfremt der i gældsbreve ikke er aftalt hvor eller hvornår gælden skal betales tilbage, kan fordringshaveren forlange betaling og der skal skyldner have pengene klar jf. GBL § 5, stk. 1. Er der i gældsbreve bestemt en frist for betaling, kan denne dag ikke falde på lørdage, søndage og helligdage og betalingsdagen bliver den efterfølgende hverdag jf. GBL § 5, stk. 2.

Det er muligt at lave et gældsbreve som et rente- og afdragsfrit familielån, her vil fordringshaveren have mulighed for at låne penge til familie uden at der aftales afdrag og der pålægges heller ikke renter på lånet. Et rente- og afdragsfrit familiegældsbreve, vil dog stadig skulle tilbagebetales ved fordringshaverens forlangende. Det afdrags- og rentefrie familiegældsbreve kan være med til at fremme muligheden for at gennemføre et generationsskifte, da det ikke kræver nogen likviditet for modtageren af virksomheden/selskabet.

6. Andersen Diamantboring

Andersen Diamantboring⁵⁴ er personligt ejet virksomhed, som er ejet af Anders Andersen. Anders Andersen er 65 år og vil gerne pensioneres indenfor en snarlig fremtid. Anders Andersen er far til 4 børn. Bjarne Andersen 40 år, Caroline Andersen 35 år, Dennis Andersen 30 år og Emma Andersen 25 år. Den yngste Emma har altid vidst at hun ville være ligesom sin far og har derfor også taget en erhvervsuddannelse indenfor bygge- og anlægsbranchen og har specialiseret sig indenfor diamantboring. Hun har nu været færdiguddannet i 5 år og arbejdet i sin fars virksomhed siden 2017. Anders Andersen har valgt, at han vil lave et generationsskifte til Emma, så hun kan overtage virksomheden og køre den videre i familiens navn. Anders Andersen er ikke interesseret i virksomheden skal overdrages over en længere periode, han vil overdrage hele virksomheden til Emma på en gang. Anders Andersen vil have at generationsskiftet skal være så "billigt" som muligt for både Emma og ham selv. Andersen Diamantboring har 5 ansatte i 2019⁵⁵, men er i stigende vækst og vil opnå en medarbejderstab på 10 over de næste par år.

⁵³ Kreditretten, side 62.

⁵⁴ Andersen Diamantboring er en opdigtet virksomhed, men de tilknyttede regnskaber er fra en rigtig diamantborer, som har en personligt ejet virksomhed, som ønsker at være anonym i denne afhandling.

⁵⁵ Beregnet ud fra at <https://www.ug.dk/job/job-fordelt-paa-erhvervsomraader/byggeoganlaeg/udvinding/bore-og-udvindingsarbejder> siger at månedslønnen for en diamantborer's månedsløn = 27.143kr. og dermed giver det ud fra regnskaberne i bilag 1 at der er 5 ansatte.

Derfor undersøges det i denne afhandling, hvordan det skattemæssigt og økonomisk kan laves et generationsskifte billigst muligt. Anders Andersen har i sin tid på arbejdsmarkedet indbetalt pension og ønsker derfor ikke at gøre brug af bestemmelserne i Pensionsbeskatningsloven § 15A.

Andersen Diamantboring er værdiansat til at være 5.000.000kr. værd. Beregnet ud fra tommelfingerreglen om at virksomhedens overskud ganget med 3 giver et skøn over hvad en virksomhed er værd.

7. Generationsskifte Andersen Diamantboring

I generationsskiftet fra Anders Andersen til Emma Andersen, er der flere forskellige måder at gennemføre generationsskiftet på⁵⁶. I denne afhandling er nedenstående generationsskiftemetoder gennemgået for hvordan det vil påvirke både Anders Andersen og Emma Andersen økonomisk og skattemæssigt.

7.1. Skattepligtigt generationsskifte

Et skattepligtigt generationsskifte fra Anders Andersen til Emma Andersen af Andersen Diamantboring. Generationsskiftet vil behandles som var det et salg af Andersen Diamantboring og Anders Andersen vil modtage et vederlag for virksomheden fra Emma Andersen. Andersen Diamantboring er en personligt ejet virksomhed og derfor vil den indkomst Anders Andersen opnår fra Andersen Diamantboring, blive beskattet ud fra bestemmelserne i personskatteloven jf. PSL § 3. Skatteprocenten der betales for personlig indkomst beregnes således:

Kommuneskat (Kommune skatteloven)	24,90%
Kirkeskat (Kirkeministeriet ⁵⁷)	0,87%
Bundskat (PSL § 6)	12,11%
Topskat (PSL § 7)	15%
I alt	52,88%
Skatteloft ⁵⁸	52,06%

Anders Andersen vil derfor blive beskattet med 52% af den personlig indkomst han modtager fra Andersen Diamantboring. Ved det skattepligtige generationsskifte mellem Emma Andersen og

⁵⁶ Der findes mange flere måder et generationsskifte kan gennemføres på, men disse 6 er udvalgt, da de gennemgår de mest brugte måder at gennemføre et generationsskifte på.

⁵⁷ <https://www.km.dk/folkekirken/oekonomi/kirkeskat/>

⁵⁸ <https://www.skat.dk/SKAT.aspx?old=2035568>

Anders Andersen, vil prisen for Andersen Diamantboring beregnes ud fra nedenstående værdi af Andersen Diamantboring⁵⁹:

	Balance	Handelsværdi	Avance	Skattebetaling ⁶⁰
Aktiver				
Goodwill ⁶¹		1.673.436	1.673.436	870.187
Materielle anlægsaktiver	120.231	150.000	29.769	15.480
Finansielle anlægsaktiver	34.537	40.000	5.463	2.841
Omsætningsaktiver	1.481.796	1.500.000	18.204	9.466
Aktiver totalt	1.636.564	3.363.436	1.726.872	897.973
Passiver				
Egenkapital	903.515	903.515		
Gældsforpligtigelser	733.049	733.049		
Passiver i alt	1.636.564	1.636.564		
Handelsværdi i alt		5.000.000		

Anders Andersen vil for virksomheden modtage 5.000.000kr. for virksomheden, men skal så betale 897.973. i skat. Anders Andersen vil derfor have et provenu fra virksomheden på 4.102.027kr. fra virksomheden. Emma Andersen vil ved det skattepligtige generationsskifte skulle betale 5.000.000kr. for Andersen Diamantboring.

Anders Andersen har i forbindelse med overdragelsen/salget sker til hans datter, Emma Andersen give hende en skattefri gave på 67.100kr. derfor vil Anders Andersen kun modtage 4.932.900kr. for virksomheden, men stadig have en skattebetaling på de 897.973kr., hvilket vil sige at Anders Andersens provenu for virksomheden bliver 4.034.927kr.

⁵⁹ Fiktiv værdiansættelse af Andersen Diamantboring, som benyttes til beregningerne af skatten. Den faktiske anskaffelsessum på aktiverne kendes ikke og derfor antages det at avancen på handelsværdien i forhold til balancen er de genvundne afskrivninger, som skal beskattes.

⁶⁰ Skatteprocenten er beregnet med 52%.

⁶¹ Det antages at goodwill opfylder kraven til at det er goodwill, ud fra det kommer fra en virksomhed i drift og at det har en kundekreds, hvor at der er en konstaterbar fremtidig indtjening. Her vil det være kundekreds i form af samarbejdspartnere i forbindelse med renovation af større projekter. Det er i håndværksbranchen vigtigt at have samarbejdspartnere, i forhold til at få flere opgaver og dermed større omsætning. Samarbejdspartnere vil følge med selskabet, derfor goodwill er beregnet til at være en stor post.

7.2. Succession

Ved et generationsskifte mellem Anders Andersen og Emma Andersen, er det muligt at overdrage Andersen Diamantboring med succession. Med succession overtager Emma Andersen, Anders Andersens skatteforpligtelser. For bestemmelserne for succession kan benyttes, er der en række betingelser der skal være opfyldt. Både Emma Andersen og Anders Andersen skal være fuldt skattepligtige til Danmark, jf. KSL § 1. Da både Emma Andersen og Anders Andersen er født og opvokset i Danmark og ikke er hjemmehørende i noget andet land, så de er begge fuldt skattepligtige til Danmark. Derudover skal virksomheden tælle som erhvervsvirksomhed og betingelserne for at det er en erhvervsvirksomhed skal være opfyldt. Andersen Diamantboring opfylder disse betingelser, da det er en rentabel virksomhed, som giver overskud på den primære drift. Ved spørgsmålet om hvem der kan succederes til, så er Emma Andersen, Anders Andersens datter og dermed er hun inden for den nærtstående familie jf. KSL § 33C, stk. 1, som henviser til beskrivelsen af den nære familie i BAL § 22.

Aktiverne Emma Andersen kan succedere i, er de aktiver, der ellers ville give fortjeneste ved et almindeligt salg og dermed ville have været beskattet. I Andersen Diamantboring, giver alle aktiver fortjeneste og der kan derfor succederes i alle aktiver. Når der sker succession, kan det gøres både med og uden gaveoverdragelse fra overdragerens side. Der er forskel på hvilke økonomiske konsekvenser det har for både overdrager og erhverver om det er med eller uden gaveoverdragelse.

7.2.1. Succession uden gaveoverdragelse

Ved et generationsskifte fra Anders Andersen til Emma Andersen er det muligt at gennemføre generationsskiftet med succession uden gaveoverdragelse. Når der sker succession uden gaveoverdragelse, bliver der givet nedslag for den latente skatteforpligtelse. Emma Andersen får et nedslag i den pris hun skal betale sin far, Anders Andersen, for Andersen Diamantboring. I vurderingen af hvor stort et nedslag i prisen der skal gives, vurderes ud fra det enkelte aktiv. Der kigges på aktivets art, værdiforringelse og levetid. Derudover kigges på markedsrenten på overdragelsestidspunktet og hvornår den latente skat evt. skal beskattes. I dette tilfælde er Emma Andersen 25 år og har en drøm om at føre familiens virksomhed videre. Derudover har Emma Andersen en uddannelse indenfor faget diamantboring. Det kan antages at der nok er omkring 40 år, til Emma Andersen har interesse i at sælge eller overdrage Andersen Diamantboring. Der kan dog ske det at der skal ske udskiftning af det enkelte aktiv og her vil der være en stor usikkerhed på hvor lang en ejertid, Emma Andersen vil have over det enkelte aktiv. Hvis det vurderes at et aktiv har en forventelig lang levetid i Andersen Diamantboring, vil den blive kursfastsat lavere end hvis den vurderes til at have en kort levetid. Da der er udsigt til at Emma Andersen beholder alle aktiver og Andersen Diamantboring i mange år, vil det antages at hendes nedslag i prisen, i form af den

latente skat, vil blive kursfastsat til kurs 70. Emma Andersens nedslag for den latente skat bliver beregnet således:

Beskatningsgrundlag	1.726.872
Skat 52%	897.973
<i>Nedslag for latent skat</i>	<i>628.581</i>

Emma Andersens købspris for Andersen Diamantboring, med nedslag for den latente skat, er 4.371.419kr. Anders Andersen vil ikke blive beskattet af vederlaget han modtager for Andersen Diamantboring, da generationsskiftet er gennemført med succession jf. KSL § 33C, stk. 2.

7.2.1.1. Gældsbrief

Emma Andersens alder på 25 år, siger at hun med stor sandsynlighed ikke har likviditet til at betale for Andersen Diamantborg kontant uden hjælp, i form af et lån. Der er flere muligheder for hvordan Emma Andersen kan låne penge til at købe Andersen Diamantboring. Den første mulighed er at Emma Andersen låner pengene fra en "fremmed", som vil låne Emma Andersen 4.371.419kr. med en årlig rente på 4,5% og en tilbagebetalingstid på 30 år. Emma Andersen vil med dette lån skulle betale 3.679.625kr. i renteudgifter. Emma Andersens totale tilbagebetaling til den "fremmede", der vil låne pengene til at købe Andersen Diamantboring, vil derfor blive 8.051.045kr. Med dette lån, vil Emma Andersen have en årlig ydelse på 268.368kr.⁶²

Udover Emma Andersen har muligheden for at blive finansieret af en "fremmed" har Emma Andersen også muligheden for få et rentefrit familielån af Anders Andersen. Med et rentefrit familielån, vil Emma Andersen ikke skulle betale renter af lånet. Anders Andersen vil også tilbyde Emma Andersen at hun har muligheden for at tilbagebetale over 30 år. Emma Andersens årlige afdrag vil dermed være 145.714kr.

7.2.2. Succession med gaveoverdragelse

Når Andersen Diamantboring skal overdrages fra Anders Andersen til Emma Andersen, falder det indenfor den nære familie jf. BAL § 22. Andersen Diamantboring kan overdrages helt eller delvist som gave. Emma Andersen kan af hendes far Anders Andersen modtage 67.100kr. afgiftsfrit i 2020. I tilfælde hvor hele virksomheden Andersen Diamantboring bliver overdraget til Emma som gave, vil den afgiftspligtige værdi af virksomheden være 4.932.900kr. Når der sker overdragelse af Andersen Diamantboring ud fra KSL § 33C, stk. 1, hvor virksomheden overdrages som gave, skal der jf. KSL § 33D, stk. 1 tages hensyn til den eventuelle fremtidige beskatning. Beregningen af passivposten svarer til 30% af den beskatning der ville have været ved et almindeligt salg.

⁶² Se udregning af rente og ydelse i bilag 2.

Derfor vil passivposten i dette tilfælde være:

Beskatningsgrundlag	1.726.872
Skat 52%	897.973
<i>Passivpost</i>	269.392

Handelsværdien af Andersen Diamantboring, fratrullet passivposten giver 4.730.608kr. Den pris skal den afgiftsfri gave på 67.100kr.(2020-niveau) fratrækkes og derfor beregnes gaveafgiften på 15% af den værdi:

Handelsværdi Andersen Diamantboring	5.000.000
Beskatningsgrundlag	1.726.872
Skat 52%	897.973
<i>Passivpost</i>	269.392
Pris Andersen Diamantboring	4.730.608
Pris fratrullet den afgiftsfri gave	4.663.508
Gaveafgift 15%	699.526

Emma Andersen vil med denne generationsskiftemetode skulle betale 699.526kr. i gaveafgift. Anders Andersen vil ikke modtage vederlag for Andersen Diamantboring og dermed heller ikke blive beskattet af nogen værdi.

7.2.2.1. Nedsat gaveafgift

Der har tidligere i BAL § 23a, stk. 1 været vedtaget af gaveafgiften skulle sættes ned. I 2020 ville den nedsatte gaveafgift være på 5%. Dette ville fremme generationsskifter kunne gennemføres tidligere, da et generationsskifte ikke ville kræve en stor likviditet hos modtageren af selskabet. Tidligere da BAL § 23 a, stadig var en gældende lovregel, var det ikke muligt at vælge henstand jf. BAL § 36, her skulle man opnå at Told- og skatteforvaltningen ville give henstand for gaveafgiftsbetalingen. Ved generationsskiftet af Andersen Diamantboring med succession, med gaveoverdragelse fra Anders Andersen til Emma Andersen, ville Emma Andersen kunne få nedsat gaveafgiften til 5%. Såfremt Emma Andersen skulle betale gaveafgift på 5%, ville den beregnes således:

Handelsværdi Andersen Diamantboring	5.000.000
Beskatningsgrundlag	1.726.872
Skat 52%	897.973
<i>Passivpost</i>	269.392
Pris Andersen Diamantboring	4.730.608
Pris fratrullet den afgiftsfri gave	4.663.508
Gaveafgift 5%	233.175

Emma Andersen ville med en gaveafgift på 5% skulle betale 233.175kr. Anders Andersen ville med en gaveoverdragelse ikke modtage vederlag for Andersen Diamantboring.

7.2.2.2. *Henstand*

Da reglerne om nedsat gaveafgift blev ændret fra den 1. januar 2020, ændredes også i reglerne om henstand jf. BAL § 36. Hvor det tidligere var Told- og Skatteforvaltningen der skulle beslutte om man skulle tildeles henstand og afdragsordning for sin gaveafgift, er det nu muligt ud fra BAL § 36 at vælge henstand og afdragsordning.

Generationsskiftet af Andersen Diamantboring med succession, hvor virksomheden overdrages som en gave, er det muligt for Emma Andersen at vælge hun vil betale gaveafgiften over en periode på 30 år, med en årlig rente på 2,5%. Gaveafgiften Emma Andersen skal betale er gaveafgiften på 15%, som for Andersen Diamantboring er 699.526kr. Ved en periode på 30 år, vil Emma Andersen samlede betaling være 1.002.651kr., renteudgifterne på lånet er derfor 303.125kr.⁶³ Den årlige ydelse på lånet vil være 33.421kr.

Det er muligt for Emma Andersen at vælge en kortere periode at afdrage over. Emma Andersen vil ved en periode på 15 år skulle betale 847.473kr. og renteudgifterne vil her være 147.947kr. Ved en periode på 15 år, vil Emma Andersens årlige ydelse være 56.498kr.⁶⁴

7.3. Delkonklusion – Generationsskifte Andersen Diamantboring

Ved generationsskifte fra Anders Andersen til Emma Andersen af den personligt ejet virksomhed Andersen Diamantboring, er der flere forskellige metoder at overdrage virksomheden på. De forskellige metoder sætter både Emma Andersen og Anders Andersen i forskellige skattemæssige og økonomiske situationer. Nedenfor ses en oversigt over hvilke konsekvenser de forskellige overdragelsesmetoder har for Emma Andersen og Anders Andersen, både økonomisk og skattemæssigt:

⁶³ Se udregning af rente og ydelse i bilag 3.

⁶⁴ Ibid.

Overdragelsesmetode	Økonomiske og skattemæssige poster	Anders	Emma
Skattepligtigt generationsskifte			
<i>Skattepligt af hele virksomheden</i>	Betaling for virksomheden Skat	+ 5.000.000 - 897.973	-5.000.000
		<u>+ 4.102.027</u>	<u>-5.000.000</u>
<i>Afgiftsfri gave</i>	Betaling for virksomheden - 67.100kr. i afgiftsfri gave Skat	+ 4.932.900 - 897.973	- 4.932.900
		<u>+ 4.034.927</u>	<u>- 4.932.900</u>
Succession uden gaveoverdragelse			
<i>Salg til Emma</i>	Betaling for virksomheden - nedslag for latent skat	+ 4.371.419	- 4.371.419
		<u>+ 4.371.419</u>	<u>- 4.371.419</u>
<i>Gældsbrief fra Anders til Emma</i>	Gældsbrief Betaling for virksomheden - nedslag for latent skat Indfrielse af gælden		+ 4.371.419
		+ 4.371.419	- 4.371.419
			- 4.371.419
		<u>+ 4.371.419</u>	<u>- 4.371.419</u>
<i>Gældsbrief fra "fremmed" til Emma</i>	Gældsbrief Betaling for virksomheden - nedslag for latent skat Renteudgifter (4,5% pr. år) Indfrielse af gælden		+ 4.371.419
		+ 4.371.419	- 4.371.419
			- 3.679.625
			- 4.371.419
		<u>+ 4.371.419</u>	<u>- 8.051.045</u>
Succession med gaveoverdragelse			
<i>Gaveafgift på 15%</i>	Betaling af gaveafgift på 15%	0	- 699.526
		<u>0</u>	<u>- 699.526</u>
<i>Nedsat gaveafgift</i>	Betaling af gaveafgift på 5%	0	- 233.175
		<u>0</u>	<u>- 233.175</u>

Henstand 30 år	Gaveafgift på 15%	0 - 699.526
	Renteudgifter over 30 år	0 - 303.125
		<u>0 - 1.002.651</u>
	Årlig betaling	- 33.421
Henstand 15 år	Gaveafgift 15%	0 - 699.526
	Renteudgifter over 15 år	0 - 147.947
		<u>0 - 847.473</u>
	Årlig betaling	- 56.498

7.3.1. Betydning for ændring af BAL §§ 23a og 36

Ændringen i BAL §§ 23a og 36 har medført det ikke længere er muligt at få den nedsatte gaveafgift på 5% pr. 1. januar 2020. Derimod er det muligt at vælge at afdrage på gaveafgiften, ved at vælge henstand jf. BAL § 36. For Emma Andersen, som får Andersen Diamantboring overdraget som gave af hendes far Anders Andersen, så bliver den almindelige gaveafgift⁶⁵ på 15% til Emma Andersen skal betale 699.526kr. i gaveafgift. Hvorimod, med den nedsatte gaveafgift som Emma Andersen ville kunne få jf. den tidligere BAL § 23a, ville gaveafgiften på 5% være 233.175kr. Der er en forskel på 466.351kr. Med ændringen i BAL § 36 der trådte i kraft pr. 1. januar 2020, kan Emma Andersen vælge at afdrage gaveafgiften på 699.526kr. over 30 år. Med den ordningen vil den samlede udgift blive dyrere for Emma Andersen, men Emma Andersens mulighed for at kunne betale de årlige ydelser og dermed have mulighed for at overtage Andersen Diamantboring er meget stor.

7.3.2. Bedste generationsskiftemetode for Anders Andersen

Ved generationsskiftet af Andersen Diamantboring, vil de økonomiske konsekvenser ved Anders Andersen overdrager virksomheden som gave, være at han ikke modtager vederlag. Ved Anders Andersen ikke modtager vederlag, vil der ikke være en beskatning for Anders Andersen at betale. Ved de andre generationsskiftemetoder er der fra den metode, der giver mest i økonomisk overskud, til den der giver mindst økonomisk overskud en forskel på 336.492kr. Den generationsskiftemetode der giver den største udbetaling til Anders Andersen, er succession uden gaveoverdragelse. Hvor Anders Andersen modtager 4.371.419kr., som ikke skal beskattes. Hvorimod at Anders Andersen ved et skattepligtigt generationsskifte modtager 5.000.000kr. i vederlag for Andersen Diamantboring, men af de 5.000.000kr., skal Anders Andersen betale 897.973kr. i skat og hans samlede overskud fra Andersen Diamantboring er derfor 4.102.027kr.

⁶⁵ Jf. BAL § 23

7.3.3. Bedste generationsskiftemetode for Emma Andersen

Den bedste generationsskiftemetode for Emma Andersen, ved generationsskiftet af Andersen Diamantboring, vil være den mulighed, som der pr. 1 januar 2020 ikke længere er mulig. Det ville være den nedsatte gaveafgift på 5%, da denne metode ville give en Emma Andersen en betaling af gaveafgiften på 233.175kr. med det samme og så ville Andersen Diamantboring være overdraget til hende. Da det ikke længere er muligt at benytte denne metode, så vil den næst billigste metode for Emma Andersen være at hun betaler gaveafgiften på 15%, dette vil give hende en omkostning på 699.526kr., som hun skal betale med det samme. Emma Andersen er 25 år og har ikke været uddannet i mange år og derfor antages det at Emma Andersen ikke har 699.526kr. til at betale gaveafgiften med det samme. Derfor vil den bedste generationsskiftemetode for Emma Andersen være at hun vælger henstand over 15 år. Det vil give Emma Andersen en omkostning på overtagelse af Andersen Diamantboring på 847.473kr., som hun skal betale af over 30 år. Emma Andersens her og nu omkostning svarer til hendes årlige ydelse, på 56.598kr.

7.3.4. Bedste generationsskiftemetode

Den bedste generationsskiftemetode for Emma Andersen er ikke nødvendigvis den bedste generationsskiftemetode for Anders Andersen og der skal derfor findes en generationsskiftemetode, der er økonomisk god og skattemæssig for både Emma Andersen og Anders Andersen.

7.3.4.1. *Anders Andersen vil have vederlag for Andersen Diamantboring*

Såfremt Anders Andersen vil have vederlag for hans virksomhed Andersen Diamantboring, i generationsskiftet til Emma Andersen, så vil den bedste generationsskiftemetode for dem begge være at generationsskiftet gennemføres med succession uden gaveoverdragelse, hvor Anders Andersen udsteder et gældsbevis til Emma Andersen, hvor Anders Andersen yder Emma Andersen et rentefrit familielån. Såfremt det aftales gælden tilbagebetales over 30 år, vil Emma Andersen skulle betale årlige afdrag på 145.713kr. For Anders Andersen vil det være den generationsskiftemetode, der udbetales flest penge fra overdragelsen af Andersen Diamantboring og Anders Andersen vil ikke blive beskattet af vederlaget.

Derudover har Anders Andersen muligheden for at give Emma Andersen et nedslag i den resterende gæld på 67.100kr.(2020-niveau) årligt. Dette kan dog ikke være aftalt på forhånd og dermed skrevet ind i gældsbeviset, som en del af afbetalingen. Er det aftalt på forhånd og skrevet ned i gældsbeviset, vil det anses som om hele lånet er en gave og Emma Andersen vil dermed skulle betale gaveafgift af det.

7.3.4.2. *Anders Andersen vil ikke have vederlag for Andersen Diamantboring*

Såfremt Anders Andersen ikke ønsker vederlag for Andersen Diamantboring, f.eks. for at hjælpe Emma Andersen bedst muligt på vej. Da vil det være Emma Andersens bedste generationsskiftemetode, der skal benyttes, hvilket vil være henstand over 15 år. Denne metode kræver ikke Emma Andersen har en stor likviditet ved overdragelsen og de årlige ydelser ligger indenfor et niveau, hvor Emma Andersen, som ejer af en virksomhed burde kunne betale.

8. Omdannelse til af personlig ejet virksomhed til selskab

Når en virksomhed skal omdannes fra at være en personligt ejet virksomhed, til at være et selskab, kan det gøres på to måder. Virksomheden kan omdannes efter reglerne i lov om skattefri virksomhedsomdannelse, eller den kan omdannes skattepligtigt. Det er stifteren af virksomheden, der bestemmer om det skal være en skattepligtig eller en skattefri virksomhedsomdannelse. Ved en omdannelse af en personligt ejet virksomhed til et selskab, er der flere ting ejeren af den personligt ejede virksomhed skal overveje. En af de ting som ejeren skal overveje, er hvorledes ejerstrukturen skal se ud i selskabet, herunder sørge for at afgrænse risikoen i selskabet. Dette kan gøres ved at lave en holding struktur.

8.1. Stiftelse af selskab

For at der kan ske virksomhedsomdannelse, skal der stiftes et selskab, som den personligt ejet virksomhed kan overdrages til. For at kunne stifte et selskab, er der en række betingelser, der skal være opfyldt. De praktiske ting, der skal til for der kan stiftes et aktieselskab er, der skal laves et stiftelsesdokument, der skal laves vedtægter, tegning af selskabskapital, indbetaling af selskabskapital og registrering af selskabet. For man som person kan stifte et selskab, skal man være myndig og må ikke være under rekonstruktion eller konkurs jf. SL § 24. I et selskab med mere end 1 der stifter selskabet skal alle stiftere skrive under på stiftelsesdokumentet jf. SL § 25. Indholdet i stiftelsesdokumentet indeholder blandt andet informationer om selskabet, dato for stiftelsen, om der kan indskydes andet end kontanter i selskabet og flere ting, der er relevant for stiftelsen af selskabet jf. SL §§ 26 og 27. Derudover skal der laves vedtægter, som skal indeholde oplysninger om selskabets navn, formål, kapitalstørrelse, ledelsesstruktur, generalforsamling og regnskabsår jf. SL § 28. Der skal indskydes en selskabskapital på mindst 400.000kr.⁶⁶, indskuddet skal ikke nødvendigvis være penge. Kravene til det, der skal indskydes, står i SL § 35 og siger at det skal have en økonomisk værdi. Når der indskydes andre værdier end penge, så hedder det et apportindskud. Det er muligt

⁶⁶ Jf. <https://erhvervsstyrelsen.dk/stiftelse-og-registrering-af-selskaber>

at indskyde en personligt ejet virksomhed, som apportindskud i virksomheden jf. SL § 36, stk. 3. Såfremt der sker apportindskud, så skal der i stiftelsesdokumentet være en vurderingsberetning af det indskudte jf. SL § 36, stk. 1. Vurderingsberetningen skal være foretaget af uvildige og sagkyndige vurderingsmænd jf. SL § 37, stk. 1 og må ikke være mere end 4 uger gammel ved underskrivelsen af stiftelsesdokumentet jf. SL § 36, stk. 2.

En anden måde at stifte selskabet, end at bruge den personligt ejet virksomhed som apportindskud i virksomheden, er at stifte selskabet normalt og derefter at købe aktiverne i den personligt ejede virksomhed. Det vil dog kræve at man har en likviditet til at stifte et selskab, for derefter at få pengene for den personligt ejede virksomhed.

8.2. Skattepligtig virksomhedsomdannelse

En skattepligtig virksomhedsomdannelse, omhandler en personlig ejet virksomhed som bliver overdraget til et nystartet selskab. Overdrages virksomheden til et eksisterende selskab, er det ikke en virksomhedsomdannelse, men et salg af virksomheden. Virksomhedsomdannelsen berigtiges med aktier i det nystartede selskab til ejeren af den personligt ejede virksomhed. Virksomhedsomdannelsen kan berigtiges helt eller delvist. Hvis den berigtiges helt, modtager ejeren af den personligt ejede virksomhed alle aktierne i den nystartede virksomhed og får aktier for hele værdien af virksomheden. Ved en delvis berigtigelse af virksomhedsomdannelsen, gives der et stiftertilgodehavende, hvor selskabet udsteder et gældsbevis til ejeren af den personligt ejede virksomhed. Ved en skattepligtig virksomhedsomdannelse kan ejeren af den personligt ejede virksomhed selv bestemme hvilke gældsposter og aktiver der skal være med i omdannelsen til et selskab. Som udgangspunkt kan en skattepligtig virksomhedsomdannelse foretages på alle tider af året. Skatteretligt er omdannelsen sket ved stiftelsen af selskabet og beskattning sker derfor fra stiftelsesdagen i selskabet jf. SEL § 4, stk. 1. Sker stiftelsen af virksomheden på et tidspunkt midt under indkomståret, skal der opgøres periode regnskaber for både det personligt ejede virksomhed, frem til stiftelsesdagen for selskabet. Selskabet skal udarbejde perioderegnskaber fra stiftelsesdagen og frem til indkomstårets afslutning. Perioderegnskaberne for både den personligt ejede virksomhed og selskabet, skal overholde bestemmelserne i Årsregnskabsloven. Finder stiftelsen af selskabet sted indenfor de første 6 måneder efter indkomståret for den personligt ejede virksomhed, kan der jf. SEL § 4, stk. 4 ske stiftelse med tilbagevirkende kraft. Derfor kan ejeren af den personligt ejede virksomhed beslutte at stiftelsen skal gælde fra en tidligere dato end stiftelsesdagen. For at der kan gøres brug af bestemmelserne om stiftelse med tilbagevirkende kraft jf. SEL § 4, stk. 4, er det et krav ejeren af det personligt ejede virksomhed får alle aktierne i selskabet og det skal være et nystartet selskab. Herudover stilles der krav om at virksomhedsomdannelsen anmeldes inden for 1 måned efter stiftelsesdagen til Skattestyrelsen. Overholdes fristen ikke, kan

der ikke gøres brug af undtagelsen i SEL § 4, stk. 4⁶⁷. Ved den skattepligtige virksomhedsomdannelse, skal der laves en opgørelse over avance og tab, til brug for beskatningsberegningen for ejeren af den personligt ejede virksomhed.

8.2.1. Beskatning ved skattepligtig virksomhedsomdannelse

Den personligt ejede virksomhed har en værdi af 5.000.000kr., fordelt som set nedenfor⁶⁸. Beskatningen ved overdragelsen af den personligt ejede virksomhed, til et aktieselskab vil være lig den beskatning som Anders Andersen ville få for at sælge den personligt ejede virksomhed til Emma Andersen.

	Balance	Handelsværdi	Avance	Skattebetaling
Aktiver				
Goodwill		1.673.436	1.673.436	870.187
Materielle anlægsaktiver	120.231	150.000	29.769	15.480
Finansielle anlægsaktiver	34.537	40.000	5.463	2.841
Omsætningsaktiver	1.481.796	1.500.000	18.204	9.466
Aktiver totalt	1.636.564	3.363.436	1.726.872	897.973
Passiver				
Egenkapital	903.515	903.515		
Gældsforpligtigelser	733.049	733.049		
Passiver i alt	1.636.564	1.636.564		
Handelsværdi i alt		5.000.000		

Anders Andersen vil som vederlag for den personligt ejede virksomhed modtage aktier til en værdi af 5.000.000kr. Anders Andersen modtager hele vederlaget i aktier, men skal stadig svare beskatning af værdien i forhold til avancen⁶⁹ på aktiverne. Anders Andersen skal derfor beskattes af 1.726.872kr., som svarer til en skat på 897.973kr. Selvom han ikke har modtaget penge for virksomheden.

Anders Andersen har også muligheden for at stifte et selskab og indskyde selskabskapitalen på 400.000kr. ind i selskabet, for derefter at sælge aktiverne fra Andersen Diamantboring til selskabet. Ved den konstellation vil Anders Andersen få penge for aktiverne i Andersen Diamantboring og

⁶⁷ Erhvervsbeskatning, side 601ff.

⁶⁸ Samme fordeling som ved salg af den personligt ejede virksomhed.

⁶⁹ Avancen antages at være genvundne afskrivninger, da de ikke kendes – ligesom under personligt ejet virksomhed.

Anders Andersen vil ikke blive beskattet af en værdi, som han ikke har modtaget penge for. For det kan lade sig gøre for selskabet at købe aktiverne fra Andersen Diamantboring, skal selskabet tage et banklån, som der vil løbe renter på og det vil derfor være dyrere for selskabet end en almindelig skattepligtig virksomhedsomdannelse.

8.3. Skattefri virksomhedsomdannelse

Ønsker ejeren af den personligt ejede virksomhed ikke at benytte sig af en skattepligtig virksomhedsomdannelse, er det muligt at gøre brug af bestemmelserne i lov om skattefri virksomhedsomdannelse (Virksomhedsomdannelsesloven – VOL).

Den skattefri virksomhedsomdannelse er baseret på principperne om succession. Her indtræder det nystartede selskab i ejeren af den personligt ejede virksomheds skattemæssige forpligtigelser⁷⁰. Derved bliver ejeren af den personligt ejede virksomhed ikke beskattet af overdragelsen af virksomheden til det nystartede selskab. For den skattefri virksomhedsomdannelse kan benyttes, er der en række bestemmelser i virksomhedsomdannelsesloven som skal opfyldes⁷¹.

Virksomhedsomdannelseslovens første bestemmelse i VOL § 1, stk. 1, siger at det modtagende selskab skal være et aktie-eller anpartsselskab, som er registeret i Danmark eller et udenlandsk selskab som er svarende til et dansk aktie- eller anpartsselskab, hvis det udenlandske selskab er skattepligtigt til Danmark. Derudover siger VOL § 1, stk. 2 at den personligt ejede virksomhed kan omdannes til et allerede eksisterende selskab, såfremt det eksisterende selskab ikke tidligere har drevet erhvervsmæssig virksomhed og det er ejeren af den personligt ejede virksomhed, der ejer alle aktierne eller anparterne i selskabet. VOL § 2, stk. 1 oplister alle betingelserne for at virksomhedsomdannelsesloven finder anvendelse, for at loven finder anvendelse skal alle betingelserne være opfyldt⁷². Ejeren af den personligt ejede virksomhed skal være fuld skattepligtig til Danmark på omdannelsestidspunktet jf. KSL § 1 og dobbeltbeskatningsoverenskomster. Alle aktiver og passiver i den personligt ejede virksomhed skal overdrages til selskabet. Dog kan ejeren af den personligt ejede virksomhed vælge om en ejendom skal med i overdragelsen. Vederlaget der ydes for den personligt ejede virksomhed skal være i aktier eller anparter og deres værdi skal være svarende til værdi af virksomheden og kan ikke have en negativ værdi⁷³. Omdannelsen af virksomheden skal ske senest 6 måneder efter sidste årsregnskabs for det personligt ejede

⁷⁰ VOL § 6, stk. 1.

⁷¹ Erhvervsbeskatning, s. 610

⁷² Ved flere ejere skal også betingelserne i stk. 2 og 3 også være opfyldt, for at loven finder anvendelse.

⁷³ Ved en negativ værdi, kan Told- og skatteforvaltningen give tilladelse til at lovens regler finder anvendelse alligevel, hvis der senest 1 måned efter tilladelsen er givet er udlignet til en positiv værdi, ved betaling til selskabet jf. VOL § 2, stk. 4

virksomheds statusdag⁷⁴. Omdannelsen skal anmeldes senest 1 måned efter omdannelsen til Told- og skatteforvaltning. I åbningsbalancen hensættes al skat, der forventes at være afregnet til udligning af bogført værdi og skattemæssig værdi.

Fortjeneste eller tab på de aktiver og passiver der indgår i virksomhedsomdannelsen, indgår ikke i ejeren af den personligt ejede virksomheds skattepligtige indkomst jf. VOL § 4, stk. 1. Aktierne/anparterne har en værdi som svarer til handelsværdien, opgjort ud fra armslængdeprincippet, og så fratrullet den skattepligtige fortjeneste jf. VOL § 4, stk. 2.

8.3.1. Økonomien i en skattefri virksomhedsomdannelse

Når Andersen Diamantboring skal omdannes til et aktieselskab⁷⁵, så gøres der brug af Virksomhedsomdannelsesloven. Her vil selskabet succedere i Anders Andersens skattemæssige forpligtelser i forhold til Andersen Diamantboring. Virksomhedsomdannelsesloven finder anvendelse på virksomhedsomdannelsen af Andersen Diamantboring⁷⁶, da Anders Andersen er fuldt skattepligtig til Danmark⁷⁷ og alle aktiver og passiver overdrages til selskabet⁷⁸. Derudover er vederlaget som Anders Andersen modtager for Andersen Diamantboring er aktier⁷⁹. Værdien af aktierne Anders Andersen modtager, er handelsværdien som Anders Andersen ville have modtaget ved almindeligt salg af virksomheden og så fratrullet den skattemæssige fortjeneste⁸⁰.

For Anders Andersen vil det derfor ikke koste ham noget at omdanne Andersen Diamantboring til et aktieselskab.

8.4. Delkonklusion – Virksomhedsomdannelse

Det vil for Anders Andersen ikke kunne betale sig at vælge en skattepligtig virksomhedsomdannelse. Det vil for Anders Andersen koste 897.973kr. og han vil ikke modtage et vederlag for virksomheden. Hvorimod at den skattefri virksomhedsomdannelse ikke vil koste Anders Andersen noget. Ved den skattefri virksomhedsomdannelse, succedere selskabet i Andersen Diamantborings skattemæssige forpligtelser og Anders Andersen vil derfor ikke blive beskattet.

⁷⁴ Omdannelsesdagen ses skattemæssigt for at være dagen for den udarbejdede åbningsstatus, som er dagen efter statusdatoen for den personligt ejede virksomheds årsregnskab jf. VOL § 3, stk. 1.

⁷⁵ Jf. VOL § 1, stk. 1

⁷⁶ Det antages at betingelserne at bestemmelserne i VOL § 2, stk. 1 nr. 6, 7 og 8 overholdes og at Virksomhedsomdannelsesloven derfor finder anvendelse på omdannelsen af Andersen Diamantboring.

⁷⁷ Jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 1

⁷⁸ Jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 2

⁷⁹ Jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 3 og 4

⁸⁰ Jf. VOL § 4, stk. 2

9. Generationsskifte Andersen Diamantboring A/S

9.1. Skattepligtigt generationsskifte

Ved et almindeligt generationsskifte, hvor Andersen Diamantboring A/S er et aktieselskab, så er det reglerne i aktieavancebeskatningsloven, der finder anvendelse jf. ABL § 1. Et skattepligtigt generationsskifte sidestilles med et almindeligt salg af selskabet. Derfor skal gevinst og tab på aktierne i selskabet opgøres. Andersen Diamantboring A/S har succederet i Andersen Diamantborings skattemæssige forpligtelser og derfor også succederet ind i anskaffessummer, etc. for aktiverne og passiverne i Andersen Diamantboring. Selskabet har samme værdi som Andersen Diamantboring, da dette skattepligtige generationsskifte gennemføres i umiddelbar forlængelse af virksomhedsomdannelsen. Anders Andersen ejer alle aktierne i Andersen Diamantboring A/S og det vil derfor være Anders Andersen der personligt bliver beskattet af salget/generationsskiftet af Andersens Diamantboring A/S. Afståelse af aktier anses som aktieindkomst jf. PSL § 4a, stk. 1, nr. 4, hvor gevinsten ved afståelse af aktier skal medregnes i den skattepligtige indkomst jf. ABL § 12. Satserne for beskatning af aktieindkomst er 27% for de første 55.300kr.(2020-niveau) og 42% for det resterende beløb over 55.300kr. jf. PSL § 8a.

Ved skattepligtigt generationsskifte fra Anders Andersen til Emma Andersen, vil Emma Andersens overtagelsespris og Anders Andersens beskatning beregnes ud fra nedenstående værdi af Andersen Diamantboring A/S⁸¹:

	Balance	Handelsværdi	Avance
Aktiver			
Goodwill		1.673.436	1.673.436
Materielle anlægsaktiver	120.231	150.000	29.769
Finansielle anlægsaktiver	34.537	40.000	5.463
Omsætningsaktiver	1.481.796	1.500.000	18.204
Aktiver totalt	1.636.564	3.363.436	1.726.872
Passiver			
Egenkapital	903.515	903.515	
Gældsforpligtigelser	733.049	733.049	
Passiver i alt	1.636.564	1.636.564	
Handelsværdi i alt		5.000.000	

⁸¹ Fiktiv opsættelse af selskabets værdi.

Emma Andersen vil skulle betale handelsværdien af selskabet og vil derfor skulle betale 5.000.000kr. for Andersen Diamantboring. Hvorimod Anders Andersen vil blive beskattet af de 1.721.872kr. Anders Andersens beskatning vil se således ud:

Beskatningsgrundlag	1.726.872
Skat 27% af 55.300	14.931
Skat 42% af 1.671.572	702.060
Skat i alt	716.991

Anders Andersen skal betale 716.991kr. i skat og hans provenu for "salget" af Andersen Diamantboring A/S er 4.283.009kr.

9.2. Succession

Lige som generationsskifte af den personligt ejede virksomhed Andersen Diamantboring, er det muligt ved et generationsskifte af Andersen Diamantboring A/S at gøre brug af reglerne om succession. Når det er succession af et selskab, er det reglerne i aktieavancebeskatningsloven, der finder anvendelse. For at reglerne om succession i aktieavancebeskatningsloven kan finde anvendelse, skal det jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 1 ske med overdragelse til den nære familie, som beskrevet i BAL § 22, stk. 1. Da Emma Andersen er Anders Andersens datter opfylder de kravet for at det skal være til en i den nære familie. Derudover er der i ABL § 34, stk. 1, nr. 2 et krav om at aktier skal bestå af mere end 1% af den samlede aktiekapital i selskabet. Her er det hele selskabet som Anders Andersen vil overdrage til Emma Andersen og derfor 100% af aktiekapitalen, så den betingelse er også opfyldt ved generationsskiftet af Andersen Diamantboring A/S. Derudover må Andersen Diamantboring A/S ikke være en pengetank jf. ABL § 34, stk. 1, nr. 3. En pengetank er beskrevet ved at mere end 50% af selskabets indtægter stammer fra værdipapirer, fast ejendom og kontanter jf. ABL § 34, stk. 6. Andersen Diamantboring A/S, har ingen indtjening fra hverken værdipapirer eller fast ejendom. Andersen Diamantboring A/S er derfor ikke en pengetank. Bestemmelserne om succession i aktieavancebeskatningsloven finder anvendelse på generationsskiftet fra Anders Andersen til Emma Andersen.

9.2.1. Succession uden gaveoverdragelse

Et generationsskifte der sker fra Anders Andersen til Emma Andersen med succession uden gaveoverdragelse, vil være som et salg fra Anders Andersen til Emma Andersen. Ved succession indtræder Emma Andersen i Anders Andersens skatteforpligtelser og Anders Andersen vil derfor ikke blive beskattet af "salget" af Andersen Diamantboring A/S jf. ABL § 34, stk. 2. Da Emma Andersen indtræder i Anders Andersens skattemæssige forpligtelser, vil hun få et nedslag i

købsprisen, der svarer til den latente skat. Ved værdiansættelsen af den latente skat, skal der kigges på hvert aktiv i virksomheden. Der skal kigges på, hvor længe aktiverne forventes at være i selskabet og hvilken værdiforringelse aktiverne vil opnå i den tid de er i selskabet. Når hvert aktiv er blevet vurderet, skal der kigges til hvilken kurs den latente skat skal sættes til, i forhold til at skulle give et nedslag i købsprisen for Emma Andersen. Emma Andersen er 25 år og det antages at hun vil beholde alle aktiver og selskabet i mange år. Det kan derfor antages at kursfastsættelsen af den latente skat, vil kursfastsættes til 70. Emma Andersens nedslag i købspris vil derfor beregnes ud fra avancen i Andersen Diamantboring A/S:

	Balance	Handelsværdi	Avance
Aktiver			
Goodwill		1.673.436	1.673.436
Materielle anlægsaktiver	120.231	150.000	29.769
Finansielle anlægsaktiver	34.537	40.000	5.463
Omsætningsaktiver	1.481.796	1.500.000	18.204
Aktiver totalt	1.636.564	3.363.436	1.726.872
Passiver			
Egenkapital	903.515	903.515	
Gældsforpligtigelser	733.049	733.049	
Passiver i alt	1.636.564	1.636.564	
Handelsværdi i alt		5.000.000	

Den latente skat skal beregnes ud fra hvad beskatningen for selskabet ville have været ved at almindeligt salg uden succession og der skulle ske beskatning med det samme. Anders Andersen ville blive beskattet af avancen i selskabet. De første 55.300kr.(2020-niveau) bliver beskattet med 27% og det resterende beløb over 55.300kr. bliver beskattet med 42%. Et salg af Andersen Diamantboring A/S ville give en beskatning på:

Beskatningsgrundlag	1.726.872
Skat 27% af 55.300	14.931
Skat 42% af 1.671.572	702.060
Skat i alt	716.991
Nedslag for latent skat til kurs 70	501.894

Emma Andersens købspris for Andersen Diamantboring A/S vil derfor være 4.498.106kr. Anders Andersen vil ikke blive beskattet af de 4.498.106kr. han modtager i betaling for Andersen Diamantboring A/S.

9.2.1.1. Gældsbreve

Emma Andersen er 25 år og har derfor ikke likviditet til at købe Andersen Diamantboring A/S uden finansiering fra anden side. Emma Andersen har muligheden for at låne pengene af en "fremmed" person, som vil give hende lånet mod en rente på 4,5% p.a. Anders Andersen har også muligheden for at låne Emma Andersen pengene som et rentefrit familielån. Emma Andersens muligheder for at låne pengene af en "fremmed" vil koste 276.145,67 kr. pr. år i ydelse på lånet. Emma Andersen vil et lån af en "fremmed" betale renteudgifter på 3.786.264,03 kr. over 30 år⁸². Hvorimod at et rentefrit familielån fra Anders Andersen til Emma Andersen vil give Emma Andersen et afdrag pr. år på 149.937kr. pr. år uden renteudgifter.

9.2.2. Succession med gaveoverdragelse

Ved et generationsskifte fra Anders Andersen til Emma Andersen, er der mulighed for gaveoverdragelse, da Emma Andersen er indenfor Anders Andersens nære familiekreds jf. BAL § 22. Et generationsskifte af Andersen Diamantboring A/S kan derfor overdrages som gave til Emma Andersen. Når et selskab overdrages som hel eller delvis gave, skal der udregnes en passivpost jf. KSL § 33D, stk. 1, som tager hensyn til den eventuelle fremtidige beskatning. Passivposten udgør 22% af den beskatning, der ville have været udløst ved et almindeligt salg jf. KSL § 33 D, stk. 3, 2. pkt. Passivposten beregnes således:

Beskatningsgrundlag	1.726.872
Skat 27% af 55.300	14.931
Skat 42% af 1.671.572	702.060
Skat i alt	716.991
Passivpost	157.738

Derfor vil prisen for Andersen Diamantboring A/S være 4.842.262kr., der kan gives 67.100kr.(2020-niveau) afgiftsfrit⁸³. Det resterende gavebeløb over 67.100kr. skal beskattes med 15%⁸⁴. Derfor vil Emma Andersens gaveafgift være på 716.274kr.

Med succession med gaveoverdragelse får Anders Andersen intet vederlag for Andersen Diamantboring A/S, men for Emma Andersen er der behov for en mindre likviditet end ved et almindeligt salg.

⁸² Se udregning af rente og ydelse i bilag 4.

⁸³ Jf. BAL § 22, stk. 1.

⁸⁴ Jf. BAL § 23, stk. 1.

9.2.2.1. Nedsat gaveafgift

Frem til d. 1. januar 2020 var det muligt at få nedsat gaveafgift, såfremt det var overdragelse af aktier, der opfylder successionsbetingelserne jf. BAL § 23a, stk. 1. Her ville gaveafgiften have været 5% i 2020. Den nedsatte gaveafgift var der, for at kunne hjælpe til at flere generationsskifter skulle ske i levende live og at det var muligt at gennemføre et generationsskifte tidligere, da det ville kræve en mindre likviditet for den der skulle overtage selskabet. Emma Andersens gaveafgift ville være:

Handelsværdi Andersen Diamantboring A/S	5.000.000
Beskatningsgrundlag	1.726.872
Skat 27% af 55.300	14.931
Skat 42% af 1.671.572	702.060
Skat i alt	716.991
Passivpost	157.738
Pris Andersen Diamantboring A/S	4.842.262
Pris fratrullet den afgiftsfri gave	4.775.162
Gaveafgift 5%	238.758

Emma Andersen ville derfor med den gamle ordning i BAL § 23a, stk. 1, skulle betale 238.758kr. i gaveafgift. Anders Andersen vil ved den gamle ordning om nedsat gaveafgift ikke modtage vederlag for Andersen Diamantboring A/S.

9.2.2.2. Henstand

Efter reglerne om nedsat gaveafgift er blevet ændret til, at det ikke længere er muligt at få nedsat gaveafgift er BAL § 36 blevet ændret til, at det er muligt at vælge henstand frem for det er Told- og Skatteforvaltningen, der kan vælge at give henstand. Man kan vælge henstand såfremt man opfylder betingelserne i ABL § 34. Ved henstand kan man afdrage gaveafgiften over 30 år, med en årlig rente på 2,5%. Ved generationsskiftet af Andersen Diamantboring A/S fra Anders Andersen til Emma Andersen, vil gaveafgiften jf. afsnit 9.2.2 være 716.274kr. og Emma Andersen vil over 30 år skulle betale 1.026.656kr. tilbage, hvilket svarer til at hun betaler 310.382kr. i renter over 30 år. For Emma Andersen vil det være en årlig ydelse på 34.222kr⁸⁵. Det er også muligt at vælge henstand over en kortere periode, hvilket vil gøre renteudgifterne mindre, men gøre den årlige ydelse større. Ved henstand modtager Anders Andersen ikke vederlag for Andersen Diamantboring A/S. Men for Emma Andersen er det en generationsskiftemetode, der giver mulighed for at betale uden at have en stor likviditet.

⁸⁵ Se udregning af rente og ydelse i bilag 5.

9.3. Omstrukturering

Selskaber kan omstruktureres, så et selskab med en fysisk person som ejer, kan blive omdannet til en holding struktur, hvor det er et selskab der ejer et selskab. Dette gøres for at fremme et generationsskifte, da der er forskel på beskattningen af et generationsskifte fra en person og et selskab. Der kommer nogle fordele i generationsskiftet, ved det er et moderselskab der sælger eller overdrager sit datterselskab.

9.3.1. Skattefri tilførsel af aktiver

Ved skattefri tilførsel af aktiver, skabes der en holding struktur. Andersen Diamantboring A/S tilføjer alle sine aktiver til et nyoprettet selskab, som vi kalder Anders Diamantboring A/S. Både Andersen Diamantboring A/S og Anders Diamantboring A/S er selskaber hjemmehørende i Danmark. Andersen Diamantboring A/S bliver dermed til et holdingselskab for Anders Diamantboring. Vederlaget for Andersen Diamantboring A/S aktiver, er aktier svarende til værdien af de tilførte aktiver⁸⁶. Såfremt den skattefri tilførsel af aktiver gennemføres med godkendelse fra SKAT, kan Andersen Diamantboring A/S sælge sine aktier i Anders Diamantboring A/S med det samme og der kan derfor gennemføres et generationsskifte. Såfremt den skattefri tilførsel af aktiver ikke er med tilladelse fra SKAT, skal Andersen Diamantboring A/S vente 3 år, før de kan afstå aktierne i Anders Diamantboring A/S.

For at gøre et generationsskifte billigt muligt for Emma Andersen, skal Anders Diamantboring A/S udlodde udbytte til Andersen Diamantboring A/S og dermed vil Anders Diamantboring A/S være mindre værd og kan dermed sælges til en lavere handelsværdi. Udlodning fra datterselskab til moderselskab, som det vil være tilfældet her, er skattefri såfremt moderselskabet ejer mere end 10% af aktiekapitalen i datterselskabet⁸⁷. I det her tilfælde hvor at Andersen Diamantboring A/S ejer 100% af aktiekapitalen i Anders Diamantboring A/S, så kan Anders Diamantboring A/S udlodde skattefrit til Andersen Diamantboring A/S. Andersen Diamantboring A/S bliver derfor ikke beskattet af udbyttet eller af salget af datterselskabet.

For Anders Andersen vil denne metode medføre at han ikke får pengene direkte udbetalt til ham selv, men derimod går de ind i hans holdingselskab og Anders Andersen vil dermed først få pengene til sig selv, når han trækker dem ud af Andersen Diamantboring A/S og der vil han blive beskattet af den værdi han trækker ud, som aktieindkomst. Så han vil blive beskattet med 27% af de første 55.300kr.(2020-niveau) og vil blive beskattet 42% af den værdi der overstiger 55.300kr.

⁸⁶ Jf. FUSL § 15d, stk. 4.

⁸⁷ Jf. ABL §§ 4A og 8.

For Anders Andersen kan benyttet denne metode er han nødt til at starte et nyt selskab op og det vil koste ham 400.000kr. at oprette et nyt aktieselskab, for at kunne lave en holding struktur.

Hvis generationsskiftet skulle gennemføres på nuværende tidspunkt, ville beregningen af handelsværdien af Anders Diamantboring A/S være således:

	Balance	Handelsværdi
Aktiver		
Goodwill		1.673.436
Materielle anlægsaktiver	120.231	150.000
Finansielle anlægsaktiver	34.537	40.000
Omsætningsaktiver	1.481.796	1.500.000
Aktiver totalt	1.636.564	3.363.436
Passiver		
Gældsforpligtigelser	733.049	733.049
Passiver i alt	1.636.564	733.049
Handelsværdi i alt		4.096.485

Egenkapitalen på 903.525kr. er betalt som skattefrit udbytte til Andersen Diamantboring A/S og derfor vil Emma Andersen skulle betale 4.096.485kr. for Anders Diamantboring A/S.

Anders Andersen har flere muligheder for hvordan han vil have udbetalt sit udbytte fra selskabet og derfor er der flere forskellige måder han kan blive beskattet på. Fælles for alle måderne er at han bliver beskattet med 27% af de første 55.300kr.(2020-niveau) og med 42% for det resterende beløb over 55.300kr.

9.3.2. Skattefri aktieombytning

Ved et generationsskifte med en skattefri aktieombytning, bliver der ligesom ved den skattefri tilførsel af aktiver dannet en holding struktur. Anders Andersen har derfor samme mulighed som ved den skattefri tilførsel aktiver til at oprette et selskab, som ved skattefri aktieombytning, blive holdingselskab for Andersen Diamantboring A/S. Anders Andersen opretter derfor et selskab vi kalder Andersen Holding A/S. For at der kan gennemføres en aktieombytning, kan det enten ske med tilladelse fra Told- og skatteforvaltningen, eller det kan gøres uden tilladelse jf. ABL § 36, stk. 1 og 6. Såfremt den skattefri aktieombytning mellem Andersen Diamantboring A/S og Andersen Holding A/S sker uden tilladelse fra Told- og Skatteforvaltningen, så kan selskaberne ikke afstå aktier i en periode på 3 år jf. ABL § 36, stk. 6, 3. pkt. For at aktieombytning kan finde anvendelse, skal majoritetskravet i ABL § 36, stk. 2 være opfyldt. Derfor skal Andersen Holding A/S have stemmeflertal i Andersen Diamantboring A/S. I det her tilfælde hvor Anders Andersen ejer alle

aktierne i Andersen Diamantboring A/S og aktieombytningen er mellem Anders Andersen og Andersen Holding A/S, så kan majoritetskravet være opfyldt ved at alle aktier ombyttes. Så Anders Andersen har 100% af aktierne i Andersen Holding A/S og Andersen Holding A/S har alle aktierne i Andersen Diamantboring A/S.

Ved et generationsskifte fra Anders Andersen til Emma Andersen af Andersen Diamantboring A/S, skal der gennemføres en skattefri aktieombytning til Andersen Holding A/S. Derefter skal der gå 3 år før at Andersen Holding A/S kan afstå aktierne i Andersen Diamantboring A/S. I de 3 år, kan Andersen Diamantboring A/S egenkapital ske som udbytte til Andersen Holding A/S og værdien af Andersen Diamantboring A/S vil derfor være lavere end ved et almindeligt salg. Derfor kan Emma Andersen købe Andersen Diamantboring A/S til en lavere pris end hvad selskabet ellers ville have kostet og Andersen Holding A/S modtager den samme værdi, som selskabet ellers ville have været værd. Da det modtager noget af værdi af selskabet som udbytte og noget af værdien af selskabet som vederlag for selskabet.

Andersen Diamantboring A/S er et datterselskab til Andersen Holding A/S og derfor kan der ske både udbytte og afståelse af Andersen Diamantboring skattefrit jf. SEL § 13, stk. 1, nr. 2, såfremt kravene om at være et datterselskab er opfyldt. Andersen Holding A/S ejer mere end 10% af aktiekapitalen i Andersen Diamantboring A/S, begge selskaber er et registeret selskab jf. SEL § 1, stk. 1, nr. 2. Andersen Diamantboring A/S anses derfor at være et datterselskab af Andersen Holding A/S og udbytte og salg er dermed skattefrit for Andersen Holding A/S. Derimod skal Anders Andersen svare skat af det udbytte han modtager fra Andersen Holding A/S og dermed får han ikke pengene til sig selv ved salget af Andersen Diamantboring A/S, men pengene bliver ført ind i hans selskab Andersen Holding A/S. Anders Andersen skal svare 27% i skat for de først 55.330kr.(2020-niveau) han modtager i udbytte og 42% for det resterende beløb over 55.300kr. Såfremt generationsskiftet af Andersen Diamantboring A/S skulle gennemføres på nuværende tidspunkt vil det vise samme økonomiske og skattemæssige konsekvenser som ved skattefri tilførsel af aktiver, for både Anders Andersen og Emma Andersen.

9.3.3. Skattefri fusion

Et generationsskifte ved fusion er der to selskaber der bliver til et selskab. En skattefri fusion benytter bestemmelserne i fusionsskatteloven, som bygger på successionsprincipperne⁸⁸. Ved et generationsskifte fra Anders Andersen til Emma Andersen, skal Emma Andersen oprette et selskab, som Andersen Diamantboring A/S kan fusionere med. Emma Andersen opretter et selskab og indskyder selskabskapitalen på 400.000kr., vi kalder det Emma Diamantboring A/S. Andersen

⁸⁸ Jf. FUSL §§ 8 og 11

Diamantboring A/S og Emma Diamantboring A/S fusionere med hinanden, så Andersen Diamantboring A/S er det fortsættende selskab og Emma Diamantboring A/S er det ophørende selskab. Emma Andersen vil dermed modtage aktier der svarer til de 400.000kr. som Emma Diamantboring er værd⁸⁹. Andersen Diamantboring A/S er 5.000.000kr. værd og Emma Andersen ejer efter fusionen 8% af aktiekapitalen i Andersen Diamantboring A/S. Anders Andersen har herefter muligheden for at sælge hans aktier til Emma Andersen, så hun over en længere årrække kommer til at eje 100% af aktiekapitalen i Andersen Diamantboring.

Ved en skattefri fusion kommer Emma Andersen ind i Andersen Diamantboring A/S og modtager udbytte i forhold til hendes 8% af aktierne og vil dermed optjene penge til at købe Anders Andersens aktier i Andersen Diamantboring A/S. Emma Andersen vil skulle have kapital til at skulle starte et selskab, som er 400.000kr. jf. SL § 4, stk. 2, derefter vil hun modtage udbytte, som hun kan benytte til at købe de resterende aktier i Andersen Diamantboring A/S. Med denne metode, er der ingen garantier for hvor lang tid, det kommer til at tage for Emma Andersen at købe alle aktierne i Andersen Diamantboring A/S og Anders Andersen har derfor ingen sikkerhed for, hvornår han kommer ud af selskabet. Det gode ved en fusion, er at Anders Andersen er med tilt der sker et glidende generationsskifte og han bliver langsomt skiftet ud som ejer af Andersen Diamantboring A/S og kan introducere Emma Andersen til det at være ejer af et selskab på en stille og rolig måde, hvor Anders Andersen vil være der til at hjælpe hende de første par år.

9.4. Delkonklusion – Generationsskifte Andersen Diamantboring A/S

Generationsskiftet fra Anders Andersen til Emma Andersen, kan overdrages på mange forskellige metoder, som har forskellig økonomiske betydning for både Anders Andersen og Emma Andersen. I nedenstående tabel er de økonomiske og skattemæssige konsekvenser for både Emma Andersen og Anders Andersen oplyst. I de tilfælde hvor at der er et holdingselskab med i generationsskiftet er der også beskrevet de økonomiske og skattemæssige konsekvenser for det:

⁸⁹ Der må kun modtages aktier som vederlag for selskabet jf. FUSL § 2.

Overdragelsesmetode	Økonomiske og skattemæssige poster	Anders	Emma
Skattepligtigt generationsskifte			
<i>Skattepligtigt af hele selskabet</i>	Betaling for selskabet	+ 5.000.000	- 5.000.000
		- 716.991	
		+ 4.238.009	- 5.000.000
Succession uden gaveoverdragelse			
<i>Salg til Emma</i>	Betaling for virksomheden - nedslag for latent skat	+ 4.498.106	- 4.498.106
		+ 4.498.106	- 4.498.106
<i>Rentefrit familielån fra Anders til Emma</i>	Gældsbev		+ 4.498.106
	Betaling for virksomheden	+ 4.498.106	- 4.498.106
	Indfrielse af gælden		- 4.498.106
		+ 4.498.106	- 4.498.106
	Afdrag pr. år over 30 år		- 149.937
<i>Gældsbev fra "fremmed" til Emma</i>	Gældsbev		+ 4.498.106
	Betaling for virksomheden	+ 4.498.106	- 4.498.106
	Renteudgifter		- 3.786.264
	Indfrielse af gælden		- 4.498.106
		+ 4.498.106	- 8.284.370
	Ydelse pr. år i 30 år		- 276.145
Succession med gaveoverdragelse			
<i>Gaveafgift på 15%</i>	Betaling af gaveafgift 15%	0	- 716.274
		0	- 716.274
<i>Nedsat gaveafgift 5%</i>	Betaling af gaveafgift 5%	0	- 238.758
		0	- 238.758

Henstand 30 år	Gaveafgift 15%	0 - 716.274	
	Renteudgifter over 30 år	0 - 310.382	
		0 - 1.026.656	
	Årlig ydelse	- 34.222	
Henstand 15 år	Gaveafgift 15%	0 - 716.274	
	Renteudgifter over 15 år	0 - 151.489	
		0 - 867.763	
	Årlig ydelse	- 57.850	
Omstrukturering Skattefri tilførsel af aktiver		Holding selskabet	Emma
	Betaling for virksomheden	+ 4.096.485	- 4.096.485
	Egenkapital som udbytte	+ 903.525	
		+ 5.000.000	- 4.096.485
		Anders	Holdingselskabet
	Hele udbyttet udbetalt på en gang	+ 5.000.000	- 5.000.000
	Beskatning 27% af de første 55.300kr.	- 14.931	
	Beskatning 42% af resterende	- 2.076.774	
		+ 2.908.295	- 5.000.000
Skattefri aktieombytning		Holding selskabet	Emma
	Betaling for virksomheden	+ 4.096.485	- 4.096.485
	Egenkapital som udbytte	+ 903.525	
		+ 5.000.000	- 4.096.485
		Anders	Holdingselskabet
	Hele udbyttet udbetalt på en gang	+ 5.000.000	- 5.000.000
	Beskatning 27% af de første 55.300kr.	- 14.931	
	Beskatning 42% af resterende	- 2.076.774	
		+ 2.908.295	- 5.000.000

Skattefri fusion		Anders	Emma
	Oprettelse af selskab		- 400.000
	Betaling for 92% af aktierne over tid	+ 4.600.000	- 4.600.000
	Fusion	+ 400.000	
		+ 5.000.000	- 5.000.000

9.4.1. Betydning af ændring i BAL §§ 23a og 36

Der har ved generationsskifte med succession, der indeholder en hel eller delvis gaveoverdragelse været muligt i 2016, 2017, 2018 og 2019 at få nedsat gaveafgift. Det er i december 2019 blevet ændret til at man ikke længere kan få nedsat gaveafgift, men at der i stedet kan vælges at henstand på gaveafgiften over 30 år, med en rente 2,5%. For Emma Andersen, der får overdraget Andersen Diamantboring A/S som en gave. Der ville gaveafgiften i forhold til reglerne før den nedsatte gaveafgiftsregel i BAL § 23a og som også er den nuværende gaveafgift jf. BAL § 23 være på 716.274kr. Med den nedsatte gaveafgift, som ville have været 5% i 2020, ville Emma Andersen skulle betale 238.758kr. i gaveafgift. Hvilket er væsentlig mindre gaveafgift, hvor der vil være større sandsynlighed for en yngre person har likviditet til. Med muligheden for at vælge henstand, vil Emma Andersen skulle betale 1.026.656kr. tilbage over 30 år med renter, derfor har Emma en årlig ydelse på 34.222kr. Med henstand, bliver det dyrere for Emma Andersen at modtage Andersen Diamantboring A/S som gave, men Emma Andersen har en større sandsynlighed for at kunne overtage selskabet med det samme og samtidig have råd til at afdrage på gaveafgiften over de 30 år. Her har Emma Andersen også muligheden for at afdrage over en kortere periode end 30 år, hvor det vil give hende en større ydelse pr. år, men renteudgifterne vil være mindre. Det er økonomisk muligt for Emma Andersen både at afdrage på gaveafgiften over 30 og 15 år, uden det vil have en stor påvirkning på hendes likviditet.

9.4.2. Bedste generationsskifte måde for Anders Andersen

Anders Andersen skal af med hans selvopbyggede selskab, Andersen Diamantboring A/S, via et generationsskifte til hans datter Emma Andersen. For at generationsskiftet giver den bedste mulighed for Anders Andersen personligt i forhold til både de skattemæssige og økonomiske konsekvenser af generationsskiftet, er der kigget på flere mulige løsninger. Da Anders Andersen er på vej mod pensionsalderen og dermed ikke ønsker at starte en anden virksomhed eller selskab. Mulighederne for omstrukturering med enten tilførsel af aktiver eller aktieombytning er ikke en løsning for Anders Andersen. Ved disse to omstrukturingsmetoder, vil vederlaget fra generationsskiftet komme ind i et holdingselskab ejet af Anders Andersen. For Anders Andersen kan

få pengene ud af det holdingselskab, vil han blive beskattet af udbyttet og det vil koste ham flere penge i skat end de andre generationsskiftemåder, der er gennemgået.

Den tredje omstrukturingsmetode der er gennemgået, er fusion, hvor Emma Andersen opretter et selskab og fusioner ind i Andersen Diamantboring A/S og langsomt opkøber Anders Andersens aktieandel igennem en længere årrække, i forhold til at Emma Andersen skal have likviditet til at opkøbe aktierne. Med denne generationsskiftemodel vil Anders Andersen fortsat være en del af ejerkredsen i nogle år efter Emma Andersen har fusioneret ind i Andersen Diamantboring A/S og Anders Andersen vil kunne hjælpe Emma Andersen i gang med at styre selskabet. Vederlaget som Anders Andersen modtager vil være 5.000.000kr. som fordeles over en årrække, så der er ikke et endeligt beløb for hvor stor en skat Anders Andersen vil skulle betale af selskabet. Den lavest mulige skat Anders Andersen kan komme til at betale ved at generationsskiftet foregår med fusion er 1.350.000kr., dette kan opnås ved at Emma Andersen betaler de 5.000.000kr. over 90,4 gange, så aktieindkomsten for Anders Andersen ikke overstiger de 55.300kr.(2020-niveau) som giver en beskatning på 27%, så Anders Andersen ikke skal betale 42% i skat for noget af vederlaget. På den måde vil Anders Andersen få 3.650.000kr. i vederlag for Andersen Diamantboring A/S.

Hvis Anders Andersen tænker på at han vil have størst mulig økonomiske gevinst ud af generationsskiftet af Andersen Diamantboring A/S, så skal generationsskiftet overdrages med succession, hvor at Emma Andersen betaler for Andersen Diamantboring A/S fratrukket den latente skat. Ved denne metode vil Anders Andersen modtage 4.498.106kr. til sig selv, som han ikke skal betale skat af. Med succession uden gaveoverdragelse, er der mulighed for at det kan ske som helt salg af virksomheden eller at Anders Andersen eller en "fremmed" kan yde et lån til Emma Andersen. Ligegyldigt om Anders Andersen eller en "fremmed" yder et lån til Emma Andersen, vil Anders Andersen modtage 4.498.106kr. i vederlag for Andersen Diamantboring A/S, som han ikke bliver beskattet af.

9.4.3. Bedste generationsskifte måde for Emma Andersen

Emma Andersen skal overtage hendes fars selskab Andersen Diamantboring A/S via et generationsskifte. Der er ovenfor gennemgået flere forskellige muligheder for hvordan generationsskiftet kan gennemføres og hvilke økonomiske konsekvenser det har for Emma Andersen. Den dyreste af generationsskiftemetoderne er succession uden gaveoverdragelse, hvor Emma låner hele købsprisen for Andersen Diamantboring A/S af en "fremmed" långiver. Med denne metode kommer Emma til at tilbagebetale mere end 8.000.000kr., men lige nu og her koster det kun Emma 276.145kr. Derudover vil det skattepligtige generationsskifte og generationsskifte med fusion koste Emma Andersen 5.000.000kr., med det skattepligtige generationsskifte skal hun betale de 5.000.000kr. med det samme og med fusionen, vil hun skulle betale de 400.000kr. med det

samme og det resterende beløb over en periode, hvor hun også modtager udbytte fra selskabet, som kan benyttes til at opkøbe Anders Andersens aktieandele.

For Emma Andersen vil den billigste måde at få overdraget Andersen Diamantboring A/S være med den nu ikke eksisterende metode, med nedsat gaveafgift, når selskabet overdrages som en hel gave med succession. Med denne metode vil det koste Emma Andersen 238.758kr. at overtage Andersen Diamantboring A/S. Da denne metode ikke længere er mulig at benytte sig af efter 1. januar 2020, så vil den billigste måde for Emma Andersen at overtage Andersen Diamantboring A/S være ved at betale gaveafgiften på 15%, hvis hun får overdraget hele selskabet som en gave med succession. Med denne metode, vil Emma Andersen skulle betale 716.274kr. i gaveafgift. Såfremt Emma Andersen ikke har en likviditet, der gør at hun kan betale 716.274kr. med det samme, har hun mulighed for at vælge at afdrage gaveafgiften med henstand. Her vil det være muligt for Emma Andersen at afdrage over en længere årrække, her vil den billigste måde være at hun vælger at afdrage over 15 år, det vil koste hende 151.489kr. i renteudgifter og hun vil have en årlig ydelse på 57.850kr., som også vil være et beløb Emma Andersen ville skulle betale med det samme.

Såfremt Emma Andersen ikke har en likviditet til at skulle lægge en betaling for selskabet eller gaveafgiften med det samme, så er der muligheden for at Emma Andersen kan låne pengene og der oprettes en gældsbevilling, som beskriver hendes tilbagebetaling af vederlaget på Andersen Diamantboring A/S. Emma Andersen har muligheden for at låne pengene af en "fremmed" med en årlig rente på 4,5% eller at få et rentefrit familielån. Lånet fra en "fremmed" vil koste hende i alt 8.284.370kr. med renter over en periode på 30 år. Hvorimod det rentefrie familielån, kun vil koste Emma Andersen 4.498.106kr., som er vederlaget for Andersen Diamantboring A/S, med en tilbagebetaling over 30 år, dette vil Emma Andersen skulle afdrage med 149.937kr. om året.

9.4.4. Bedste generationsskifte måde

Det, der er den bedste generationsskiftemetode for Anders Andersen, er ikke nødvendigvis den generationsskiftemetode der er den bedste for Emma Andersen. Der skal derfor findes generationsskifte metode der tilgodeser både Emma Andersen og Anders Andersen. Nedenfor gennemgås det hvilke generationsskiftemetoder der er bedst for både Anders Andersen og for Emma Andersen, ud fra om Anders Andersen vil have vederlag for selskabet eller ej.

9.4.4.1. *Anders Andersen vil have vederlag for Andersen Diamantboring A/S*

I det tilfælde hvor Anders Andersen vil have vederlag for Andersen Diamantboring A/S, vil den bedste metode for både Anders Andersen og Emma Andersen være at Andersen Diamantboring A/S overdrages med succession uden gaveoverdragelse. Her skal der tages højde for at Emma Andersen er 25 år og med meget stor sandsynlighed ikke har 4.498.106kr. til at betale for Andersen

Diamantboring A/S med det samme. Anders Andersen har mulighed for at udstede et gældsbrief til Emma Andersen som et rentefrit familielån. Med et rentefrit familielån, skal Emma Andersen ikke betale renter af lånet og derfor skal hun kun betale de 4.498.106kr. tilbage over f.eks. 30 år. Med en tilbagebetaling over 30 år, vil Emma Andersens årlige afdrag være 149.937kr.

Uden at det må skrives i gældsbriefet, har Anders Andersen mulighed for hvert år at give Emma Andersen en skattefri gave på 67.100kr.(2020-niveau), denne gave må godt gives som et nedslag i den resterende gæld. Det er meget vigtigt at det ikke er skrevet med i gældsbriefet, da hele vederlaget for Andersen Diamantboring A/S, vil ses som en gave og Emma Andersen vil dermed skulle betale gaveafgift af hele beløbet.

9.4.4.2. Anders Andersen vil ikke have vederlag for Andersen Diamantboring A/S

Såfremt Anders Andersen vil hjælpe sin datter, Emma Andersen, bedst muligt i gang med at skulle eje og drive Andersen Diamantboring A/S, så kan han give hele selskabet som en gave til Emma Andersen. Med denne metode modtager Anders Andersen intet vederlag for Andersen Diamantboring A/S og det vil derfor være den overdragelsesmetode, der stiller Emma Andersen bedst økonomisk, der skulle benyttes. Den generationsskiftemetode der stiller Emma Andersen bedst muligt og som er mulig i år 2020, vil være at vælge at henstand over 15 år. Dette vil give Emma Andersen mulighed for at overdrage over 15 år og det vil økonomiske koste hende 57.850kr. i ydelse om året og det vil også være 57.800kr. der skal betales med det samme.

10. Konklusion

Formålet med denne afhandling har været at belyse hvilken generationsskiftemodel, der sætter både overdrager og erhverver i den bedst mulige økonomiske og skattemæssige situation, når der overdrages til den nære familie. Derudover er der kigget på om det har en betydning om en personligt ejet virksomhed bliver omdannet til et selskab, i forhold til hvordan det stiller overdrager og erhververs situation. For at kunne vurdere hvad en virksomhed eller et selskab er værd, er teorien bag værdiansættelse gennemgået.

Et generationsskifte er ikke bare et generationsskifte, der er stor forskel på hvilken situation både overdrager og erhverver økonomisk er i. Der kan derfor ikke findes et facit, som kan køres ned over alle generationsskifter, men der skal tages stilling til hvert enkelt generationsskifte. I casen som er benyttet i denne afhandling, hvor Anders Andersen vil gennemføre et generationsskifte af Andersen Diamantboring, til sin datter Emma Andersen. Der vil der være 2 løsninger. En der giver svaret ud fra at Anders Andersen vil have vederlag for Andersen Diamantboring. Og en løsning, der giver

svaret for situationen, hvor Anders Andersen ikke vil have vederlag for virksomheden, men overdrager hele virksomheden til Emma Andersen som en gave.

10.1. Anders Andersen vil have vederlag for Andersen Diamantboring

I det tilfælde hvor Anders Andersen ønsker at modtage vederlag for Andersen Diamantboring, vil den bedste generationsskifte model for både Anders Andersen og Emma Andersen være at generationsskiftet gennemføres med succession uden gaveoverdragelse, hvor Anders Andersen udsteder et gældsbrief til Emma Andersen. Den samme model vil være den bedste generationsskifte model for et generationsskifte af Andersen Diamantboring A/S. Med denne generationsskifte model, vil Anders Andersen modtage vederlag for virksomheden/selskabet, men der foreligger ikke et krav til om Emma Andersen på overdragelsestidspunktet har en stor nok likviditet til at kunne betale hele vederlaget med det samme.

Økonomisk er der forskel på om den personligt ejede virksomhed er omdannet til et aktieselskab, nedenfor ses de økonomiske konsekvenser for henholdsvis den personligt ejede virksomhed og aktieselskabet:

Andersen Diamantboring			
Gældsbrief fra Anders til Emma	Gældsbrief		+ 4.371.419
	Betaling for virksomheden		
	- nedslag for latent skat	+ 4.371.419	- 4.371.419
	Indfrielse af gælden		- 4.371.419
		<u>+ 4.371.419</u>	<u>- 4.371.419</u>
	Afdrag pr. år over 30 år		- 145.713
Andersen Diamantboring A/S			
Rentefrit familielån fra Anders Andersen til Emma Andersen	Gældsbrief		+ 4.498.106
	Betaling for virksomheden	+ 4.498.106	- 4.498.106
	Indfrielse af gælden		- 4.498.106
		<u>+ 4.498.106</u>	<u>- 4.498.106</u>
	Afdrag pr. år over 30 år		- 149.937

Økonomisk set vil Anders Andersen modtage 126.687kr. mere i vederlag for aktieselskabet end han vil modtage for den personligt ejede virksomhed. For det personligt ejede selskab kan omdannes til et selskab, så vederlaget stiger, skal Andersen Diamantboring først omdannes til et aktieselskab. For virksomheden kan omdannes skattefrit, skal bestemmelserne i virksomhedsomdannelsesloven være opfyldt. Anders Andersen skal derfor forud for generationsskiftet gennemføre en

virksomhedsomdannelse af selskabet. I denne virksomhedsomdannelse, skal virksomheden værdiansættes og der skal han have en fagperson med indover til at lave værdiansættelsen og der vil være administrativt arbejde i at skulle lave alle kontrakter om og andet arbejde, der medfølger når en virksomhed omdannes til et selskab.

Anders Andersen vil modtage et lidt større vederlag for Andersen Diamantboring A/S, men det vil give ham et stort administrativt arbejde, som samtidigt vil koste ham penge.

10.2. Anders Andersen vil ikke have vederlag for Andersen Diamantboring

I det tilfælde hvor Anders Andersen ikke vil have vederlag for Andersen Diamantboring, vil den bedste generationsskiftemodel være den der stiller Emma Andersen bedst muligt økonomisk. Såfremt BAL § 23a ikke var blevet ændret pr. 1 januar 2020 ville den bedste generationsskiftemodel være den nedsatte gaveafgift på 5%, jf. den tidligere BAL § 23a. Dette ville for Emma Andersen gøre at hendes økonomiske omkostninger ved at overtage Andersen Diamantboring ville være:

Andersen Diamantboring		
<i>Nedsat gaveafgift</i>	Betaling af gaveafgift på 5%	
		0 - 233.175
		<u>0 - 233.175</u>

Andersen Diamantboring A/S		
<i>Nedsat gaveafgift 5%</i>	Betaling af gaveafgift 5%	
		0 - 238.758
		<u>0 - 238.758</u>

For Emma Andersen ville der være en økonomisk forskel på 5.583kr. i forhold til om det var den personligt ejede virksomhed eller aktieselskabet, hun skulle overtage. Denne generationsskiftemodel er ikke længere mulig pr. 1. januar 2020 og derfor vil det for Emma Andersen være den følgende generationsskiftemodel, der vil være den bedste hende.

For den personligt ejede virksomhed er den bedste generationsskiftemodel, at Emma Andersen vælger henstand over 15 år. For aktieselskabet vil det være samme generationsskiftemodel der stiller Emma Andersen bedst muligt økonomisk. Med denne generationsskiftemodel, er der ikke et højt likviditetskrav til Emma Andersen på overdragelsestidspunktet. Forskellen på den personligt ejede virksomhed og aktieselskabet vurderes nedenfor:

Andersen Diamantboring

Henstand 15 år	Gaveafgift 15%	0 - 699.526
	Renteudgifter over 15 år	0 - 147.947
		0 - 847.473
	Årlig betaling	- 56.498

Andersen Diamantboring A/S

Henstand 15 år	Gaveafgift 15%	0 - 147.947
	Renteudgifter over 15 år	0 - 151.489
		0 - 867.763
	Årlig betaling	- 57.850

Der er en forskel i omkostninger på 20.290kr. for om det er den personligt ejede virksomhed eller aktieselskabet Emma Andersen får overdraget som gave. Det billigste generationsskifte vil derfor være at Andersen Diamantboring ikke bliver omdannet til et aktieselskab forud for generationsskiftet.

Konsekvensen af Lov nr. 1589 af 27. december 2019 om ændringen af BAL §§ 23a og 36, har betydning for generationsskiftet for erhververen af virksomheden/selskabet. De samlede omkostninger ved at modtage et selskab/virksomhed som en gave bliver større, men den omkostning som erhververen af virksomheden/selskabet skal betale med det samme, bliver mindre. Derfor giver ændringen fortsat flere mulighed for at gennemføre et generationsskifte tidligere end man ellers hidtil har haft mulighed for.

I denne case med Anders Andersens generationsskifte af Andersen Diamantboring, til Emma Andersen, er der ikke incitament til at gennemføre en virksomhedsomdannelse forud for generationsskiftet. Det vil i det tilfælde hvor Emma Andersen får overdraget Andersen Diamantboring som gave, gøre gaveafgiften større. I det tilfælde hvor at Anders Andersen modtager vederlag for Andersen Diamantboring er forskelsbeløbet på 126.687kr., men det vil kræve et større administrativt arbejde at få gennemført en virksomhedsomdannelse. Så de penge han ville modtage ekstra, får han med stor sandsynlighed brugt i timer og omkostninger i forhold til det fagpersonale Anders Andersen ville skulle have til at hjælpe med at gennemføre omdannelsen af Andersen Diamantboring, fra et personligt ejet virksomhed til et aktieselskab.

11. Perspektivering

I denne afhandling har fokus ligget på et generationsskifte fra en far, til hans datter, så indenfor den nære familie. Hvor at der netop er reglerne i BAL § 36 om at det er muligt at få henstand på sin gaveafgift, såfremt en virksomhed overdrages med succession og som gave. Denne bestemmelse er med til at fremme at der kræves et mindre likviditetsbehov for erhververen af en virksomhed i et generationsskifte. Det giver derfor incitament til at der er mulighed for at overdrage en virksomhed tidligere end det ellers før har været muligt, i forhold til at erhververen skulle have en stor likviditet for at kunne få overdraget virksomheden. Set i et stort perspektiv, giver det mulighed for at virksomheder kan blive ved med at vokse og videreudvikle sig med en ny ved "roret".

Men der mangler "hjælp" til de generationsskifter hvor at der sker betaling for virksomheden. Hvis virksomheden ikke overdrages som gave og der ikke er nogen i den nære familie, der har mulighed for at yde et lån til erhverver, så skal erhverver ud og låne pengene eksternt, som har høje renter og det bliver dyrere for erhververen at erhverve virksomheden i et generationsskifte. Dette sætter en stopper for nogle generationsskifter og nogle virksomheder, må så lukke frem for at blive ført videre af den yngre generation.

Bilag

Bilag 1 – Regnskabstal for Diamantboring

Resultatopgørelsen

	<i>Note</i>	2019	2018	2017	2016	2015
Nettoomsætning		8.055.661	7.845.886	4.990.378	4.110.062	4.496.847
Direkte omkostninger	1	-5.144.010	-5.066.847	-3142927	-3.027.189	-2.447.470
Brutto fortjeneste		2.911.651	2.779.039	1.847.451	1.082.873	2.049.377
Andre eksterne omkostninger	2	-1.305.791	-1.205.106	-693.900	-521.807	-606.686
Resultat før afskrivninger		1.605.860	1.573.933	1.153.551	561.066	1.442.691
Afskrivninger	3 og 4	-38.929	-51.619	-40.565	-28.341	-23.018
Resultat før finansielle poster		1.566.931	1.522.314	1.112.986	532.725	1.419.673
Finansielle indtægter		6.458	3.899	0	4.290	233
Finansielle omkostninger		-8.501	-6.182	-5443	-9.905	-13.117
Skattepligtig indkomst		<u>1.564.888</u>	<u>1.520.031</u>	<u>1.107.543</u>	<u>527.110</u>	<u>1.406.789</u>

Balancen

	Note	2019	2018	2017	2016	2015
AKTIVER						
Anlægsaktiver						
Materielle anlægsaktiver						
Indretning af lejede lokaler	3	13.773	17.216	21.520	0	0
Driftsmidler	4	106.458	141.944	105.556	85.024	51.972
		120.231	159.160	127.076	85.024	51.972
Finansielle anlægsaktiver						
Husleje depositum		34.537	29.878	26.000	26.000	26.000
		34.537	29.878	26.000	26.000	26.000
Anlægsaktiver i alt		154.768	189.038	153.076	111.024	77.972
Omsætningsaktiver						
Tilgodehavender						
Tilgodehavender fra salg		1.127.490	1.604.525	556.300	338.818	1.221.162
Andre tilgodehavender		16.605	14.200	18.334	15.000	0
		1.144.095	1.618.725	574.634	353.818	1.221.162
Likvide beholdninger		337.701	0	125.273	7.693	239.454
Omsætningsaktiver i alt		1.481.796	1.618.725	699.907	361.511	1.460.616
AKTIVER I ALT		1.636.564	1.807.763	852.983	472.535	1.538.588
PASSIVER						
Kapitalkonto	5	903.515	786.996	474.255	348.804	858.728
Egenkapital i alt		903.515	786.996	474.255	348.804	858.728
Gældsforpligtigelser						
Leverandørgæld		219.836	621.437	237.564	118.187	319.507
Gæld til pengeinsitutter		0	26.959	0	0	0
Anden gæld	6	513.213	372.371	141.164	5.544	360.353
Gældsforpligtigelser i alt		733.049	1.020.767	378.728	123.731	679.860
PASSIVER I ALT		1.636.564	1.807.763	852.983	472.535	1.538.588

Noter

	2019	2018	2017	2016	2015
Note 1					
Direkte omkostninger					
Materialer	155.478	168.254	372.219	364.189	407.448
Fremmed arbejde	2.383.339	3.166.202	2.389.563	2.590.556	1.989.103
Leje af maskiner og materiel	147.742	6.955	0	2.710	21.995
Køb af værktøj	577.141	578.029	81.007	25.485	0
Affaldsavgift	4.541	0	0	0	0
Lønninger	1.720.064	1.063.583	252.995	0	0
Sociale omkostninger	37.674	17.260	2.320	0	0
Personaleudgifter	32.648	21.567	4.427	1.648	3.875
Arbejdstøj	85.383	44.997	40.396	42.601	25.049
	<u>5.144.010</u>	<u>5.066.847</u>	<u>3.142.927</u>	<u>3.027.189</u>	<u>2.447.470</u>
Note 2					
Andre eksterne omkostninger					
Restaurationsbesøg	1.590	3.744	0	0	147
Gaver og blomster	30.498	30.746	61.059	17.777	30.688
Rejseudgifter	26.916	5.449	20.693	7.649	5.246
Annoncer og reklame	186.150	118.657	48.677	16.370	19.207
Sponsorater	0	2000	2.500	0	6.138
Brændstof	156.932	142.700	82.015	51.190	65.121
Bilforsikring	28.249	33.206	7.592	15.590	2.417
Vægtafgift	61.455	40.613	20.757	10.960	12.350
Reparation og vedligeholdelse af bil	123.064	121.100	37.851	67.742	60.956
Leasing af bil	173.078	310.844	102.521	54.667	117.167
GPS tracking	0	5.130	0	0	0
Husleje	114.581	98.743	87.311	87.028	81.464
El, vand og gas	1.402	1.040	592	32	2.139
Vedligeholdelse og rengøring	6.964	15.623	1.480	0	544
Alarm	6.300	0	0	0	0
Kontorartikler	1.289	1.953	1.161	1.159	0
EDB-udgifter og software	6.096	6.348	7.174	6.770	8.858
Reparation og vedligeholdelse af inventar	9.720	0	0	0	0
Mindre anskaffelser	106.523	86.109	46.860	73.211	36.283
Telefon	20.557	10.227	8.537	9.805	18.117
Porto og gebyrer	4.002	4.225	3.165	3.136	3.484
Revisor	0	0	0	0	12.375
Forsikringer	115.311	40.412	40.337	9.670	31.782
Kontingenter	1.903	1.866	7.836	1.531	7.931
Webhotel og domæne	4.115	5.188	5.491	17.567	10.794
Leasing af driftsmidler	75.826	107.172	36.787	69.197	65.674
Inkassoomkostninger	4.558	1.313	0	756	7.804
Tab på debitorer	37.034	0	61.594	0	0
Øvrige omkostninger	<u>1.678</u>	<u>10.698</u>	<u>1.910</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>1.305.791</u>	<u>1.205.106</u>	<u>693.900</u>	<u>521.807</u>	<u>606.686</u>

Bilag 2 – Beregning af ydelse ved gældsbrev fra "fremmed" – Andersen Diamantboring

Hovedstol	4.371.419,00	$Ydelse = Hovedstol(restl\ddot{a}n) * \frac{renten}{1 - (1 + renten)^{-n}}$
Rente	4,50%	

År	Ydelse	Rente	Afdrag	Rest lån
1	268.368	196.714	71.654	4.299.765
2	268.368	193.489	74.879	4.224.886
3	268.368	190.120	78.248	4.146.638
4	268.368	186.599	81.769	4.064.868
5	268.368	182.919	85.449	3.979.419
6	268.368	179.074	89.294	3.890.125
7	268.368	175.056	93.313	3.796.812
8	268.368	170.857	97.512	3.699.301
9	268.368	166.469	101.900	3.597.401
10	268.368	161.883	106.485	3.490.916
11	268.368	157.091	111.277	3.379.639
12	268.368	152.084	116.284	3.263.355
13	268.368	146.851	121.517	3.141.837
14	268.368	141.383	126.985	3.014.852
15	268.368	135.668	132.700	2.882.152
16	268.368	129.697	138.671	2.743.481
17	268.368	123.457	144.912	2.598.569
18	268.368	116.936	151.433	2.447.137
19	268.368	110.121	158.247	2.288.890
20	268.368	103.000	165.368	2.123.522
21	268.368	95.558	172.810	1.950.712
22	268.368	87.782	180.586	1.770.126
23	268.368	79.656	188.712	1.581.413
24	268.368	71.164	197.205	1.384.209
25	268.368	62.289	206.079	1.178.130
26	268.368	53.016	215.352	962.778
27	268.368	43.325	225.043	737.734
28	268.368	33.198	235.170	502.564
29	268.368	22.615	245.753	256.812
30	268.368	11.557	256.812	0
Total	8.051.045	3.679.626	4.371.419	0

Bilag 3 – Beregning af ydelse ved henstand – Andersen Diamantboring

Hovedstol 699.526
Rente 2,50%

$$Ydelse = \text{Hovedstol}(\text{restlån}) * \frac{\text{renten}}{1 - (1 + \text{renten})^{-n}}$$

År	Ydelse	Rente	Afdrag	Rest lån
1	33.421,70	17.488,15	15.933,55	683.592,45
2	33.421,70	17.089,81	16.331,89	667.260,56
3	33.421,70	16.681,51	16.740,19	650.520,37
4	33.421,70	16.263,01	17.158,69	633.361,68
5	33.421,70	15.834,04	17.587,66	615.774,02
6	33.421,70	15.394,35	18.027,35	597.746,67
7	33.421,70	14.943,67	18.478,04	579.268,63
8	33.421,70	14.481,72	18.939,99	560.328,64
9	33.421,70	14.008,22	19.413,49	540.915,16
10	33.421,70	13.522,88	19.898,82	521.016,33
11	33.421,70	13.025,41	20.396,29	500.620,04
12	33.421,70	12.515,50	20.906,20	479.713,84
13	33.421,70	11.992,85	21.428,86	458.284,98
14	33.421,70	11.457,12	21.964,58	436.320,41
15	33.421,70	10.908,01	22.513,69	413.806,72
16	33.421,70	10.345,17	23.076,53	390.730,18
17	33.421,70	9.768,25	23.653,45	367.076,73
18	33.421,70	9.176,92	24.244,78	342.831,95
19	33.421,70	8.570,80	24.850,90	317.981,05
20	33.421,70	7.949,53	25.472,18	292.508,87
21	33.421,70	7.312,72	26.108,98	266.399,89
22	33.421,70	6.660,00	26.761,70	239.638,19
23	33.421,70	5.990,95	27.430,75	212.207,44
24	33.421,70	5.305,19	28.116,52	184.090,92
25	33.421,70	4.602,27	28.819,43	155.271,50
26	33.421,70	3.881,79	29.539,91	125.731,58
27	33.421,70	3.143,29	30.278,41	95.453,17
28	33.421,70	2.386,33	31.035,37	64.417,80
29	33.421,70	1.610,44	31.811,26	32.606,54
30	33.421,70	815,16	32.606,54	0,00
Total	1.002.651,06	303.125,06	699.526,00	0,00

År	Ydelse	Rente	Afdrag	Rest lån
1	56.498,24	17.488,15	39.010,09	660.515,91
2	56.498,24	16.512,90	39.985,34	620.530,58
3	56.498,24	15.513,26	40.984,97	579.545,60
4	56.498,24	14.488,64	42.009,60	537.536,01
5	56.498,24	13.438,40	43.059,84	494.476,17
6	56.498,24	12.361,90	44.136,33	450.339,84
7	56.498,24	11.258,50	45.239,74	405.100,10
8	56.498,24	10.127,50	46.370,73	358.729,37
9	56.498,24	8.968,23	47.530,00	311.199,37
10	56.498,24	7.779,98	48.718,25	262.481,11
11	56.498,24	6.562,03	49.936,21	212.544,91
12	56.498,24	5.313,62	51.184,61	161.360,29
13	56.498,24	4.034,01	52.464,23	108.896,06
14	56.498,24	2.722,40	53.775,83	55.120,23
15	56.498,24	1.378,01	55.120,23	0,00
Total	847.473,54	147.947,54	699.526,00	0,00

Bilag 4 – Beregning af ydelse ved gældsbevægelse fra "fremmed" – Andersen Diamantboring A/S

Hovedstol	4.498.106	$Ydelse = Hovedstol(\text{restlån}) * \frac{\text{renten}}{1 - (1 + \text{renten})^{-n}}$
Rente	4,5%	

År	Ydelse	Rente	Afdrag	Rest lån
1	276.146	202.415	73.731	4.424.375
2	276.146	199.097	77.049	4.347.326
3	276.146	195.630	80.516	4.266.810
4	276.146	192.006	84.139	4.182.671
5	276.146	188.220	87.925	4.094.746
6	276.146	184.264	91.882	4.002.864
7	276.146	180.129	96.017	3.906.847
8	276.146	175.808	100.338	3.806.509
9	276.146	171.293	104.853	3.701.656
10	276.146	166.575	109.571	3.592.085
11	276.146	161.644	114.502	3.477.583
12	276.146	156.491	119.654	3.357.929
13	276.146	151.107	125.039	3.232.890
14	276.146	145.480	130.666	3.102.225
15	276.146	139.600	136.546	2.965.679
16	276.146	133.456	142.690	2.822.989
17	276.146	127.035	149.111	2.673.878
18	276.146	120.324	155.821	2.518.057
19	276.146	113.313	162.833	2.355.223
20	276.146	105.985	170.161	2.185.063
21	276.146	98.328	177.818	2.007.245
22	276.146	90.326	185.820	1.821.425
23	276.146	81.964	194.182	1.627.244
24	276.146	73.226	202.920	1.424.324
25	276.146	64.095	212.051	1.212.273
26	276.146	54.552	221.593	990.680
27	276.146	44.581	231.565	759.115
28	276.146	34.160	241.986	517.129
29	276.146	23.271	252.875	264.254
30	276.146	11.891	264.254	0
Total	8.284.370	3.786.264	4.498.106	0

Bilag 5 – Beregning af ydelse ved henstand – Andersen Diamantboring A/S

Hovedstol 716.274
Rente 2,50%

$$Ydelse = \text{Hovedstol}(\text{restlån}) * \frac{\text{renten}}{1 - (1 + \text{renten})^{-n}}$$

År	Ydelse	Rente	Afdrag	Rest lån
1	34.221,88	17.906,85	16.315,03	699.958,97
2	34.221,88	17.498,97	16.722,91	683.236,06
3	34.221,88	17.080,90	17.140,98	666.095,08
4	34.221,88	16.652,38	17.569,50	648.525,58
5	34.221,88	16.213,14	18.008,74	630.516,83
6	34.221,88	15.762,92	18.458,96	612.057,87
7	34.221,88	15.301,45	18.920,44	593.137,44
8	34.221,88	14.828,44	19.393,45	573.743,99
9	34.221,88	14.343,60	19.878,28	553.865,71
10	34.221,88	13.846,64	20.375,24	533.490,47
11	34.221,88	13.337,26	20.884,62	512.605,85
12	34.221,88	12.815,15	21.406,74	491.199,11
13	34.221,88	12.279,98	21.941,90	469.257,21
14	34.221,88	11.731,43	22.490,45	446.766,76
15	34.221,88	11.169,17	23.052,71	423.714,05
16	34.221,88	10.592,85	23.629,03	400.085,01
17	34.221,88	10.002,13	24.219,76	375.865,26
18	34.221,88	9.396,63	24.825,25	351.040,01
19	34.221,88	8.776,00	25.445,88	325.594,13
20	34.221,88	8.139,85	26.082,03	299.512,10
21	34.221,88	7.487,80	26.734,08	272.778,02
22	34.221,88	6.819,45	27.402,43	245.375,59
23	34.221,88	6.134,39	28.087,49	217.288,09
24	34.221,88	5.432,20	28.789,68	188.498,42
25	34.221,88	4.712,46	29.509,42	158.988,99
26	34.221,88	3.974,72	30.247,16	128.741,84
27	34.221,88	3.218,55	31.003,34	97.738,50
28	34.221,88	2.443,46	31.778,42	65.960,08
29	34.221,88	1.649,00	32.572,88	33.387,20
30	34.221,88	834,68	33.387,20	0,00
Total	1.026.656,46	310.382,46	716.274,00	0,00

År	Ydelse	Rente	Afdrag	Rest lån
1	57.850,91	17.906,85	39.944,06	676.329,94
2	57.850,91	16.908,25	40.942,66	635.387,27
3	57.850,91	15.884,68	41.966,23	593.421,04
4	57.850,91	14.835,53	43.015,39	550.405,66
5	57.850,91	13.760,14	44.090,77	506.314,89
6	57.850,91	12.657,87	45.193,04	461.121,84
7	57.850,91	11.528,05	46.322,87	414.798,98
8	57.850,91	10.369,97	47.480,94	367.318,04
9	57.850,91	9.182,95	48.667,96	318.650,08
10	57.850,91	7.966,25	49.884,66	268.765,42
11	57.850,91	6.719,14	51.131,78	217.633,64
12	57.850,91	5.440,84	52.410,07	165.223,57
13	57.850,91	4.130,59	53.720,32	111.503,25
14	57.850,91	2.787,58	55.063,33	56.439,91
15	57.850,91	1.411,00	56.439,91	0,00
Total	867.763,69	151.489,69	716.274,00	0,00

Bilag 6 – Den risikofri rente

Rentesatser, ultimo (pct p.a.) efter type og tid

	2020M07
10 årig statsobligation	-0,41

Enhed : pct. pro anno

Litteraturliste

Bøger

Andersen, Lennart Lyng, m.fl. (2014): *Kreditretten*, 6. udgave, Karnov Group.

Brealey, Richard A., m.fl. (2015): *Fundamentals of Corporate Finance – International Edition*, 8. Udgave, McGraw-Hill Education.

Hansen, Christian S., m.fl. (2019): *Erhvervsbeskatning*, 2. udgave, Djøf Forlag.

Michelsen, Aage, m.fl. (2017): *Lærebog om indkomstskat*, 17. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Pedersen, Jan, m.fl. (2018): *Skatteretten 2*, 8. udgave, Karnov Group Denmark A/S.

Sørensen, Ole (2017): *Regnskabsanalyse og værdiansættelse – en praktisk tilgang*, 5. udgave, Gjellerup Forlag.

Artikler og andre udgivelser

Betaværdier: http://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/datafile/Betas.html

Danmarks Statistik – Statistikbanken – [Statbank.dk](http://statbank.dk)

Den juridiske vejledning, 2020-2 – [SKAT.dk](http://skat.dk)

Diamantborer løn: <https://www.ug.dk/job/job-fordelt-paa-erhvervsomraader/byggeoganlaeg/udvinding/bore-og-udvindingsarbejder>.

Erhvervsstyrelsen: Stiftelse og registrering af selskaber:
<https://erhvervsstyrelsen.dk/stiftelse-og-registrering-af-selskaber>

Kirkeskat: <https://www.km.dk/folkekirken/oekonomi/kirkeskat/>

Petersen, Christian, mfl.(2006): *Hvordan værdiansættes unoterede virksomheder i praksis?*, Ledelse og Erhvervsøkonomi.

Skattesatser 2020: <https://www.skat.dk/SKAT.aspx?old=2035568>

Standardrenten i henhold til selskabsskattelovens § 11 B, stk. 2 for 2020:

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2292425>

Vejledninger til virksomheder – Transfer pricing; kontrollerede transaktioner; – [SKAT.dk](https://skat.dk)

Virksomhedsguiden: Beskatningsordninger for personligt ejet virksomhed:

https://virksomhedsguiden.dk/erhvervsfremme/content/artikler/skat_og_moms/skat_af_personligt_ejet_virksomhed/beskatningsordninger_for_personligt_ejet_virksomhed/

Standardrenten i henhold til selskabsskattelovens § 11 B, stk. 2 for 2020:

<https://skat.dk/skat.aspx?oid=2292425>

Domme og afgørelser

SKM 2001.28 LSR - Gaveafgift - succession og beregning af passivpost

SKM 2018.552 LSR - Overdragelse af fast ejendom mellem forældre og børn – Handelsværdi – Kursværdi af latent skat

Love og bekendtgørelser

Aktieavancebeskatningsloven

Boafgiftsloven

Fusionsskatteloven

Gældsbrevsloven

Kildeskatteloven

Kommuneskatteloven

Ligningsloven

Lov nr. 1589 af 27. december 2019 – Ændring af boafgiftsloven og skatteforvaltningsloven

Pensionsbeskatningsloven

Personskatteloven

Selskabsloven

Selskabsskatteloven

Skatteforvaltningsloven

Statsskatteloven

Virksomhedsomdannelsesloven